

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO

KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

NA LATA 2014-2020

Grudzień 2015

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LGD	3
ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	14
ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA	18
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT	30
ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI	33
ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	55
ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA	58
ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR	58
ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI	60
ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE	61
ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA	65
ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	66
WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY	67

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LGD

1. FORMA PRAWNA I NAZWA STOWARZYSZENIA

Lokalna Grupa Działania posiada status stowarzyszenia i działa pod nazwą Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina. Jest to stowarzyszenie „specjalne” posiadające osobowość prawną, jest partnerstwem trójsektorowym, w którego skład wchodzi instytucje publiczne, lokalni partnerzy sektora społecznego, gospodarczego oraz mieszkańcy.

LGD działa na podstawie:

- przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 poz. 1393 z późn. zm.), ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173 z późn. zm.), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 349), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015 r., poz. 378), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) r 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013); Statutu

Nadzór nad LGD sprawuje Marszałek Województwa Małopolskiego, . Stowarzyszenie zostało zarejestrowane pod numerem **0000309941** REGON: **120819922** w Krajowym Rejestrze Sądowym w Krakowie w dn. **14.07.2008r.**

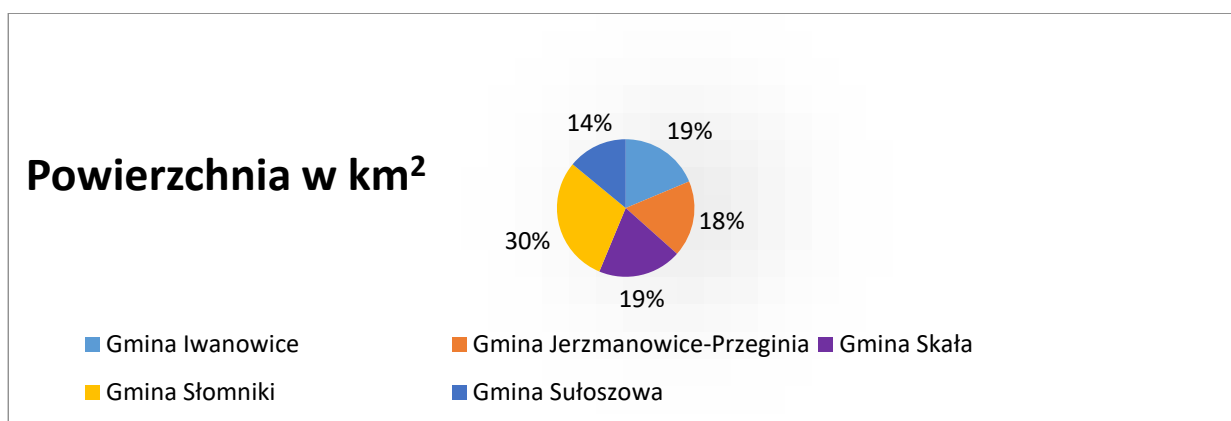
2. OBSZAR

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia Jurajska Kraina obejmuje 5 gmin wchodzących w skład Powiatu Krakowskiego województwa małopolskiego o łącznej powierzchni **380,42 km² (38 042 ha)**. Liczba ludności objęta LSR wynosi **49 469 osób**.

Tabela 1. Dane dotyczące powierzchni i ludności w gminach z obszaru LGD

Nazwa gminy	Liczba ludności	Powierzchnia w km ²
Gmina Iwanowice	8 837	71,09
Gmina Jerzmanowice-Przegonia	10 743	68,14
Gmina Skąła	10 354	74,83
Gmina Słomniki	13 730	112,98
Gmina Sułoszowa	5 805	53,38
	49 469	380,42

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych (BDL); stan na dzień 31.XII.2013 r.

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych (BDL); stan na dzień 31.XII.2013 r.

Wizytówki Gmin

Gmina Jerzmanowice-Przegonia

Formy ochrony przyrody: Obszar Natura 2000 (Dolina Prądnika, Dolinki Jurajskie), rezerwat przyrody Dolina Szklarki, Ojcowski Park Narodowy, Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie.

Gmina Iwanowice

Atuty gminy to nieskażona przyroda, ciekawe zabytki i wydarzenia, żywy folklor i gościnność mieszkańców. Formy ochrony przyrody: Dłubniański Park Krajobrazowy.

Gmina Skąła

Atuty gminy to wysokie walory krajobrazowe, bogactwo przyrody i ważne obiekty historyczne. Formy ochrony przyrody: Dłubniański Park Krajobrazowy, Obszar Natura 2000 (Dolina Prądnika), Ojcowski Park Narodowy.

Gmina Słomniki

Atuty gminy to dogodne położenie i stale rozbudowywana infrastruktura, które czynią z miasta i gminy tereny atrakcyjne dla inwestorów oraz turystów zatrzymujących się tutaj w drodze do Krakowa czy Racławic. Słomniki są też atrakcyjnym miejscem pod względem budownictwa mieszkaniowego.

Gmina Sułoszowa

Malowniczo położona w Dolinie Prądnika, z dynamicznie rozwijającym się sektorem usług turystycznych (gospodarstwa agroturystyczne, miejsca noclegowe, punkty gastronomiczne). Jedna z najdłuższych miejscowości w Polsce (ok. 10 km długości). Formy ochrony przyrody: Obszar Natura 2000 (Dolina Prądnika), Ojcowski Park Narodowy.

Tabela 3. Zestawienie podstawowych danych o gminach

	Liczba miejscowości	Liczba sołectw	Powierzchnia w km ²	Ludność	Powierzchnia lasów ogółem w ha
Obszar LGD	80	78	380	49 469	3 937,15
Gmina Jerzmanowice-Przegonia	10	8	68	10 743	616,11
% obszaru	12,50%	10,26%	17,89%	21,72%	15,65%
Gmina Iwanowice	22	23	71	8 837	316,93
% obszaru	27,50%	29,49%	18,68%	17,86%	8,05%
Gmina Skąła	20	17	75	10 354	1 528,14
% obszaru	25,00%	21,79%	19,74%	20,93%	38,81%
Gmina Słomniki	25	25	113	13 730	1 060,73
% obszaru	31,25%	32,05%	29,74%	27,75%	26,94%
Gmina Sułoszowa	3	5	53	5 805	415,24
% obszaru	3,75%	6,41%	13,95%	11,73%	10,55%

Poniżej, na rysunku nr 1 wykazano spójność obszaru poprzez przedstawienie zestawu mapek, pokazujący zwarty obszar oraz prezentacja tego obszaru na tle powiatu krakowskiego i województwa małopolskiego.

Spójność przestrzenna obszaru objętego LSR jest zachowana, gdyż gminy będące członkami LGD graniczą ze sobą i są położone w bezpośrednim sąsiedztwie. Cały obszar jest spójny w kontekście geograficznym. Przedmiotowy obszar położony jest bardzo blisko Krakowa, stosunkowo niewielka odległość dzieli go także od miast Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, Częstochowy i Kielc (do około 100 km). Bliskość Krakowa powoduje, że obszar położony jest w strefie jego oddziaływania. Relatywnie niewielkie odległości do innych, ważnych w skali całego kraju miast, są natomiast szansą na przyciągnięcie ich mieszkańców do odwiedzenia obszaru w czasie wypoczynku weekendowego lub urlopowego, czemu sprzyja rozwój turystyki weekendowej, zjawisko masowych wyjazdów w tzw. długie weekendy oraz wykorzystywanie krótkich urlopów wypoczynkowych kilka razy do roku zamiast jednego długiego. Tutaj warto dodać, że bliskość Krakowa może mieć pozytywny wpływ na rozwój turystyki obszaru nie tylko dzięki temu, że jego mieszkańcy wybierają obszar LGD jako cel wycieczek weekendowych, lecz także dlatego, że coraz częściej turyści odwiedzający miasto szukają także ciekawych miejsc poza nim, szczególnie posiadających wysokie walory środowiska naturalnego. Wśród tego typu turystów bardzo popularna jest Jura Krakowsko-Częstochowska. Odpowiednia promocja obszaru LGD, szczególnie tych mniej znanych gmin, może pomóc w przyciągnięciu wielu odwiedzających, którzy chcą połączyć zwiedzanie Krakowa z wycieczką po jego atrakcyjnych okolicach.

Obszar działania LGD „Jurajska Kraina” jest to obszar należący do najatrakcyjniejszych zakątków regionu. Cechuje się on bardzo interesującą rzeźbą terenu, z charakterystycznymi, przybierającymi często fantazyjne kształty skałami wapiennymi - ostańcami, przecinającymi wzniesienia krasowymi dolinami rzecznyymi oraz znanymi w całym kraju jaskiniami (Jaskinia Łokietka, Jaskinia Ciemna). Fauna i flora obszaru zachowują dużą różnorodność. Na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego występuje wiele gatunków roślin i zwierząt niespotykanych w innych częściach kraju bądź zagrożonych wymarciem i objętych prawną ochroną (łącznie 84 gatunki roślin i 218 gatunków

zwierząt prawnie chronionych). Do najważniejszych gatunków roślin chronionych zaliczamy: różę alpejską, brzozę ojcowską, kruszczyka błotnego i rdzawoczerwonego, gnidosza rozestanego, goryczuszkę orzęsioną, kosatkę kielichową, listerę jajowatą, rokitnika zwyczajnego, skrzyp olbrzymi, zerwę kulistą. Z ważniejszych przedstawicieli fauny obszaru należy wymienić: sarnę, zającą szaraka, dziką, lisa, kunę leśną, tchórza, gronostaja, bobra, borsuka, orzesznicę, piżmaka. Stwierdzono występowanie 120 gatunków ptaków, w tym 94 lęgowe, m.in. są to: bocian czarny, pluszcz, zimorodek, puszczyk, jastrząb, sowa uszata, dzięcioł czarny, dzięcioł zielony, dzięcioł zielonosiwy, dzikie gołębie; gołąb grzywacz i turkawka, mysikrólik. Niezwykle cenne przyrodniczo są doliny rzek obszaru, m.in. Prądnika, wchodzącej w skład Ojcowskiego Parku Narodowego, Dłubni, wokół której utworzono Dłubniański Park Krajobrazowy, należący do zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych, a także Szreniawy oraz stawy w Januszowicach (gmina Słomniki), jako tereny rekreacji, atrakcyjne szczególnie dla wędkarzy.

3. POTENCJAŁ LGD

A. Opis sposobu powstania LGD

Powotywanie Lokalnej Grupy Działania przebiegało wieloetapowo. Celem powstania LGD było przygotowanie mieszkańców terenów wiejskich do skorzystania ze środków unijnych na wsparcie rozwoju wsi. Programy operacyjne przygotowane do wdrażania w okresie programowania 2007-2013 od początku były poddawane wnikliwej analizie przez gminy Iwanowice, Skała, Słomniki i Sułoszowa pod kątem wykorzystania możliwości jakie stwarzają dla dobra i rozwoju tych pięciu gmin. Wśród wszystkich dostępnych programów, największe nadzieje budził Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jako instrumentem realizacji polityki Unii Europejskiej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (ROW). Dokument ten określa cele, priorytety oraz zasady, na podstawie których są i w przyszłości będą wspierane działania dotyczące tej problematyki, która ww. gminy interesuje w największym stopniu.

Szczególne zainteresowanie wzbudziła ta część PROW, która dotyczy Osi IV: Leader, której celem jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez budowanie potencjału społecznego na wsi, zwiększenie możliwości zdobywania środków finansowych i ich wykorzystania, a także polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja. Aktywizacja społeczności wiejskich wymaga włączenia do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw partnerów społecznych. Leader jest podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, polegającym na oddolnym opracowaniu przez lokalną społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich oraz realizacji wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby, wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele ci tworzą tzw. lokalną grupę działania - partnerstwo międzysektorowe, które samodzielnie wybiera projekty, a ich realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii.

W związku z tymi wytycznymi, Gminy wchodzące w skład LGD podjęły decyzję o utworzeniu stowarzyszenia – lokalnej grupy działania, które umożliwi zaistnienie podejścia Leader na terenie czterech gmin członkowskich, będzie sprzyjać skutecznemu wdrażaniu i absorpcji środków w ramach Osi IV. Przedstawiciele gmin stwierdzili, że międzygminna i międzysektorowa współpraca będzie nie tylko skutecznym sposobem na celowe wykorzystanie środków strukturalnych Unii Europejskiej, lecz także umożliwi bardziej efektywne i komplementarne działania prorozwojowe w obrębie tworzonego przez gminy LGD obszaru. Zebranie założycielskie odbyło się 29 sierpnia 2007 roku. Członkami założycielami nowopowstałego stowarzyszenia była reprezentacja 18 osób z terenu czterech gmin. Na Walnym Zebraniu Członków LGD, które odbyło się 13 września 2008 roku, do Stowarzyszenia przyjęto nowych członków (w tym cztery gminy) oraz dokonano wyboru władz: Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Harmonogram prac nad założeniem LGD:

- 29 sierpnia 2007 roku – zebranie założycielskie - utworzenie Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Jurajska Kraina”.
- 17 marca 2008 roku – Walne Zebranie: zmiana statutu
- 13 września 2008 roku – Walne Zebranie: przyjęcie nowych członków, wybór władz Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie to jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach nie zarobkowych. Nazwa Stowarzyszenia jest prawnie zastrzeżona.

Stowarzyszenie jest osobą prawną i zostało wpisane do KRS pod numerem 0000309941 w Sądzie Rejonowym w Krakowie w dniu 14.07.2008 Stowarzyszenie swoim działaniem obejmowało gminy: Iwanowice, Skała, Słomniki, Sułoszowa oraz obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Dla właściwej realizacji swoich celów, Stowarzyszenie może prowadzić działalność poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Zarząd Stowarzyszenia wystąpił z pismem do Gmin tworzących partnerstwo o przystąpienie do Stowarzyszenia w charakterze członków zwyczajnych. Rady Gmin podjęły uchwały w/w sprawie. Po tych procedurach podjęto kroki w uczestnictwa w realizacji podejścia Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w latach 2007-2013. W tym celu rozpoczęto działania informacyjne w gminach członkowskich poprzez uczestnictwo w sesjach rad gmin. Przeprowadzono ankietyzację preferencji w stosunku do możliwych w ramach PROW działań związanych z podejściem Leader.

Na warsztatach w poszczególnych gminach przeprowadzono analizę SWOT w celu aktualizacji oglądu rzeczywistości obszaru działania LGD z punktu widzenia uczestników życia społeczno-gospodarczego. Następnie przeprowadzono warsztaty planowania strategicznego, których celem było zbudowanie Lokalnej Strategii Rozwoju tak, aby odpowiadała aktualnym potrzebom i preferencjom oraz sposobowi funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania w okresie programowania. Zdefiniowano cele strategiczne i operacyjne określając w ten sposób aktualne potrzeby oraz sposób ich zaspokajania zarówno przez przyszłych wnioskodawców jak i samą Lokalną Grupę Działania i jej uczestników, partnerów społeczno-gospodarczych oraz samorządowych. Stosowne zapisy wersji LSR, która została złożona wraz z wnioskiem o wybór Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Decyzją Urzędu Marszałkowskiego zostaliśmy wybrani do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2007-2013. Podpisanie umowy o warunkach i sposobie realizacji LSR odbyło się w Urzędzie Marszałkowskim w dniu 14.07.2009 roku.

W maju 2012 – Walne Zebranie: przyjęcie nowych członków, Gminy Jerzmanowice-Przeginia oraz osób fizycznych z terenu tej Gminy. W tym okresie zaktualizowano LSR w wyniku przyjęcia Gminy Jerzmanowice-Przeginia. Po weryfikacji wniosku o wybór LGD oraz aktualizacji załączników, podpisaliśmy stosowny aneks zwiększający środki na realizację LSR.

B. Doświadczenie LGD

Proces budowania partnerstwa w okresie 2007-2013

W okresie 2007-2013 Stowarzyszenie LGD „Jurajska Kraina” zdobywało doświadczenie podczas realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Zatwierdzony w umowie ramowej z dnia 14.07.2009 roku, budżet całkowity na realizację LSR wynosił 5 547 780,00 zł. W 2012 roku w wyniku poszerzenia obszaru LGD, budżet został zwiększony do kwoty 7 107 700,00 zł realizowany został zgodnie z przyjętym planem. Beneficjentami środków były gminy członkowskie, organizacje pozarządowe, parafie, przedsiębiorcy, rolnicy oraz osoby fizyczne.

Zrealizowano dwa projekty współpracy. Projekt „Północno-Zachodnia Małopolska” realizowany był przez 8 partnerów. Projekt współpracy „Nordic Walking Park Na Jurze” zrealizowano ze Lokalną Grupą Działania Zdrój. W ramach prac projektowych łącznie zostało oznakowanych w 6 gminach ok 200 km tras Nordic Walking za pomocą tablic opisowo-poglądowych z mapami tras i ćwiczeniami, a także znaków kierunkowych. Wszystkie Parki połączone zostały szlakami łącznikowymi. Na terenie naszego obszaru powstały trasy o długości ok. 150km. Na funkcjonowanie LGD i nabywanie umiejętności i aktywizację przewidziano 556 306,13zł. Pozwoliło to przeprowadzić kilkadziesiąt imprez promocyjnych, zorganizować kilka wspólnych przedsięwzięć sportowych obejmujących cały obszar. Wydano również ponad 35000 publikacji promujących nasz obszar, nie licząc kilkunastu rodzajów gadżetów rozdawanych mieszkańcom. Bardzo ważnym przedsięwzięciem było objęcie w latach 2013-2014 wszystkich dzieci wchodzących w okres szkolny pakietami bezpieczeństwa obejmujących komplet odbłasków. Towarzyszyła temu pogadanka policjanta, który referował dzieciom kwestie bezpieczeństwa.

W wyniku realizacji LSR zostały osiągnięte cele ogólne i szczegółowe zawarte w strategii, związane z rozwojem naszego obszaru. Stopień wykorzystania budżetu przeznaczonego na Wdrażanie LSR wyniósł 86% przy czym należy podkreślić, że najważniejsze działania ukierunkowane na fundamentalne cele Lidera czyli Małe projekty, budżet został zrealizowany w 99 % co dało nam miejsce w pierwszej trójce LGD w Małopolsce. Budżet na działanie Wdrażanie Projektów Współpracy 99,8%, Należy również określić, że koszty bieżące planowane stanowiły poziom ok 13 %.

Szczegółowe wyniki przedstawiają się następująco wg zrealizowanych działań:

- odnowa i rozwój wsi (15 projektów na kwotę 2 951 652,25 zł),
- małe projekty (59 projektów na kwotę 1 079 837,97 zł),
- tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw (4 projektów na kwotę 318 152,50 zł),
- różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej(5 projektów na kwotę 430 121,50 zł),
- projekt współpracy (2 projekty na kwotę 144 074,05 zł),

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Ponadto, w całym okresie wdrażania LSR, biuro LGD prowadziło szkolenia, warsztaty i konsultacje dla beneficjentów pomagając im na każdym etapie aplikowania o środki.

LGD Jurajska Kraina aktywnie również uczestniczyła w działaniach Małopolskiej Sieci LGD, brała udział w dużym programie realizowanym z Programu Kapitał Ludzki. Program ten pozwolił zdobyć niezbędną wiedzę z zakresu prowadzenia spotkań i konsultacji co skutkowało faktem, że LSR została samodzielnie sporządzona przez Stowarzyszenie.

Aktywnie uczestniczyła w promocji województwa poprzez aktywny udział w targach o zasięgu regionalnym i krajowym promując nasze atrakcyjne tereny.

Realizacja dotychczasowych działań Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina przyczyniła się do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru, miała wpływ na aktywizację społeczną oraz rozwój gospodarczy. Pozwala mieszkańcom na pełniejsze utożsamianie się z terem. Działania te przyczyniają się również do kreowania nowych lokalnych liderów, którzy widzą potrzebę działania na rzecz swoich małych ojczyzn. Wszystkie działania były podejmowane dla naszego społeczeństwa przy jego aktywnym udziale, zgodnie ze zgłaszanymi w różnych formach swoje potrzeby i propozycje na każdym etapie przygotowania i realizacji zadań poszczególnych programów.

Proces budowania partnerstwa w okresie 2014-2020

Pierwsze przymiarki do nowego okresu rozpoczęły się w grudniu 2014 podczas Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania. Zostały wtedy zasugerowane po raz pierwszy kierunki, które są istotne dla rozwoju obszaru. Dodatkowo od 2014 roku pracownicy Biura rozpoczęli intensywne szkolenia realizowane przez Małopolską Sieć, które zaznajamiały ich z kwestiami dobrego przygotowania Strategii. Od początku 2015 rozpoczęły się prace nad aktualizacjami wszelkich dokumentów w oparciu o które funkcjonuje LGD.

Merytoryczne spotkania konsultacyjne rozpoczęły się we wrześniu 2015 roku, w sumie przeprowadzono po dwa spotkania konsultacyjne w każdej z Gmin, zorganizowano dwudniowe warsztaty dla Członków Stowarzyszenia i na zakończenie przeprowadzono spotkanie podsumowujące.

Wieloletnia już działalność LGD Jurajska Kraina to nieustanny proces budowania partnerstwa, co pozwala wszystkim podmiotom, reprezentującym cały przekrój sektorowy obszaru na działanie na rzecz rozwoju obszaru. Duże doświadczenie Członków LGD oraz kadry zarządzającej pozwala na sprawne funkcjonowanie Stowarzyszenia. Przyczynia się do tego ciągle sprawdzanie zmian prawnych, dostosowanie zakresu LSR do potrzeb mieszkańców, prowadzone i odbyte szkolenia doprowadziły, po sześciu latach działania do sprawnej i pełnej specjalizacji w szeroko rozumianym procesie zarządzania środkami z Funduszu PROW – Działanie Leader.

Stowarzyszenie LGD konsekwentnie od początku prowadzi swoją misję skupiającą się na budowaniu i rozwoju kapitału społecznego, podnoszeniu jego kwalifikacji oraz aktywności, kreatywności i budowania silnej więzi z mieszkańcami. Dba o działania ukierunkowane na największe walory obszaru, środowisko naturalne. Nie można również pominąć kwestii przedsiębiorczości i innowacji. Duże znaczenie pokłada w budowaniu spójności społecznej, poszanowania wszelkich wartości i tradycji i zapewnienie pełnego dostępu do informacji o obszarze jak również promocja i tworzenie dobrego wizerunku obszaru działania Stowarzyszenia.

Doświadczenie kadr do zarządzania LGD

Zarząd Stowarzyszenia funkcjonuje w niezmiennym składzie od 2012 roku, w jego skład wchodzi 8 osób. Połowa członków Zarządu działa od początku powstania stowarzyszenia, czyli od 2009 roku. We wcześniejszym okresie przed rozszerzeniem skład Zarządu liczył 5 osób, które były od samego początku Stowarzyszenia. Rozszerzenie obszaru wpłynęło na dokonanie zmian w składzie Zarządu. Przez cały okres zdobywali i powiększali doświadczenie przy realizacji zadań poprzednich okresów programowania. Doświadczenie to jest wykorzystywane przez zaangażowanie osób do opracowania i realizacji LSR na lata 2014-2020. Stałość kadry zarządzającej przyczynia się również do kontynuacji wizji i misji wyznaczonej od początku powstania partnerstwa. Należy podkreślić, że skład Zarządu opiera się praktycznie na dwóch sektorach: społecznym i gospodarczym.

Również skład osobowy biura Stowarzyszenia opiera się na kadrze zatrudnionej dotychczas, która posiada wiedzę i doświadczenie w ramach pełnionych przez siebie funkcji, odpowiadające zakresowi merytorycznemu LSR. Systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje. Wszystko to powoduje, że praca biura LGD przebiega sprawnie, a obsługa beneficjentów jest profesjonalna. Stabilność taka bardzo pozytywnie wpływa na sprawne funkcjonowanie LGD. **Zdobyte doświadczenie pozwoliło nam być liderem 1 z projektów współpracy.**

C. Struktura LGD

Na dzień składania wniosku w skład Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina wchodzi 39 osób w tym:

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- Sektor publiczny reprezentuje 5 członków (5 Gmin należących do obszaru),
- Sektor gospodarczy reprezentowany jest przez 12 członków w tym 8 Przedsiębiorców oraz 4 rolników,
- Sektor społeczny reprezentowany jest przez 22 Członków.
- **37 osób z całego składu Stowarzyszenia stanowią mieszkańcy obszaru, którzy równocześnie reprezentują powyższe sektory.**

Takie zestawienie członków Stowarzyszenia gwarantuje różnorodność i pełną reprezentatywność lokalnej społeczności. W skład członków Stowarzyszenia wchodzi bardzo szerokie spectrum lokalnego społeczeństwa. Można tutaj wymienić tzw. seniorów po 55-60 roku życia jak również osoby młode. Mamy reprezentantów przedsiębiorców, rolników, organizacji pozarządowych, sektora publicznego jak również zwykłych mieszkańców. Część z Członków to lokalni liderzy bardzo aktywnie pracujący na rzecz swoich miejscowości. Wszystko to sprawia, że zapewniona jest właściwa współpraca pomiędzy wszystkimi sektorami, a jednocześnie nie istnieje żadna dominująca grupa interesu.

Jednym z głównych zadań tak stworzonego partnerstwa jest między innymi działanie na rzecz grup defaworyzowanych funkcjonujących na terenie LGD. W oparciu o badania ankietowe oraz o wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych, stwierdzono że grupy defaworyzowane to: osoby do 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia oraz drobni przedsiębiorcy.

Strukturę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania tworzy: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro Stowarzyszenia.

Walne Zebranie Członków

Aktualny stan 39 członków reprezentujący sektor społeczny, gospodarczy i publiczny w tym 37 osób to mieszkańcy obszaru LGD

Walne Zebranie Członków to najwyższa władzę Stowarzyszenia.

Do kompetencji Walnego Zebrania Członków należy opiniowanie i uchwalanie kierunków, programu działania oraz dokumentów strategicznych LGD, wybór i odwołanie członków Rady i Zarządu, wybór i odwołanie członków Komisji Rewizyjnej zgodnie z zapisami Statutu LGD, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej, w szczególności dotyczących projektów realizowanych w ramach LSR, ustalanie wysokości składek członkowskich, udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi, uchwalanie zmian Statutu, podejmowanie uchwały w sprawie rozwiązania LGD, rozpatrywanie odwołań od uchwał zarządu wniesionych przez członków LGD, uchwalanie i zmiana regulaminów wyborów władz LGD, Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady oraz utworzenie Rady.

Zarząd Stowarzyszenia

Aktualny stan 8 członków reprezentujący sektor społeczny i gospodarczy

Zarząd stowarzyszenia Jurajska Kraina, składa się z 8 członków, wybieranych i odwoływanych spośród osób fizycznych będących członkami Stowarzyszenia lub reprezentantami członków Stowarzyszenia – osób prawnych.

Do kompetencji Zarządu należy reprezentowanie LGD na zewnątrz i działanie w jego imieniu, przyjmowanie nowych członków LGD w okresie pomiędzy posiedzeniami Walnego Zebrania Członków, kierowanie bieżącą pracą LGD, zwoływanie Walnych Zebrań Członków, realizacja i aktualizacja LSR, przygotowanie projektów do realizacji, które zostaną objęte wnioskiem o dofinansowanie, utworzenie Biura LGD, powoływanie i odwoływanie Dyrektora Biura LGD, ustalanie wielkości zatrudniania i zasad wynagradzania pracowników Biura Lokalnej Grupy Działania, ustalanie regulaminu Biura LGD, podejmowanie i formalizowanie działań które mają zmierzać do współpracy z lokalnymi organizacjami i instytucjami w ramach LGD, nadawanie statusu Partnera LGD organizacjom, instytucjom oraz innym podmiotom i osobom delegującym swoich przedstawicieli do działań podejmowanych w celu realizacji LSR prowadzących działalność bezpośrednio lub przez swoich członków na obszarze LGD oraz powoływanie komitetów i zespołów doraźnych.

Rada Stowarzyszenia

Aktualny stan 12 członków reprezentujący sektor społeczny, gospodarczy i publiczny

Rada Stowarzyszenia Jurajska Kraina to organ decyzyjny zgodnie ze statusem Stowarzyszenia, składa się z 12 członków.

Do kompetencji Rady należy wybór operacji w rozumieniu art. 2 pkt. 9 rozporządzenia nr 1303/2013, które mają być realizowane w ramach LSR oraz ustalenie kwoty wsparcia – zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013 a także składanie sprawozdań z działalności Rady na Walnym Zebraniu Członków. Rada składa się z Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Członków w ilości nie większej niż 15 osób, wybieranych przez Walne Zebranie Członków spośród członków LGD. Dokładną liczbę członków Rady ustala Walne Zebranie Członków. W skład Rady wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców

Komisja Rewizyjna

Aktualny stan 5 członków reprezentujący sektor społeczny i gospodarczy

Komisja Rewizyjna to organ spełniający funkcje kontrolne, składa się z 5 członków.

Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy kontrola bieżącej pracy LGD, składanie wniosków w przedmiocie absolutorium dla Zarządu na Walnym Zebraniu Członków, występowanie z wnioskiem o zwołanie Walnego Zebrania Członków, dokonywanie wyboru podmiotu, którego zadaniem będzie badanie sprawozdania finansowego LGD zgodnie z przepisami o rachunkowości.

Biuro LGD

Aktualny stan Dyrektor Biura plus dwóch pracowników

Biuro LGD

Biuro LGD tworzy dyrektor Biura oraz pracownicy merytoryczni: specjalista ds. projektów (obsługa projektowa, obsługa beneficjenta) i specjalista ds. promocji (wdrażanie, promocja). Stałą obsługę księgową prowadzi zewnętrzne biuro rachunkowe specjalizujące się w tej dziedzinie działalności (księgowość stowarzyszeń) lub zatrudniona osoba odpowiadająca za prowadzenie spraw księgowych LGD (na dzień przygotowania niniejszego LSR jest to biuro rachunkowe. Prace Biura Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina regulowane są Regulaminem Biura Lokalnej Pracownicy Biura LGD posiadają doświadczenie w zakresie realizacji i aktualizacji LSR – Zarówno Dyrektor Biura jak i pracownicy Biura uczestniczyli w pracach związanych z realizacją zapisów LSR na lata 2007-2013: prowadzili konsultacje, doradztwo, obsługę składanych wniosków, rozliczenie otrzymanego i wydatkowanego dofinansowania na obsługę biura i operacje własne i prace nad aktualizacją strategii. Posiadają doświadczenie i niezbędną wiedzę do wdrażania i aktualizacji zarówno dokumentu LSR, jak i wszelkich dokumentów związanych z Programem.

Na najbliższy okres programowania zaplanowano cały system szkoleń obejmujący:

- Pracowników Biura, Zarządu oraz Rady
Zaplanowano 2 szkolenia w tym 1 realizowane w ramach szkoleń własnych.
- Pracowników Biura, Zarządu
Zaplanowano łącznie 23 szkolenia w tym 11 realizowane w ramach szkoleń własnych
- Członków Rady
Zaplanowano 11 szkoleń w tym 7 szkoleń realizowanych w ramach szkoleń własnych
- Członków Komisji Rewizyjnej
Zaplanowano 4 szkolenia w tym 2 szkolenia realizowane w ramach szkoleń własnych
Łącznie przewidziano 40 szkoleń, szczegółowy harmonogram został opisany w planie szkoleń. Szkolenia będą prowadzone przez podmioty zewnętrzne jak również realizowane w ramach szkoleń własnych prowadzonych przez Dyrektora Biura lub Członka Zarządu.

Szkolenia mają na celu podnoszenia wiedzy i kompetencji, a także szczegółowego zapoznanie z zapisami strategii i dokumentów programowych oraz wynikającymi z nich obowiązkami.

Szkolenia będą dotyczyły wszelkich wiadomości niezbędnych do prawidłowej realizacji LSR, w tym przygotowanie do wdrażania LSR, procedury wyboru oraz oceny wniosków czy ewaluacji i monitorowania. Pozwolą na podniesienie ich wiedzy i umiejętności, co bezpośrednio wpłynie na sprawną obsługę Beneficjentów, co w efekcie końcowym przełoży się na sprawną realizację LSR. Każdorazowo uczestnictwo będzie potwierdzane certyfikatem uczestnictwa w szkoleniu. Weryfikacja skuteczności szkolenia i zdobytej wiedzy oparta będzie o prowadzone ankiety na koniec każdego szkolenia.

D. Organ decyzyjny Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina

Statut Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina stanowi, że Organem decyzyjnym w zakresie wyboru operacji, które mają być realizowane w ramach przyjętego LSR jest Rada, do której wyłącznych kompetencji należy: Rada zgodnie ze statutem może liczyć maksymalnie 15 osób. Założono również że co najmniej 55 % członków Rady musi być spoza sektora publicznego jak również ustalono, że każda z Gmin musi mieć co najmniej jednego swojego przedstawiciela.

Na chwilę obecną Rada liczy 12 członków, :

- 5 członków reprezentuje sektor publiczny, co stanowi 41,67 % składu Rady;
- 3 członków reprezentuje sektor gospodarczy, co stanowi 25,00 % składu Rady;
- 4 członków jest przedstawicielami sektora społecznego, **którzy również reprezentują mieszkańców obszaru**, co stanowi 33,33 % składu Rady.

W sumie zatem, sektor społeczno-gospodarczy jest reprezentowany przez 7 członków (58,33 %), co wypełnia wymagania statutowe. Do najważniejszych kompetencji Rady należy:

- wybór operacji w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia 1303/2013, które mają być realizowane w ramach LSR,
- ustalenie kwoty wsparcia.

Zasady oceny oraz procedury związane z wyborem operacji zostały szczegółowo opisane w rozdziale VI Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru, a także w Regulaminie Rady, który będzie udostępniony do wiadomości publicznej za pomocą strony internetowej www.jurajskakraina.pl

Proces decyzyjny w LGD nie jest zdominowany przez władze publiczne ani żadną inną z grup interesów.

Ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. Ponadto zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. b, co najmniej 50% głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów niebędących instytucjami publicznymi. W procedurach oceny operacji przewidziane są mechanizmy w razie zaistnienia konfliktu interesów, zasady postępowania w przypadku rozbieżności ocen oraz uzyskania takiej samej liczby punktów.

Przyjęte procedury są niedyskryminujące, przejrzyste, zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru oraz określają tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu do rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu.

Dodatkowo członkowie Rady spełniają następujące warunki:

- w składzie Rady znajduje się minimum jedna kobieta
- w składzie Rady znajduje się osoba poniżej 25 roku życia
- zgodnie z w/w zapisami w składzie Rady musi być co najmniej jeden przedstawiciel ze społeczności z każdej z Gmin
- jest zapewniony udział trójsektorowości
- zapewniona jest zasada nie pełnienia przez Członka Rady żadnej innej funkcji w Stowarzyszeniu, w szczególności nie jest Członkiem Zarządu, Członkiem Komisji Rewizyjnej jak również nie jest zatrudniony w Biurze LGD
- Członkowie rady zobowiązali się do aktywnego uczestnictwa w szkoleniach przygotowujących ich do wykonywania swoich uprawnień w zbliżającej się perspektywie realizacji LSR, jak również do sumiennego zgłaszania wszelkich powiązań do prowadzonego przez Zarząd rejestru interesów.

Zgodnie z zapisami Regulaminu Rady, Zarząd Stowarzyszenia w ramach obecnego okresu programowego zaprowadzi rejestr interesów osób zasiadających w organie decyzyjnym. Rejestr będzie stanowił kompendium wiedzy w zakresie zajmowanych i pełnionych funkcjach przez każdego z członków Rady, będą zapisy dotyczące prowadzonych przez nich działalności gospodarczej, społecznej, zawodowej jak również innej, która może mieć wpływ na podejmowane decyzje. Będą zawarte również informacje w zakresie ewentualnych wzajemnych pokrewieństw zarówno pomiędzy poszczególnymi członkami jak również w przyszłości pomiędzy potencjalnymi Beneficjentami, którzy zgłoszą swój wniosek do realizacji. Wszystkie te informacje pozwolą na identyfikację wszelkich powiązań, ich charakteru, co pozwoli na rzetelną i bezstronną ocenę wniosku o przyznanie pomocy. Każdy z członków rady został zobowiązany do udzielenia upoważnionemu przez Zarząd Dyrektorowi Biura, który będzie prowadził ten rejestr wszelkich informacji o dotyczących go szeroko rozumianych aktywnościach, jak również w wymaganych sytuacjach będzie przedkładał stosowne dokumenty i wyjaśnienia.

Rejestr interesów członków Rady sporządzany jest na podstawie składanych przez nich tzw. Deklaracji bezstronności i poufności oraz wszelkich dodatkowych informacjach.

E. Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Podstawowym instrumentem potwierdzającym podjęte decyzje organów decyzyjnych LGD: Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady są uchwały.

W pracach organów decyzyjnych LGD, w tym w głosowaniu nad uchwałami biorą udział osoby fizyczne osobiście, w swoim imieniu, oraz osoby prawne przez organ uprawniony do reprezentowania tej osoby prawnej albo pełnomocnika umocowanego do uczestniczenia w pracach organów decyzyjnych LGD.

Proces decyzyjny przyjęty w ramach pracy Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina opiera się o naczelną zasadę quorum, rozumianego jako obecność co najmniej połowy członków (reprezentowanych członków zwyczajnych organów decyzyjnych LGD – Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady) uprawnionych do głosowania w trakcie obradowania tych organów. Taka liczebność pozwala na podejmowanie większości decyzji zwykłą większością głosów.

Wyjątkiem od tej reguły jest podejmowanie decyzji (uchwał) w sprawie zmiany Statutu LGD oraz rozwiązania LGD, które wymagają bezwzględnej większości głosów przy obecności co najmniej 2/3 członków (reprezentowanych członków zwyczajnych LGD) Walnego Zebrania Członków.

Z kolei w przypadku podejmowania decyzji przez Radę LGD ani władze publiczne, ani żadna z grup interesu nie może posiadać więcej niż 49% prawa głosu. Projekty aktów decyzyjnych (uchwał) przesyłane są do członków poszczególnych organów preferowanymi przez nich kanałami przesyłania informacji: pocztą lub emailiem a także udostępniane są na stronie internetowej LGD. Koordynowaniem prac organów decyzyjnych LGD zajmuje się Biuro LGD. Organy decyzyjne LGD wybierane są spośród członków LGD potwierdzając zasadę partycypacyjnego charakteru LGD. Potwierdza ją także zasada inicjatywy uchwałodawczej, którą ma każdy członek organów decyzyjnych LGD.

Dodatkowo w przypadku Rady LGD przyjęto dodatkowe uwarunkowania.

Zgodnie ze Statutem LGD Jurajska Kraina, do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia nr 1303/2013. Kieruje się przy tym min. następującymi zasadami:

- Zasadą poufności i bezstronności przy podejmowaniu decyzji – w tym celu każdy z członków Rady składa stosowny dokument,
- Bezwzględne zachowania parytetu poszczególnych sektorów w całym procesie oceny jak również wyboru zadań,
- Pełnej jawności i przejrzystości procesu oceny i wyboru wniosków – każdorazowe ujawnianie protokołów z posiedzeń Rady na stronie internetowej Stowarzyszenia,
- Każdorazowo podejmowania decyzji idącej w kierunku wyboru jak najlepszej operacji przyczyniającej się do realizacji LSR,
- Uwzględniania sposobu postępowania przy zaistnieniu szczególnych okoliczności np. zachowanie się w sytuacji równej ilości punktów
- Zagwarantowanie Beneficjentom możliwości odwołania się od niekorzystnych decyzji Rady.

F. Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD

Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina określają niżej wymienione, odrębnie uchwalone dokumenty:

- Statut zatwierdzony Uchwałą Nr 5/2015 Walnego Zebrania Członków z dnia 28.12.2015r. – statut zatwierdzany i aktualizowany jest w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia członków, bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej 2/3 członków (reprezentowanych członków zwyczajnych LGD) WZCz. Statut określa cele LGD i sposób ich realizacji, podstawę prawną działalności grupy, zasady działania i funkcjonowania, informacje o członkach LGD oraz ich prawach i obowiązkach, określa władze LGD wraz z ich kompetencjami a także zapisy dotyczące majątku LGD,
- Regulamin Walnego Zebrania Członków uchwalony Uchwałą Nr 6/2015 Walnego Zebrania Członków z dnia 28.12.2015 r. – zmiana (przyjęcie nowego i aktualizacja) Regulaminu następuje w formie uchwały Walnego Zebrania Członków na wniosek Zarządu lub co najmniej 5 członków LGD „Jurajska Kraina. Uchwała musi być przyjęta minimum zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków (reprezentowanych członków zwyczajnych Walnego Zebrania Członków) uprawnionych do

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

głosowania. Dokument określa procedurę zwoływania i przebiegu Walnego Zebrania członków, procedurę podejmowania decyzji (uchwał), kompetencje Przewodniczącego Walnego Zebrania a także ustalenia dotyczące zmian regulaminu,

- Regulamin Zarządu uchwalony Uchwałą Nr 9/2015 Walnego Zebrania Członków z dnia 28.12.2015r. – regulamin zatwierdzany i aktualizowany jest w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia członków LGD. Uchwała musi być przyjęta minimum zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków (reprezentowanych członków zwyczajnych Walnego Zebrania Członków) uprawnionych do głosowania. Regulamin określa skład i kompetencje Zarządu, sposób reprezentowania i kierowania jego pracami, procedurę przyjmowania decyzji, w tym uchwał oraz zasady obejmujące zarządzaniem środkami finansowymi LGD.
- Regulamin Komisji Rewizyjnej uchwalony Uchwałą Nr 8/2015 Walnego Zebrania Członków z dnia 28.12.2015r. – regulamin zatwierdzany i aktualizowany jest w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia członków. Uchwała musi być przyjęta minimum zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków (reprezentowanych członków zwyczajnych Walnego Zebrania Członków) uprawnionych do głosowania. Regulamin określa podstawę działania, skład i kompetencje Komisji Rewizyjnej, sposób reprezentowania i kierowania pracami Komisji oraz procedurę przyjmowania decyzji Komisji, w tym uchwał.
- Regulamin Rady LGD zatwierdzony Uchwałą Nr 7/2015 Walnego Zebrania Członków z dnia 28.12.2015r. – regulamin zatwierdzany i aktualizowany jest w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia członków. Uchwała musi być przyjęta minimum zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków (reprezentowanych członków zwyczajnych Walnego Zebrania Członków) uprawnionych do głosowania. Regulamin określa organizację wewnętrzną i zasady pracy Rady LGD, w tym skład i zadania rady oraz jej przewodniczącego, opisuje procedury przygotowywania i zwoływania posiedzeń rady oraz głosowania w trakcie tych posiedzeń (dotyczących wyboru operacji do dofinansowania), sposobu dokumentowania posiedzeń a także procedurę wyłączenia członka Rady od udziału w dokonywaniu wyboru operacji.
- Regulamin Biura zatwierdzony uchwałą Zarządu LGD Jurajska Kraina z dnia 28.12.2015r. Regulamin zatwierdzany i aktualizowany jest w drodze uchwały Zarządu LGD. Uchwała musi być przyjęta minimum zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Zarządu uprawnionych do głosowania. Regulamin określa zasady funkcjonowania, zakres działania oraz kompetencje Biura Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina, a także opisuje uprawnienia i wymogi wobec Dyrektora i pracowników Biura.

Przyjęta została również kompleksowa Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu. Stanowi ona załącznik do LSR, Pokazuje ona wszelkie zasady weryfikacji założonych celów, realizacji wskaźników oraz sposoby ich weryfikacji jak również wprowadzanie działań naprawczych w przypadku wystąpienia odchyleń i nieprawidłowości.

Zestawienie w zakresie uchwalania i aktualizacji dokumentów.

Nazwa dokumentu	Sposób uchwalania	Sposób aktualizacji	Opis głównych kwestii zawartych w dokumencie
Statut	Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu	Sposób działalności LGD, zakres praw i obowiązków członków Stowarzyszenia
Regulamin Walnego Zebrania Członków	Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu/ lub grupy co najmniej 5 członków LGD	Zasady zwoływania i organizacji posiedzeń WZC
Regulamin Zarządu	Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu	Organizacja pracy Zarządu, podział zadań pomiędzy członków Zarządu
Regulamin Komisji Rewizyjnej	Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia	Na wniosek Komisji/Zarządu	Organizacja pracy Komisji, kompetencji i zakresu działań

Regulamin Rady LGD	Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia	Na wniosek Rady/Zarządu	Zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego, zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji
Regulamin Biura	Zarząd Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu	Organizacja pracy biura, regulacje dot. Praw i obowiązków pracowników Biura, procedury postępowania
Instrukcja kancelaryjna	Zarząd Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu	Wytyczne do stosowania w kwestii obiegu dokumentów
Instrukcja zarządzania systemem informatycznym	Zarząd Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu	Wytyczne w zakresie kwestii informatycznych
Polityka bezpieczeństwa informacji i przetw. danych osobowych	Zarząd Stowarzyszenia	Na wniosek Zarządu	Wytyczne w dziedzinie ochrony danych osobowych

Dodatkowo Biuro funkcjonuje w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd Procedury, w tym:

- Instrukcja kancelaryjna – określa zasady i tryb wykonywania czynności kancelaryjnych w Stowarzyszeniu LGD Jurajska Kraina,
- Instrukcja zarządzania systemem informatycznym w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Jurajska Kraina,
- Polityka bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Jurajska Kraina.

Powyższe dokumenty zapewniają przejrzystość i jawność funkcjonowania i podejmowania decyzji przez LGD.

ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Proces partycypacji czyli współuczestnictwa partnerów w tworzeniu niniejszej LSR odbywał się zgodnie z zasadą RLKS (rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność), według której rozwój obszarów wiejskich opiera się o zasadę rozwoju realizowanego przy pomocy lokalnych strategii i kierowanego przez lokalne grupy działania.

LGD Jurajska Kraina zdecydowała się na zastosowanie techniki „oceny partycypacyjnej” opartej na tworzeniu wspólnej wizji obszaru. Przyjęto założenie, że wykonany zgodnie ze sztuką proces partycypacji wpłynie na zwiększenie potencjału społeczności lokalnej i sprawi, że mieszkańcy obszaru staną się bardziej odpowiedzialni za podejmowane decyzje już od momentu tworzenia strategii. Zaangażowano przedstawicieli wszystkich sektorów, co wpłynęło na zwiększenie jej wiarygodności, gdyż odpowiada na potrzeby wszystkich grup społecznych.

Dane z konsultacji

W celu pozyskania informacji niezbędnych do opracowania strategii rozwoju zaproszono do szerokiej dyskusji wszystkich partnerów w środowisku lokalnym i zaangażowano w proces budowania strategii lokalną społeczność. Pozwoliło to na pozyskanie niezbędnych informacji, które pozwoliły określić w sposób prawidłowy strategię rozwoju. W trakcie konsultacji społecznych pozyskano informacje dotyczące potencjału obszaru, co pozwoliło zidentyfikować te obszary, które przyczyniają się do wzmocnienia potencjału naszego terenu. Pozyskano informacje na temat grup, które najbardziej wymagają wsparcia. Pozyskano również informacje o tym jakie są najważniejsze obszary wymagające wsparcia finansowego, co z kolei pozwoliło precyzyjnie określić cele dokumentu.

W ramach konsultacji poprzez pytania, ankiety badano następujące obszary, które zostały wykorzystane do dokumentu:

1. Określenie zasobów, potencjału, mocnych i słabych stron co pozwoliło na przygotowanie analizy SWOT
2. Określenie grup wymagających największego wsparcia, pozwoliło to na określenie grup defaworyzowanych oraz beneficjentów do których należy skierować wsparcie.
3. Określenie pożądanych kierunków działań, co pozwoliło na określenie celów strategii.
4. Określenie informacji, które są istotne przy podejmowaniu decyzji o wyborze projektów.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

5. Dodatkowo pozyskano informacje, które pozwalają na usprawnienia przebiegu procesu komunikacji ze społeczeństwem; te informacje przełożyły się na określenie planu komunikacji, planu monitoringu i ewaluacji.

Metody i partycypacyjne oraz podstawowe informacje

W całym procesie tworzenia strategii LGD zastosowano następujące 7 metod partycypacji, które miały za zadanie zapewnienia partycypacji społeczności lokalnej i jej aktywnego udziału w budowie LSR:

- Informowanie lokalnej społeczności – prosta metoda polegająca na informowaniu obywateli o podejmowanych działaniach. Wykorzystywano do tego stronę internetową jak również informowano przy okazji udziału LGD w lokalnych imprezach i przedsięwzięciach. Jednym z takich elementów było przedstawienie kompleksowej informacji na posiedzeniach Rad Gminnych. Spotkania odbyły się w miesiącach kwiecień – czerwiec i dotyczyły wszystkich 5 Gmin wchodzących w skład LGD.
- Prowadzenie konsultacji społecznych – polegające na Spotkaniach otwartych z mieszkańcami – Zorganizowano dwa cykle spotkań w każdej z 5 Gmin obszaru objętego LSR. Spotkania odbyły się według następującego harmonogramu:

Tabela 2. Harmonogram konsultacji społecznych

I Cykl Spotkań		II Cykl Spotkań	
Gmina	Data	Gmina	Data
Iwanowice	22-09-2015	Iwanowice	20-10-2015
Jerzmanowice-Przegonia	08-09-2015	Jerzmanowice-Przegonia	07-10-2015
Skąła	10-09-2015	Skąła	13-10-2015
Słomniki	16-09-2015	Słomniki	15-10-2015
Sułoszowa	14-09-2015	Sułoszowa	05-10-2015

Pierwszy i drugi cykl spotkań odbywał się w godzinach od 18:00 do 21:00. W ramach II cyklu spotkań zorganizowano również indywidualne spotkania w ramach dyżuru konsultacyjnego w godzinach od 17:00 do 18:00 przed każdym spotkaniem.

W spotkaniach wzięły udział łącznie 215 osoby (109 w pierwszym cyklu spotkań i 106 osób w drugim). Uczestnikami spotkań byli przedstawiciele sektora publicznego, społecznego, gospodarczego oraz mieszkańcy, z uwzględnieniem przedstawicieli grup defaworyzowanych tj. osoby poniżej 30 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia oraz mikroprzedsiębiorcy. Podczas spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami zebrano uwagi mieszkańców na temat projektu analizy SWOT i celów LSR wypracowanych na podstawie głównych wniosków z diagnozy obszaru, dyskutowano nad problemami obszaru LSR oraz nad zidentyfikowanymi potencjalnymi rozwojowymi, aby na tej podstawie określić główne kierunki interwencji i obszary wsparcia w ramach LSR. Ponadto uwagi mieszkańców posłużyły LGD do opracowania zasad monitorowania i ewaluacji oraz opracowania planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR. Dodatkowo zorganizowano:

- Spotkanie konsultacyjne – podsumowujące cele i kierunki rozwoju Stowarzyszenia LGD. Zorganizowane 16-12-2015 r.
- Spotkania konsultacyjne z przedstawicielami samorządów terytorialnych obecnych na naszym terenie. W sumie zorganizowano 4 takie spotkania.
- Badania ankietowe – Metoda była realizowana dwutorowo: ankiety tradycyjne w wersji papierowej oraz ankiety elektroniczne. Tą drogą zbierano wiadomości w zakresie:
  - Ankieta nr 1 – analiza obszaru – wszechstronna, rozbudowana ankieta badająca obszar LGD, badająca potrzeby oraz wskazująca najważniejszych odbiorców w tym grupy defaworyzowane
  - Ankieta nr 2 – rozbudowana ankieta badająca słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia obszaru
  - Ankieta nr 3 – badanie celów obszaru
  - Ankieta – badanie skutecznych form komunikacyjnych z mieszkańcami

Ankieta papierowa była dystrybuowana poprzez działalność Biura i na spotkaniach indywidualnych, ankieta w wersji elektronicznej została umieszczona na stronie internetowej LGD oraz przesłana do gmin. Uczestnikami badania byli mieszkańcy obszaru objętego działaniem ŚSGD, z uwzględnieniem przedstawicieli grup

defaworyzowanych tj. mikroprzedsiębiorstwa, osoby poniżej 30 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia. W sumie wpłynęło 478 ankiet w wersji papierowej oraz 197 ankiet w elektronicznej. Celem badania była diagnoza postaw i opinii mieszkańców w tematach kluczowych z punktu widzenia konstrukcji Lokalnej Strategii Rozwoju. Pozyskane dane wykorzystane zostały przy określeniu problemów lokalnych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie. Wyniki z badań ankietowych przeprowadzonych na reprezentatywnej grupie mieszkańców terenu objętego LSR zostały wykorzystane także do sformułowania analizy SWOT i miały istotny wpływ na kształt celów strategii, dobór odpowiednich przedsięwzięć i wskaźników ich realizacji. Ponadto wyniki badania opinii mieszkańców posłużyły LGD do opracowania kryteriów wyboru projektów, zasad monitorowania i ewaluacji oraz opracowania planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR.

- Punkt konsultacyjny w biurze LGD – przez cały okres przygotowywania strategii mieszkańcy obszaru objętego działaniem LGD Jurajska Kraina, mieli możliwość pozyskania informacji bądź zgłoszenia uwag do projektu strategii w punkcie konsultacyjnym biura LGD.
- Analiza zgłoszonych fiszek projektów w ramach LSR – w trakcie przygotowania dokumentu LGD Jurajska Kraina przeprowadziło badanie pod kątem planowanych do realizacji projektów w ramach PROW 2014 - 2020, które dostarczyło informacji nt. potrzeb i oczekiwań w zakresie nowej LSR, a także określiło kierunki działań wynikające z analizy potrzeb.
- Warsztaty robocze – zorganizowane dwudniowe warsztaty robocze członków Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina. Warsztaty ukierunkowane były na wskazanie celów i kierunku rozwoju Stowarzyszenia LGD. W warsztacie uczestniczyły 28 osoby. Termin realizacji: 09-10-2015 do 10-10-2015 r.
- Formularze uwag – mieszkańcy obszaru objętego działaniem LGD mieli możliwość zgłoszenia uwag do projektu strategii w siedzibie Biura LGD.

Przy tworzeniu Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Jurajska Kraina wykorzystywała również:

- doświadczenie członków LGD wchodzącego w skład LGD i doświadczenie kadr uczestniczących w realizacji LSR 2007-2013 oraz wyniki badań własnych i ewaluacji LSR,
- analizę danych historycznych z procesu wdrażania LSR 2007-2013,
- wskaźniki pochodzące ze źródeł statystyki publicznej określające wpływ LSR na realizację strategii rozwoju regionu,
- **wyniki konsultacji i opinii ekspertów zewnętrznych,**
- wyniki badań własnych i ewaluacji.

W tworzenie strategii LGD Jurajska Kraina zaangażowanych było wiele osób i instytucji, reprezentujących wszystkie sektory, działające w ramach grupy (gospodarczy, społeczny, publiczny i mieszkańców, w szczególności wskazane w niniejszej LSR grupy defaworyzowane - osoby poniżej 30 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia oraz mikroprzedsiębiorcy). W wyniku takiej reprezentacji interesariuszy, czyli podmiotów, które mogą pośrednio lub bezpośrednio, pozytywnie lub negatywnie wpływać na rozwój LGD, wypracowany został dokument synergiczny, uwzględniający specyfikę potencjałów poszczególnych sektorów (publicznego, prywatnego gospodarczego oraz obywatelskiego) – ich wzajemne i indywidualne oczekiwania oraz przewidywane korzyści związane z realizacją wspólnej wizji rozwoju.

Został powołany zespół wewnątrz Stowarzyszenia pod kierunkiem Dyrektora Biura, który podlegał Zarządowi Stowarzyszenia. Zespół przygotowujący LSR posiadał odpowiednie kwalifikacje i doświadczenia w zakresie technik badawczych, rozwoju terytorialnego, problematyki organizacji i funkcjonowania lokalnych grup działania oraz wdrażania mechanizmu Leader.

Przeprowadzona przez zespół przygotowujący LSR diagnoza polegała na identyfikacji, gromadzeniu i analizie danych na temat obszaru i podmiotów objętych planowaniem. Zawiera w sobie elementy oceniające potencjały wewnętrzne obszaru oraz uwarunkowania o charakterze zewnętrznym obejmujące prognozy międzynarodowe, krajowe, regionalne, powiatowe wreszcie gminne, w zakresie ich wpływu (potencjalnego lub realnego) na działania LGD.

Kontrolującą i analizującą funkcję w zakresie tworzenia LSR sprawuje z kolei Zarząd LSR. Podczas jego posiedzeń analizie poddawane były etapy prac nad dokumentem czy przebieg spotkań i warsztatów, wyznaczane są terminy graniczne prowadzonych prac a także metody osiągnięcia celów służących przygotowaniu kompletnego formalnie dokumentu, zgodnego z wytycznymi i przepisami prawa.

Podsumowując, w wymienionych poniżej kluczowych etapach prac nad opracowaniem LSR zastosowano następujące partycypacyjne metody konsultacji :

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- diagnoza i analiza SWOT – informowanie lokalnej społeczności, badanie ankietowe, konsultacje społeczne z mieszkańcami, punkt konsultacyjny w biurze LGD,
- określenie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania - badanie ankietowe, konsultacje społeczne z mieszkańcami, punkt konsultacyjny w biurze LGD, warsztaty robocze, analiza zgłoszonych fiszek projektów w ramach LSR, formularze uwag
- opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru - badanie ankietowe, konsultacje społeczne z mieszkańcami, punkt konsultacyjny w biurze LGD, warsztaty robocze, formularze uwag
- opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji - badanie ankietowe, konsultacje społeczne z mieszkańcami, punkt konsultacyjny w biurze LGD, formularz uwag
- przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR - badanie ankietowe, konsultacje społeczne z mieszkańcami, punkt konsultacyjny w biurze LGD, formularz uwag

Opis skutków i wyników zastosowania tych metod znalazł się w dalszych rozdziałach LSR.

Dane pozyskane podczas konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR od uczestników spotkań, warsztatów bądź osób kontaktujących się z biurem w punkcie konsultacyjnym, a także przy użyciu elektronicznego formularza wykorzystano do opracowania LSR.

LSR została przygotowana przy pełnym zaangażowaniu społeczności lokalnej i jej aktywnym uczestnictwie. Dokumentami potwierdzającymi zastosowane metody partycypacji lokalnej społeczności w procesie tworzenia LSR dokumentują: zebrane niespełna 675 ankiet od mieszkańców gmin członkowskich, zebrane około 28 proponowanych do realizacji projektów, zgromadzone uwagi od mieszkańców, ogłoszenia o spotkaniach i warsztatach, listy obecności, zdjęcia, print screen informacji ze stron internetowych Stowarzyszenia.

Partycypacja społeczna na etapie realizacji LSR przejawiać się będzie poprzez realizację projektów zgłaszanych przez indywidualne osoby / pojedyncze organizacje, ale mających społecznościowe oddziaływanie lub projektów społecznościowych (angażujących społeczność, realizowane przez nią), ale także poprzez udział społeczności lokalnej w decydowaniu, które projekty będą zgłoszone do finansowania

Wyniki z przeprowadzonej analizy.

Wynik przeprowadzonych konsultacji społecznych pozwolił na określenie i sprecyzowanie zapisów dotyczących celów LSR. W wyniku konsultacji społecznych stwierdzono, że najważniejszymi elementami jest wspieranie przedsiębiorczości co przełoży się na wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru, wzmocnienie atrakcyjności obszaru LGD oraz podejmowanie działań związanych z budowaniem kapitału społecznego. Dla zwiększenia atrakcyjności obszaru wyłoniono te obszary, gdzie wzmocnienie ich potencjału wpłynie znacząco na wzmocnienie atrakcyjności terenu. Wskazano, że takim obszarem jest dobrze wyposażona szeroko rozumiana infrastruktura społeczno-sportowo - rekreacyjna, odpowiednie wykorzystanie potencjału turystycznego. Wskazano również, że bardzo istotnym elementem jest posiadane dziedzictwo kulturowo-historyczne, które należy odpowiednio zagospodarować i wykorzystać dla rozwoju obszaru. Należy również znacząco wzmocnić posiadane produkty lokalne, zadbać o ich promocję oraz popularyzację i dystrybucję wśród zainteresowanych.

Konsultacje społeczne pozwoliły również na zidentyfikowanie grup defaworyzowanych, które wymagają największego wsparcia. Są to:

- 1) Osoby młode (do 30 roku życia)
- 2) Osoby starsze (po 50 roku życia)
- 3) Drobnii przedsiębiorcy (rozumiani jako mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób)

Dodatkowo oprócz wykorzystania materiałów z szeroko prowadzonych konsultacji społecznych, przy opracowaniu Strategii wzięto pod uwagę wyniki raportu ewaluacyjnego z poprzedniego okresu programowania, w szczególności płynące z niego rekomendacje, w związku z czym:

- podjęto intensywną akcję informacyjną LGD i LSR na etapie jej konstruowania
- prowadzono akcje informacyjne w każdej z gmin LGD w zakresie możliwości ubiegania się o wsparcie w ramach LSR (członkowie Zarządu Stowarzyszenia LGD uczestniczyli w sesjach Rad Gminnych)
- przeprowadzono analizę potrzeb obszaru LGD dotyczących absorpcji środków pod kątem celów i przedsięwzięć
- w kartach oceny wyboru operacji wprowadzono kryterium związane ze wspieraniem rozwiązań innowacyjnych dla każdego z planowanych przedsięwzięć.

WNIOSKI, PROPOZYCJE I REKOMENDACJE Z POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW PRAC NAD STRATEGIĄ analizowane były każdorazowo przez pracowników Biura LGD i członków Zarządu, jak również z przedstawicielami wszystkich trzech sektorów. Głównym celem konsultacji było poznanie opinii mieszkańców zamieszkujących LGD na temat

pożądanych przez nich kierunków rozwoju obszaru, a przede wszystkim indywidualnych pomysłów na przyszłe projekty. W efekcie prowadzonych badań, spotkań informacyjno-konsultacyjnych oraz konsultacji społecznych przygotowano poszczególne rozdziały strategii.

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA

1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup

Potencjał demograficzny

W skład Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina wchodzi 5 gmin (w tym 2 Gminy miejsko –wiejskie, 3 Gminy wiejskich). Obszar LGD jest zamieszkały przez 49 469 mieszkańców (wg stanu na 31.12.2013). Liczba mieszkańców poszczególnych gmin jest zróżnicowana – od 5 805 w gminie Sułoszowa do 13 730 w Gminie Słomniki. W stosunku do roku 2006r. liczba ludności wzrosła o 1444 osób, tj. o 3,01%.

Ludność obszarów wiejskich LGD Jurajska Kraina cechuje względna równowaga płci, z niewielką przewagą kobiet. Wskaźnik feminizacji dla całego obszaru w 2013 r. wynosił 101 kobiet/100 mężczyzn.

Gęstość zaludnienia obszaru LGD wynosi 130,2 os./km², co nieznacznie odbiega od średniej w kraju (123 os./km²).

Tabela 3. Zameldowania oraz saldo migracji w latach 2006-2013

Gmina	2006	2013	wzrost/spadek
Iwanowice	8 319	8 837	518
Skąła	9 600	10 354	754
Słomniki	13 609	13 730	121
Sułoszowa	5 957	5 805	-152
Jerzmanowice-Przegonia	10 540	10 743	203
Obszar	48 025	49 469	1 444

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Gminą, w której widać wyraźny przyrost ludności jest Gmina Skąła i Iwanowice. W gminach Jerzmanowice-Przegonia oraz Słomniki widać niewielki wzrost, natomiast w Gminie Sułoszowa znaczący spadek biorąc pod uwagę wielkość Gminy.

Jak widać z tego przeglądu generalnie większość gmin ma problemy demograficzne, z tym, że w naszym rejonie atrakcyjnym turystycznie są one rekompensowane atrakcyjnością turystyczną tych gmin oraz tendencją związaną z przenoszeniem się z miasta Kraków na tereny podmiejskie jako bardziej atrakcyjne pod względem „luźniejszej” zabudowy oraz podatkowym.

Jednostka terytorialna	2009r	2010r	2011r	2012r	2013r
Iwanowice	1,6	-2,6	2,3	0,3	-0,2
Skąła	2,1	2,5	0	-0,1	-0,8
Słomniki	2,1	0,5	2	-1,7	1,8
Sułoszowa	2,3	-0,9	-1,8	-0,9	-1,2
Jerzmanowice-Przegonia	0,2	-2,9	-0,5	-0,2	-0,5
Przyrost naturalny dla LGD	1,66	-0,68	0,4	-0,52	-0,18

Wielkość przyrostu naturalnego dla obszaru LGD na przestrzeni omawianych lat uległa pogorszeniu, tj. z -1,66osób/1000 ludności w 2009 roku do -0,18 osób/1000 ludności w 2013 roku. Wskaźnik ten wygląda korzystnie na tle i kraju (-0,5 osób na 1000 ludności w 2013 roku).

Jeśli chodzi o demografię ściśle związaną ze sferą gospodarczą i bezpieczeństwem demograficznym, to widać, że struktura demograficzna społeczności wszystkich gmin regionu nie jest bardzo korzystna, gdyż mieszkańców w

wieku przedprodukcyjnym jest około 1/8 więcej niż w wieku poprodukcyjnym, a roczniki jeszcze pracujące i wieku poprodukcyjnym przewyższają roczniki które wchodzi na rynek pracy, co ilustruje poniższa tabela wykresy za lata 2009 i 2013.

Tabela 4. Struktura demograficzna społeczności

2009					
Ekonomiczna grupa wieku	Iwanowice	Skąła	Słomniki	Sułoszowa	Jerzmanowice-Przegonia
wiek przedprodukcyjny	20,70%	20,40%	19,90%	21,60%	16,60%
wiek produkcyjny	62,60%	63,20%	63,70%	60,10%	66,80%
wiek poprodukcyjny	16,30%	16,80%	16,40%	17,50%	16,60%
2013					
Ekonomiczna grupa wieku	Iwanowice	Skąła	Słomniki	Sułoszowa	Jerzmanowice-Przegonia
wiek przedprodukcyjny	20,91%	19,57%	20,38%	18,44%	20,78%
wiek produkcyjny	62,18%	62,77%	62,48%	63,61%	60,67%
wiek poprodukcyjny	16,91%	17,67%	17,14%	17,95%	18,55%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Warto podkreślić, że w okresie 2009-2013 następowała tendencja spójna z trendami krajowymi dotyczącymi starzenia się społeczeństwa: sukcesywnie zmniejsza się udział grupy wieku przedprodukcyjnym.

Analizując wyniki konsultacji społecznych dotyczące sytuacji obszaru LGD, mieszkańcy podczas przeprowadzonych spotkań gminnych wskazali na, niewidoczne wprost w danych statystycznych, zagrożenie związane z problemem migracji, w tym szczególnie ludzi młodych, często lepiej wykształconych poza obszar LGD – głównie z terenów typowo wiejskich. Wskazywano w tym zakresie na - jak to określili mieszkańcy - „łatwość w podejmowaniu decyzji o emigracji”, mogącą świadczyć o słabej więzi części mieszkańców z regionem. Jednocześnie w kontekście migracji zarobkowych wskazywano na kwestie relatywnie niskiej konkurencyjności lokalnego rynku pracy dla głównie ludzi młodych i fakt istnienia nowych, lepszych miejsc pracy zarówno za granicą jak i w innych regionach kraju. Zdaniem mieszkańców zastopowanie tej tendencji jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań dla rozwoju regionu.

Określenie grup defaworyzowanych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem i ich problemów

Zgodnie z definicją wykluczenia społecznego, opracowaną i przedstawioną w Narodowej Strategii Integracji Społecznej, wykluczenie społeczne to brak lub ograniczone możliwości uczestnictwa, wpływania, korzystania osób i grup z podstawowych praw, instytucji publicznych, usług, rynków, które powinny być dostępne dla każdego. Inaczej mówiąc, wykluczenie społeczne to sytuacja, która uniemożliwia lub w znacznym stopniu utrudnia jednostce lub grupie społecznej pełnienie ról społecznych zgodnie z prawem, korzystanie z dóbr publicznych oraz infrastruktury społecznej i technicznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych mających na względzie określenie grup defaworyzowanych z obszaru 5 gmin objętych LSR. W wyniku tych konsultacji określono iż do głównych grup defaworyzowanych, z punktu widzenia społeczno-gospodarczego, zaliczyć należy w szczególności:

- osoby poniżej 30 roku życia,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- drobni przedsiębiorcy zatrudniający do 9 osób.

Określono także kluczowe grupy docelowe, szczególnie istotne dla wdrożenia LSR:

- 1) Sektor gospodarczy – przedsiębiorcy – jako podstawowa grupa wpływająca na sytuację na rynku pracy, liczbę dostępnych miejsc pracy, inwestycje i działania podejmowane na obszarze.
- 2) Sektor społeczny – mieszkańcy, którzy chcą zaistnieć na rynku pracy poprzez otwieranie działalności gospodarczej, aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności
- 3) Sektor społeczny – organizacje pozarządowe, lokalni animatorzy, grupy nieformalne i grupy społeczne – najaktywniejsi mieszkańcy zrzeszeni w formie organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej i grup nieformalnych, posiadających najlepszy wgląd w bieżące potrzeby i nastroje wewnątrz lokalnej społeczności. Działają często jako uzupełnienie działań instytucji publicznych, wspierając procesy i wskazując kierunki rozwoju.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

4) Turyści – którzy stanowią bardzo silną grupą odbiorczą działań realizowanych przez LGD

Bardzo ważnym elementem wdrażania LSR jest Sektor publiczny – instytucje publiczne – ich zadaniem jest prowadzenie działań na rzecz lokalnej społeczności w podstawowych sferach życia, w tym prowadzenie inwestycji związanych z infrastrukturą publiczną. Posiadają zasoby finansowe i administracyjne oraz narzędzia prawne niezbędne do realizacji poważnych, kompleksowych inicjatyw, przez co stają się ważnym partnerem działań LGD. Ponadto, do grup kluczowych zakwalifikowano grupy mieszkańców defaworyzowane szczególnie w kontekście dostępu do rynku pracy:

- 1) Osoby młode (do 30 roku życia) – osoby posiadające wykształcenie formalne, jednak często bez doświadczenia i kompetencji wymaganych przez pracodawców. Grupa ta jest szczególnie narażona na konieczność poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania, w większych miastach. Pomimo stosunkowo dobrej sytuacji na obszarze na czas tworzenia LSR, w najbliższych latach pojawią się zmiany w strukturze demograficznej, w wyniku których młodzież stanie się jednym z ważnych zasobów obszaru. Kryteria oceny operacji (w ocenie tzw. premiującej) przewidują dodatkowe punkty skierowane do tej grupy docelowej. **Przewidziane główne obszary interwencji – doradztwo i szkolenia w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, premie na rozpoczęcie działalności gospodarczej.**
- 2) Osoby starsze (po 50 roku życia) – osoby posiadające doświadczenie i kompetencje, jednak często nieaktualne kwalifikacje oraz trudności w podążaniu za najnowszymi trendami na rynku pracy, przez co szczególnie zagrożone wykluczeniem w przypadku utraty pracy. Są to również osoby wymagające szczególnej oferty z zakresu opieki zdrowotnej, spędzania czasu wolnego, co stanie się szczególnie odczuwalne na obszarze w wyniku postępowania procesu starzenia się społeczeństwa. Kryteria oceny operacji (w ocenie tzw. premiującej) przewidują dodatkowe punkty skierowane do tej grupy docelowej. **Przewidziane główne obszary interwencji – zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego w tym modernizacja świetlic wiejskich, doradztwo i szkolenia w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, premie na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rozwijania działalności gospodarczej, oferta szkoleniowa i doradcza świadczona przez LGD.**
- 3) Drobni przedsiębiorcy (rozumiani jako mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób) – jest to grupa mająca trudności w pozyskiwaniu funduszy na rozwijanie działalności gospodarczej. Jest to grupa osób, która została mocno wskazana podczas prowadzonych konsultacji społecznych jako ta grupa, która jest niedofinansowana, mało wsparta wsparciem doradczym. Podlega również w dużym stopniu zmieniającym się wymogom prawnym. Jest to grupa społeczna, która ma bardzo znaczący wpływ na generowanie zarówno przychodów jak również miejsc pracy na rynku lokalnym. Kryteria oceny operacji (w ocenie tzw. premiującej) przewidują dodatkowe punkty skierowane do tej grupy docelowej. **Przewidziane główne obszary interwencji – doradztwo i szkolenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, projekty z zakresu rozwijania działalności gospodarczej.**

2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym

W 2013 roku na terenie obszaru LGD zarejestrowanych było 6328 podmiotów gospodarczych

Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarczych

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 000 ludności			
Gmina	2010	2012	2013
Iwanowice	1216	1293	1301
Jerzmanowice-Przegonia	1223	1264	1278
Skąta	1322	1356	1390
Słomniki	1396	1438	1448
Sułoszowa	807	861	911
Ogółem	5964	6212	6328

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Obszar LGD cechuje relatywnie niska przedsiębiorczość mieszkańców wyrażona m.in. liczbą podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców (w 2013 roku: 145 przy średniej dla województwa małopolskiego 165,6,

natomiast powiatu krakowskiego 160,8). Jednakże dane rejestru REGON wykazują, iż na obszarze Lokalnej Grupy Działania na przestrzeni lat 2009-2013 zauważalny był trend rosnący w liczbie podmiotów gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne).

Liczba przedsiębiorstw zwiększyła się na przestrzeni tych lat o 364 podmioty. Dominujący na obszarze LGD sektor prywatny tworzą przede wszystkim, bo aż prawie 94% mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 osób. Przedsiębiorczość stanowi na naszym obszarze ważny, obszar analiz, zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej, dotyczący aktywności osób szczególnie z grup defaworyzowanych na rynku pracy, które poprzez zatrudnienie w formie rozwijania działalności gospodarczej (wspierane) próbują aktywizować się zawodowo i społecznie.

Rozwój przedsiębiorczości to jeden z głównych tematów poruszanych podczas konsultacji społecznych, dotyczących oceny stanu rozwoju gospodarczego obszaru LGD. Analiza ilościowa wynikająca z przeprowadzonych badań ankietowych wśród lokalnej społeczności wskazała jednoznacznie, że problem rozwoju przedsiębiorczości stanowi jeden z trzech głównych problemów rozwojowych obszaru LGD – część mieszkańców wskazała, że niski poziom rozwoju przedsiębiorczości stanowi jeden z najważniejszych problemów dla lokalnej społeczności. Stąd też wskazania mikroprzedsiębiorców jako grupa defaworyzowana. Uszczegółowieniem tych danych jest analiza jakościowa przeprowadzona podczas spotkań z mieszkańcami. Spotkania ujawniły, że mieszkańcy – poza kwestią niedorozwoju usług turystycznych widzą szczególnie problem dotyczący rozwoju przedsiębiorczości w dwóch dziedzinach: przetwórstwa rolno – spożywczego w tym ekologicznego, deficytu usług wysokiej jakości. Pierwsza kwestia dotyczy braków branżowych i nawiązują – w przypadku przetwórstwa - do generalnego odczucia mieszkańców związanego z niedostatecznym wykorzystaniem posiadanych zasobów dla rozwoju regionu, w tym rozwoju gospodarczego. Jako szczególnie ważny mieszkańcy wskazali natomiast niedorozwój przedsiębiorczości społecznej, która byłaby szczególnie przydatna w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Kolejną ważną kwestią związaną z przedsiębiorczością jest – zdaniem mieszkańców - niski poziom innowacyjności lokalnych firm i mała liczba działań innowacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorców. Jest to jednym z czynników decydujących o niskiej konkurencyjności lokalnej gospodarki. Mieszkańcy - w tym głównie sami przedsiębiorcy - w kontekście podnoszenia wiedzy, wskazywali na niewystarczającą znajomość zagadnień rozwoju przedsiębiorczości, wynikającą nie tylko z winy przedsiębiorców ale mającą swoje źródło także w niewystarczającej ofercie edukacji praktycznej z zakresu przedsiębiorczości dostępnej w regionie. Podkreślali również trudności z dostępem do pozyskiwania środków na działalność gospodarczą. Mieszkańcy wskazywali na duże zróżnicowanie wewnętrzne w ramach LGD w zakresie dostępu do tego typu wiedzy – generalnie lepsza jest sytuacja w tym zakresie w większych gminach obszaru LGD.

Pod tą grupę można również dołączyć produkcję rolną, która jest bardzo rozdrobniona, ma ona problemy ze zbytym swoich produktów. Niezbędne są działania ukierunkowane na rolnictwo w kwestii zmiany profilu działalności – poprzez otwieranie działalności gospodarczej.

W ramach analizy branż gospodarczych, uznano za szczególnie istotne w odniesieniu do oferty spędzania czasu wolnego, podnoszeniu potencjału i rozwoju infrastruktury, biorąc pod uwagę charakter naszego obszaru, należy przede wszystkim uznać branże, gdzie podmioty gospodarcze działające w danym obszarze mogą być beneficjentami działań realizowanych przez LGD. Można tutaj wymienić: przedsiębiorstwa funkcjonujące w obszarze tzw. zagospodarowania czasu wolnego. Dodatkowo można wskazać przedsiębiorstwa związane z produkcją rolniczą i wyrobami lokalnymi, zajmującymi się działalnością gastronomiczną, noclegową, jak również podmiotów prowadzących działalność związaną z kulturą, rozrywką, sportem i rekreacją. W związku z powyższym za szczególnie istotne dla realizacji LSR, uznać należy przede wszystkim podmioty gospodarcze z obszaru:

- Działalności związanej z usługami gastronomicznymi, zakwaterowaniem, miejscami krótkotrwałego zakwaterowania
- Działalność związana z rolnictwem, leśnictwem
- Działalność związana szeroko rozumianym handlem
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

Wszystkie te powyższe obszary stanowią ponad 56 % wszystkich funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Dlatego też te grupy są szczególnie ważne dla prawidłowej realizacji strategii. Podmioty te są ważne zarówno w aspekcie rozwijania już funkcjonujących działalności jak również w obszarze podejmowania nowych działalności.

Przedsiębiorczość społeczna

Przedsiębiorczość społeczna stanowi w Polsce ważny, nowy obszar analiz, zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej, dotyczący aktywności osób szczególnie z grup defaworyzowanych na rynku pracy, które poprzez zatrudnienie socjalne (wspierane) próbują aktywizować się zawodowo i społecznie.

Inicjatywy podejmowane przez trzeci sektor są niezwykle bogate, wielowymiarowe i innowacyjne, ale najczęściej zainteresowanie obserwatorów, polityków, działaczy społecznych budzą te projekty, które starają się wyjść naprzeciw potrzebom najsłabszych i najbiedniejszych oraz tych, którzy sami nie są w stanie poradzić sobie w samodzielnym życiu. Zadania przypisywane podmiotom ekonomii społecznej dotyczą głównie programów reintegracji społecznej oraz tworzenia programów „ochronnych” nad ich uczestnikami w celu wyrównywania szans.

Podmiotami zaliczanymi do przedsiębiorczości społecznej są między innymi: stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą, fundacje prowadzące działalność gospodarczą, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne, nie działające w celu osiągnięcia zysku, spółdzielnie pracy, spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej oraz centra integracji społecznej

Pośród wymienionych wyżej form przedsiębiorczości na obszarze LGD występują jedynie: organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą. Brak jest innych jakichkolwiek podmiotów działających w obszarze przedsiębiorczości społecznej.

3. Opis rynku pracy

W skali gmin obszaru LGD widoczna jest korzystna zmiana, jeśli chodzi o liczbę bezrobotnych zarejestrowanych.

W stosunku do roku bazowego (2009) zaobserwowano spadek o 434 osoby. Niemniej jednak zaznaczyć należy, że w 2013 roku liczba bezrobotnych wynosiła 1482 osoby, W odniesieniu do roku 2012 liczba bezrobotnych spadła o 392 osoby.

Tabela 15 Liczba osób bezrobotnych/ zatrudnionych

Gmina	Liczba osób bezrobotnych na terenie LGD				Liczba osób zatrudnionych			
	2012		2013		2012		2013	
	Ogółem	W tym Kobiety	Ogółem	W tym Kobiety	Ogółem	W tym Kobiety	Ogółem	W tym Kobiety
Iwanowice	264	125	220	69	442	298	442	277
Jerzmanowice-Przegonia	379	167	355	140	522	344	575	331
Skąpa	307	140	244	72	855	492	1041	573
Słomniki	729	370	519	201	1557	742	1611	757
Sułoszowa	195	92	144	52	269	191	286	205
Ogółem	1874	894	1482	534	3645	2067	3955	2143

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W stosunku do liczby mieszkańców ogółem oraz liczby ludności w wieku produkcyjnym, liczba bezrobotnych większości gmin jest porównywalna i oscyluje wokół 3%. Podobnie wygląda relacja liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym – w gminach Iwanowice, Skąpa i Sułoszowa liczba bezrobotnych mieszkańców obszaru stanowi około 5% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Udział osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w liczbie mieszkańców ogółem i liczbie osób w wieku produkcyjnym jest największa w gminie Słomniki i przekracza wartości tego wskaźnika dla pozostałych gmin o około 3%.

Tabela 16 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Gmina	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym					
	Ogółem		mężczyźni		kobiety	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Iwanowice	5,1	5	4,5	5,1	5,9	4,9

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Jerzmanowice-Przegonia	4,2	5,9	4,1	6	4,3	5,8
Skąła	4,5	5	4,6	4,9	4,5	5,1
Słomniki	8,4	7,7	8	6,9	8,9	8,6
Sułoszowa	5,1	4,9	5,1	4,8	5	5
Obszar LGD:	4,44	4,70	4,36	4,52	4,54	4,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Charakteryzując bezrobocie w gminach obszaru LGD, należy pamiętać o tym, że obszary typowo rolnicze często dotknięte są poważnym, trudnym do oszacowania problemem występowania bezrobocia ukrytego – agrarnego. Występuje ono wtedy, gdy konieczną do wykonania pracę w gospodarstwie wykonuje więcej osób, niż w rzeczywistości mogłyby ją efektywnie wykonywać. Oznacza to, że w niektórych gospodarstwach pracują osoby, które nie przyczyniają się do zwiększenia ich produkcji i gdyby w tym czasie efektywnie pracowały w innym miejscu, gospodarstwo funkcjonowałoby bez zmian. Pomimo tego, że oficjalnie pracują w gospodarstwie rolnym, ich praca nie przyczynia się do generowania przez gospodarstwo dochodów lub okresowo pozostają bez zajęcia. Podejmowanie działań prowadzących do utworzenia nowych miejsc pracy oraz rozwijanie branż pozarolniczych na terenie gminy może pomóc w minimalizowaniu ryzyka wystąpienia lub nasilenia się tego zjawiska.

Tabela 17 Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia w roku 2013	
Na terenie powiatu krakowskiego	10,6
Na terenie województwa małopolskiego	11,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na obszarze LGD występują duże dysproporcje między podażą na pracę a kwalifikacjami bezrobotnych. Wśród osób zarejestrowanych duży odsetek bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji, z niskim wykształceniem, z małą mobilnością. Społeczna struktura bezrobocia na obszarze LGD nie różni się zatem od występującej w powiecie krakowskim i w całej Polsce.

Po pierwsze – w grupie bezrobotnych dominują przeważnie osoby młodsze, zwłaszcza z grupy wiekowej 25-34 lata oraz 18-24 lata, stanowiące odpowiednio: 31,14% i 26,19% ogólnej liczby bezrobotnych na obszarze LGD (dane za 2013 rok).

Po drugie, w grupie bezrobotnych dominują osoby o niższym poziomie wykształcenia, w szczególności z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym.

Po trzecie – w grupie bezrobotnych dominują kobiety. W latach 2007-2013 na obszarze działania LGD wśród bezrobotnych dominowały kobiety.

Po czwarte – w grupie bezrobotnych dominują osoby bez kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, stanowiąc 23,47% ogółu bezrobotnych (stan na koniec 2013 roku).

Wnioski wynikające z analizy wyników badań własnych (problemy i potrzeby)

- Problemem jest niski poziom rozwoju przedsiębiorczości - 56,3% i związany z tym problem nie tyle dostępności do dotacji na uruchamianie i rozwój działalności gospodarczej, ale na uzyskanie kredytu pod uruchomienie działalności/ posiadania środków finansowych własnych- 49,2%. Respondenci i uczestnicy spotkań konsultacyjnych za szczególny problem wskazali, iż nie można uzyskać pierw środków finansowych w formie dotacji, a później się z nich rozliczyć, tylko pozyskanie środków finansowych polega na refundacji otrzymanego wsparcia – 86,7%.
- Istotnym problemem z punktu widzenia wszystkich badanych grup jest powstawanie nowych miejsc pracy powiązane bezpośrednio z ukrytym bezrobociem (osoby mające pracę „na czarno” nie oczekują tworzenia nowych miejsc pracy) - 72,1% wskazań.
- Niezadawalający jest też poziom zarobków mieszkańców LGD – 48,3%

Mieszkańcy postrzegają ekonomię społeczną (w szczególności spółdzielnie socjalne) jako element gospodarki mogącej mieć wpływ na poziom zatrudnienia. Nie są oni jednak przekonani do formy tej działalności, z uwagi na brak informacji w tym zakresie i obawę o przyszłość takiej działalności. Jak sami wskazują – potrzebują większej ilości informacji w tym zakresie oraz możliwość przyjrzenia się takiej formie działalności.

4. Przedstawienie działalności sektora społecznego

Aktywność społeczna jest stosunkowo nowym zjawiskiem, które dopiero od niedawna na obszarze LGD Jurajska Kraina zyskuje rozgłos. Aktywność społeczna polega na ożywieniu i aktywizacji działalności różnych jednostek, grup społecznych i organizacji w ramach zaspokajania potrzeb indywidualnych wyływających z naturalnego zapotrzebowania. Przykładem aktywności społecznej mogą być różnego rodzaju kampanie, programy i wiece, organizowanie różnego rodzaju inicjatyw, które cechuje otwartość i pomysłowość.

Na obszarze LGD Jurajska Kraina aktywność społeczną można zauważyć w działaniach na rzecz sportu, kultury, zabawy ale także na aktywności pomocowej tj. charytatywnej, w którą angażuje się coraz więcej grup nieformalnych.

W gminach należących LGD Jurajska Kraina odnotowuje się nieznacznie sformalizowaną aktywność społeczną. Widoczny jest jednak pewien potencjał, o czym świadczy dynamika przyrostu fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców.

Tabela 18 Organizacje

	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców				
Gmina	2009	2010	2011	2012	2013
Iwanowice	2	2	3	3	3
Jerzmanowice-Przegonia	2	2	2	2	3
Skąta	3	3	3	3	3
Słomniki	2	2	2	2	2
Sułoszowa	1	1	2	2	2
Obszar LGD:	10,00	10,00	12,00	12,00	13,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zakres działania organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminach LGD jest podobny. Skupiają się na tematyce dotyczącej krzewienia kultury, sportu, czy współpracy z seniorami i młodzieżą. Na terenie obszaru LGD stowarzyszenia prowadzą także działania związane z promocją postaw i zachowań obywatelskich oraz propagowaniem wiedzy na temat społeczeństwa obywatelskiego. Niewielka z nich część zajmuje się pracą na rzecz zapobiegania patologiom społecznym, walki z wykluczeniem społecznym, działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Warta szczególnego podkreślenia jest aktywność społeczna kobiet, przejawiająca się głównie w funkcjonowaniu Kół Gospodyń Wiejskich. Pielęgnują one lokalne tradycje i folklor, aktywnie włączają się w organizację wielu imprez promujących m.in. lokalną kuchnię, tradycje i obyczaje. Z kolei mężczyźni obszaru tradycyjnie bardziej angażują się w działalność Ochotniczych Straży Pożarnych i lokalnych klubów sportowych.

Na obszarze LGD Jurajska Kraina działają też nieliczne grupy nieformalne takie jak koła gospodyń, chóry, grupy folklorystyczne, itp. Najwięcej wśród takich grup zauważa się grupy, które pielęgnują lokalną tożsamość i z pokolenia na pokolenie przekazują rodzime tradycje będąc zarazem ostoją lokalnej gwary, kultury i rodzinnych wartości.

5. Wskazanie problemów społecznych

Diagnoza społeczna zawsze bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Problemy społeczne wskazane w niniejszym podrozdziale dotyczą zjawisk, które powodują, że istotne potrzeby społeczne nie mogą być zaspokajane. Wiedza, której dostarczy poniższa diagnoza, pozwoli w sposób adekwatny do realiów zaplanować i zrealizować działania służące członkom społeczności lokalnej, a także optymalnie i efektywnie wykorzystać do tego posiadane w budżecie LSR zasoby finansowe.

Polska należy do krajów Unii Europejskiej, w których występuje jedna z najwyższych stóp ubóstwa. W 2013 roku w całym kraju stopy ubóstwa skrajnego (poniżej poziomu minimum egzystencji) oraz relatywnego (poniżej 50 % średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych) pozostały na tym samym poziomie co rok wcześniej (7,4 % w przypadku ubóstwa skrajnego i 16,2 % relatywnego). W województwie małopolskim poziom ubóstwa skrajnego wyniósł aż 6,2%, tzn. że dochód do dyspozycji był niższy od minimum egzystencji. Oznacza to, że stopień ubóstwa skrajnego w województwie podlaskim jest wyższy niż w kraju.

W najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby utrzymujące się z tzw. innych niezarobkowych źródeł. Dalej są renciści, rolnicy i pracownicy. Stosunkowo niewielkim zasięgiem ubóstwo obejmuje emerytów, a najmniej – osób pracujących na własny rachunek. Potwierdza się, że duże znaczenie ma wykształcenie. Okazuje się, że ubóstwo skrajne najbardziej dotyka rodziny, gdzie głowami rodzin są osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym. Skrajnym ubóstwem znacznie częściej zagrożone są rodziny wielodzietne niż małżeństwa bezdzietne. Zagrożenie zwiększa też obecność osoby niepełnosprawnej.

W przeciągu analizowanych lat powiat krakowski, na obszarze którym znajduje się teren działania LGD Jurajska Kraina charakteryzował się umiarkowanym stopniem zagrożenia ubóstwem.

W skali obszaru LGD odsetek osób objętych pomocą społeczną w liczbie ludności ogółem w 2013 roku wynosił 5,4%, co było wynikiem niższym od średniej województwa małopolskiego (7%). Największy odsetek korzystających z pomocy występuje w Gminie Słomniki.

Powodami udzielania pomocy społecznej są: choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz inne problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Niepokojący jest fakt, że takie formy pomocy jak: szkolenia, poradnictwo i terapia rodzinna, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna wskazane są przez osoby korzystające z pomocy na naszym obszarze jako najmniej użyteczne. Kluczowe obszary wsparcia poprzez aktywną integrację społeczną są zróżnicowane w stosunku do poszczególnych grup, rodzin i osób, dotyczyć powinny kolejno (według liczby wskazań):

- Dla osób starszych: prowadzenia ośrodków wsparcia, świetlic i klubów, animacji lokalnej i podnoszenia kompetencji edukacyjnych, organizacja czasu wolnego;
- dla młodzieży: organizacji czasu wolnego; zajęć wyrównujących braki edukacyjne; prowadzenia świetlic i klubów oraz warsztatów kompetencyjnych.
- Dla osób ubogich: poradnictwa specjalistycznego, indywidualnego; terapii i edukacji rodzinnej - warsztaty umiejętności rodzicielskich, małżeńskich; grup zabawowych; centrów wsparcia
- Dla osób niepełnosprawnych: treningi kompetencji i udział w ośrodkach wsparcia dziennego i klubach; organizacja czasu wolnego; udostępnienie wydarzeń kulturalnych, sportowych osobom niepełnosprawnym

6. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR

Obszar jest wewnętrznie spójny, można wskazać następujące elementy potwierdzające tę spójność:

- Spójność historyczna i kulturowa

- Znaczna część zasobów dziedzictwa kulturowego ma raczej lokalne znaczenie, są one przede wszystkim świadectwem historii i tradycji regionu. Jeśli będą odpowiednio zadbane i wyeksponowane mogą przyczynić się do poprawy wizerunku i podniesienia atrakcyjności turystycznej. Ma to szczególne znaczenie na obszarze o unikatowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, gdzie istnieje możliwość rozwoju turystyki;

- Silna tożsamość lokalna i regionalna mieszkańców LGD Jurajska Kraina jest m.in. efektem funkcjonowania instytucji kultury, w tym szczególnie Muzeum Zamek w Pieskowej Skale, zabytkowe kościoły, młyny dwory

- Historycznie cały obszar był na obszarze granicznym dwóch zaborów

- Dziedzictwo historyczne z czasów Powstania Styczniowego, na obszarze był zaznaczony obszar prowadzenia walk powstańczych

- Spójność demograficzna

O spójności LGD stanowi również analiza uwarunkowań demograficznych obszaru LGD Jurajska Kraina, który wyróżnia się w miarę jednolitą strukturą demograficzną, charakteryzującą się wzrostem udziału ludzi starszych i malejącą liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym. Przeciętny jest na tle obszarów wiejskich województwa poziom wykształcenia mieszkańców.

- Spójność gospodarcza

Spójności obszaru potwierdza również analiza uwarunkowań gospodarczych obszaru. Istnieją znaczne podobieństwa zarówno w poziomie zatrudnienia, czy strukturze działalności lokalnych przedsiębiorstw. Obszar LGD charakteryzuje się:

- słabszą dynamiką wzrostu przedsiębiorstw w porównaniu z innymi obszarami województwa małopolskiego

- główny sektor działalności przedsiębiorstw w gminach obszaru LGD to rolnictwo, handel, usługi oraz budownictwo;

- wskaźnik przedsiębiorczości poszczególnych gmin niższy niż średnia w województwie i kraju;

- % osób bezrobotnych w ludności w poszczególnych gminach LGD w wieku produkcyjnym kształtuje się na podobnym poziomie (od 4,9% 7,7% średnia dla LGD wynosi 5,7 %);

- Spójność przyrodnicza

Charakterystyczną cechą obszaru LGD Jurajska Kraina jest występowanie prawie wszystkich prawnych form ochrony przyrody, oprócz parku krajobrazowego: Park Narodowy, Obszary Sieci Natura 2000, Rezerваты przyrody, Obszary chronionego krajobrazu, Pomniki przyrody. Stanowią one układ przestrzenny połączony korytarzami ekologicznymi. Podobnie jak w całym kraju realizowana jest też tutaj ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Na obszarze LSR występują tereny leśne o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, które stanowią potencjał dla rozwoju turystyki weekendowej i rekreacyjnej.

Na obszarze LGD łączna powierzchnia obszarów chronionych stanowi ponad 27,09 % powierzchni LGD, przy średniej dla kraju 32,5%. W ujęciu gminnym największy udział obszarów chronionych charakteryzuje przede wszystkim gminę Skała i Jerzmanowice-Przegonia oraz Sułoszowa.

Reasumując, przestrzenny zakres działania LGD obejmuje obszar ścisłych powiązań administracyjnych (znajdują się w jednym obrysie, w ramach jednego powiatu), społecznych i gospodarczych. Zaobserwować można zależności pozytywne pod względem rozwoju lokalnego oraz o charakterze ponadregionalnym w ujęciu historycznym jak i przyszłości obszaru. Niektóre z gmin z obszaru LGD (gmina Skała, Sułoszowa i Jerzmanowice-Przegonia) znajdują się również w Obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego i jego otulinie. Cały obszar charakteryzuje również zbliżony profil gospodarczy. Działalność sektorów gospodarki na obszarze LGD skupiona jest głównie na handlu, usługach i rolnictwie. Zatem łączą je wszelkie uwarunkowania świadczące o spójności terytorium objętego strategią.

7. TURYSTYKA

Obszar LGD jest bardzo atrakcyjny pod względem turystycznym. Szczególnym jego bogactwem są charakterystyczne dla gmin jurajskich elementy środowiska naturalnego, jednak w jego obrębie położone są także tak znane w regionie i całym kraju zabytki jak zamek w Pieskowej Skale czy ruiny zamku w Ojcowie. Zgodnie z informacjami uzyskanymi przez urzędy gmin LGD, w ciągu roku gminę Skała, Gminę Jerzmanowice-Przegonia (wraz z Ojcowskim Parkiem Narodowym) odwiedza ponad 500 000 osób (dane szacunkowe), na podstawie min. sprzedaży biletów w zamku w Pieskowej Skale liczbę odwiedzających gminę Sułoszowa określa się na 100 000. Gminy obszaru LGD są więc bardzo dobrym miejscem na tego typu wypoczynek, jednak okolice Krakowa są ogólnie bardzo atrakcyjne, więc sukces strategii przyciągania osób zwiedzających Kraków będzie możliwy, gdy przedsięwzięte zostaną szerokie działania promujące walory obszaru.

W ostatnim okresie obserwuje się „zmęczenie” tradycyjną masową turystyką, a w niektórych grupach społecznych poszukiwanie jej alternatyw. Wraz ze zmianą modelu turystyki coraz większą liczbą turystów preferuje środowisko jako miejsce wypoczynku. Szansą rozwoju obszaru może być rozwój turystyki przyrodniczej, ekoturystyki, turystyka wiejska, agroturystyki i turystyki kulinarnej szczególnie mieszkańców aglomeracji warszawskiej. Ukształtowanie terenu LGD sprzyja formom rekreacji: relaksacyjnym – spacer, wędkowanie, obserwacje przyrody, o średniej intensywności – jazda konna, jazda na rowerze, kajakarstwo, samochodowe rajdy terenowe, intensywne – bieganie, pływanie, ekstremalna jazda na rowerze. Odpowiednia promocja oraz rozwój infrastruktury okołoturystycznej (wybudowanie ścieżek rowerowych) mogą przyczynić się do rozwoju turystyki. Pożądanym kierunkiem przez mieszkańców uczestniczących w konsultacjach społecznych jest rozwój innowacyjnych produktów turystycznych, doskonalenie oferty i zwiększanie jakości świadczonych usług. Według wskaźnika intensywności ruchu turystycznego Schneidera – liczba turystów ogółem przypadająca na 100 mieszkańców – w 2013 roku na obszarze wyniosła ponad 59 przy średniej dla małopolski na poziomie 106.

Z informacji uzyskanych od uczestników spotkań konsultacyjnych, znaczącym problemem dla rozwoju branży turystycznej na tym obszarze jest brak spójnej, zintegrowanej, a przy tym wielowariantowej (elastycznej) i całosezonowej oferty turystycznej (89,1% wskazań), która mogłaby zachęcać turystów do pozostania na tym obszarze dłużej niż 1 lub 2 dni. Do innych barier dla rozwoju lokalnej turystyki zdaniem uczestników spotkań informacyjno-konsultacyjnych zaliczają się również problemy transportowo-komunikacyjne (brak transportu publicznego do niektórych części obszaru LGD, część dróg lokalnych jest w niezadowolającym stanie, niski standard niektórych gospodarstw agroturystycznych, zdewastowane zabytki, słabe oznaczenie tras związanych z turystyką – 43,8% wskazań). Postrzegane jako nieadekwatne do aktualnych oczekiwań i standardów są także formy promocji zabytków, atrakcji czy innych elementów oferty turystycznej tego obszaru (36,7% wskazań).

Powyższe czynniki sprawiają, iż obecnie turystyka na obszarze LGD Jurajska Kraina ma charakter krótkookresowy, tj. jednodniowy, weekendowy. Zdaniem respondentów jest ona głównie nastawiona na rekreację w spokojnej,

interesującej i związanej z przyrodą i lokalnym dziedzictwem kulturowym okolicy. Potwierdzeniem dominujących motywów lokalnej turystyki uzyskanych w ankietach oraz podczas spotkań – są zdaniem respondentów: Ojcowski Park Narodowy, otulina Parku Narodowego, lasy, ścieżki rowerowe, zabytki sakralne. Ze względu na powyższe, rozwój turystyki i rekreacji pełnił będzie rolę raczej uzupełniającą w strukturze dochodów firm, gospodarstw domowych na tym obszarze. Posiada on jednak kluczowy potencjał rozwoju tego obszaru.

8. Dziedzictwo kulturowe, zabytki

Obszar LGD obfituje w cały szereg zabytków, co podkreśla jego atrakcyjność. Wśród ważniejszych zabytków można wymienić:

- Gmina Jerzmanowice-Przegonia: Kościół Parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Raclawicach, Kościół szpitalny w Jerzmanowicach pw. Św. Jana Chrzciciela, Willa "Koziarnia" w Sąspowie, Dwór w Łazach, obecnie Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Kościół pw. św. Katarzyny w Sąspowie, Kaplica św. Jana Marii Vianney'a w Czubrowicach, Zagroda w Raclawicach, Chałupa w Gotkowicach, Kościół Parafialny w Przegini pw. Zbawiciela i św. Jana Nepomucena, Kościół w Jerzmanowicach pw. Św. Bartłomieja Apostoła
- Gmina Iwanowice: Dwór w Sieciechowicach, Kaplica św. Rocha w Iwanowicach, Karczma w Iwanowicach, Kaplica p.w. M. B. Pocieszenia w Iwanowicach, Kaplica p.w. Zmartwychwstania Pańskiego w Iwanowicach, Kapliczka dworska w Sieciechowicach, Zagroda młynarska w Iwanowicach Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy w Iwanowicach, Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Andrzeja wraz z dzwonnica w Sieciechowicach, Zespół dworski w Grzegorzowicach Wielkich
- Gmina Skąta: Cianowice: Zespół Dworski, Gołyszyn: Zespół Dworski, spichlerz oraz park krajobrazowy z XVIII-XIX), Grodzisko: Zespół Kościoła Pielgrzymkowego, figura św. Klary na kolumnie z 1677 r., kaplica grotty z XVII-XVIII w., bramka i obelisk przed grotą z XVII w., pustelnia bł. Salomei z k. XVII w.), Minoga: Zespół Kościoła Parafialnego PW Narodzenia NMP, Młyn drewniany na Grodzisku, Ojców: Kaplica P.W. Św. Józefa Robotnika, zwana Kaplica na Wodzie, z 1901r., Ruiny Zamku z XIV w., Hotel pod Kazimierzem z 1 poł. XIX w., Hotel Łokietek z około 1860 r., Willa Pod Berłem, Willa Grzybowski, Willa Jadwiga, Willa Pod Koroną, Willa Serdeczna, Willa Zaciszówki, Domy nr 1,3,4,5, Rzeplin: Zespół, Skąta: Zespół Kościoła Parafialnego P.W. w. Mikołaja z XIV w., dzwonnica z 1763 r. oraz dom nr 15 z 1900r., Smardzowice: Zespół Kościoła Parafialnego MB Różańcowej, Zespół Dworski z k. XIX w., pomnik św. Floriana przy budynku remizy OSP
- Gmina Słomniki: Bóżnica żydowska w Słomnikach, Chata z gliny w Kacicach, Dwór w Czechach, Kirkut - cmentarz żydowski w Słomnikach, Kościół w Niedźwiedziu, Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Prandocinie, Kościół w Słomnikach, Majątek w Kacicach, Pałac Wodzickich w Niedźwiedziu, Stanowisko archeologiczne w Smrokowie
- Gmina Sułoszowa: Chaty staropolskie na terenie całej gminy – okoły, Kościół parafialny w Sułoszowej pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, Układ przestrzenny wsi Sułoszowa, Willa „Chopin” Zagroda Orczykówka. Zamek w Pieskowej Skale

9. Produkty lokalne

Obszar ma zarejestrowany 1 produkt lokalny – Pstrąg Ojcowski. Jest to jedyny obecnie produkt lokalny, jego sprzedaż jest prowadzona na miejscu działalności. Jest on mocno promowany na targach i wystawach promujących małopolskie produkty. Zdobył on już kilka nagród i jest mocno kojarzony z naszym obszarem. Zakładamy, że wypracowaną ścieżką pójść inne lokalne produkty. Jednocześnie Grupa podejmie działania ukierunkowane na promocję lokalnych produktów. Obszar stanowi mocne zagłębienie owoców miękkich w tym przede wszystkim truskawki i maliny. Jednym z elementów i działań ma być promocja produktów, wiąże się to również z planami utworzenia inkubatora przetwórstwa spożywczego, gdzie drobni producenci będą mogli przetwarzać swoje płody co dodatkowo ma wpłynąć na zwiększenie skali produkcji zwiększenia przez to atrakcyjności obszaru.

10. Wnioski i podsumowanie diagnozy

Zgodnie z wytycznymi programowymi na lata 2014-2020 oraz w oparciu o przeanalizowane dane, opracowano zestawienie głównych wniosków, wskazujących zasoby i potencjał oraz problemy i potrzeby występujące na obszarze:

- **ZASOBY** – liczne obszary cenne przyrodniczo i obiekty cenne historycznie, bogate zasoby krajobrazowe, pozytywne trendy demograficzne i wysoki odsetek osób młodych, wzrost ilości organizacji pozarządowych;
- **POTENCJAŁ** – wykorzystanie unikatowych atrakcji i wzrost ruchu turystycznego na obszarze, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości i wzmocnienie pozycji lokalnych przedsiębiorców, wzrost zawodowej aktywności społeczności lokalnej oraz wzrost liczby i aktywności liderów i grup mieszkańców.
- **PROBLEMY** – niewystarczający poziom aktywności zawodowej i przedsiębiorczości wśród mieszkańców, w szczególności wśród kobiet, , duża liczba osób korzystających pomocy społecznej, braki w szeroko infrastrukturze ogólnodostępnej, niski poziom wiedzy nt. zasobów lokalnych przyrodniczych, kulturowych i historycznych
- **POTRZEBY** – zwiększenie aktywności instytucji otoczenia biznesu oraz liczby inicjatyw wspierających rozwój rynku pracy, poprawa stanu infrastruktury, zwiększenie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego i rozwoju mieszkańców, w tym działania na rzecz integracji społecznej grup defaworyzowanych, ochrona zasobów przyrodniczych i historycznych.

W związku z powyższym, za kluczowe obszary interwencji na obszarze działania Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina uznane zostały:

- 1) Rozwój gospodarczy w oparciu o rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru – główna potrzeba wskazana przez mieszkańców oraz potwierdzona w analizie danych statystycznych.
- 2) Wzrost atrakcyjności obszaru LGD – rozumiany jako zespół działań charakteryzujących cały obszar od infrastruktury po cały potencjał obszaru, na co wskazywali uczestnicy badań ankietowych oraz spotkań konsultacyjnych.
- 3) Zwiększenie aktywności oraz integracja mieszkańców poprzez budowanie kapitału społecznego i wzmocnianie włączenia społecznego mieszkańców – wskazywane jako potrzeba przez ankietowanych, a także konieczne dla uzyskania trwałych rezultatów w ramach działań zaplanowanych w LSR
- 4) i wymagających społecznego poparcia.

Określono także kluczowe grupy docelowe, szczególnie istotne dla wdrożenia LSR:

- 5) Sektor gospodarczy – przedsiębiorcy – jako podstawowa grupa wpływająca na sytuację na rynku pracy, liczbę dostępnych miejsc pracy, inwestycje i działania podejmowane na obszarze.
- 6) Sektor społeczny – mieszkańcy, którzy chcą zaistnieć na rynku pracy poprzez otwieranie działalności gospodarczej, aktywne uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności
- 7) Sektor społeczny – organizacje pozarządowe, lokalni animatorzy, grupy nieformalne i grupy społeczne – najaktywniejsi mieszkańcy zrzeszeni w formie organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej i grup nieformalnych, posiadających najlepszy wgląd w bieżące potrzeby i nastroje wewnątrz lokalnej społeczności. Działają często jako uzupełnienie działań instytucji publicznych, wspierając procesy i wskazując kierunki rozwoju.
- 8) Turyści – którzy stanowią bardzo silną grupą odbiorczą działań realizowanych przez LGD

Bardzo ważnym elementem wdrażania LSR jest Sektor publiczny – instytucje publiczne – ich zadaniem jest prowadzenie działań na rzecz lokalnej społeczności w podstawowych sferach życia, w tym prowadzenie inwestycji związanych z infrastrukturą publiczną. Posiadają zasoby finansowe i administracyjne oraz narzędzia prawne niezbędne do realizacji poważnych, kompleksowych inicjatyw, przez co stają się ważnym partnerem działań LGD.

Ponadto, do grup kluczowych zakwalifikowano grupy mieszkańców defaworyzowane szczególnie w kontekście dostępu do rynku pracy:

- 1) Osoby młode (do 30 roku życia) – osoby posiadające wykształcenie formalne, jednak często bez doświadczenia i kompetencji wymaganych przez pracodawców. Grupa ta jest szczególnie narażona na konieczność poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania, w większych miastach. Pomimo stosunkowo dobrej sytuacji na obszarze na czas tworzenia LSR, w najbliższych latach pojawią się zmiany w strukturze demograficznej, w wyniku których młodzież stanie się jednym z ważnych zasobów obszaru.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Kryteria oceny operacji (w ocenie tzw. premijującej) przewidują dodatkowe punkty skierowane do tej grupy docelowej.

- 2) Osoby starsze (po 50 roku życia) – osoby posiadające doświadczenie i kompetencje, jednak często nieaktualne kwalifikacje oraz trudności w podążaniu za najnowszymi trendami na rynku pracy, przez co szczególnie zagrożone wykluczeniem w przypadku utraty pracy. Są to również osoby wymagające szczególnej oferty z zakresu opieki zdrowotnej, spędzania czasu wolnego, co stanie się szczególnie odczuwalne na obszarze w wyniku postępowania procesu starzenia się społeczeństwa. Kryteria oceny operacji (w ocenie tzw. premijującej) przewidują dodatkowe punkty skierowane do tej grupy docelowej.
- 3) Drobni przedsiębiorcy (rozumieni jako mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób) – jest to grupa mająca trudności w pozyskiwaniu funduszy na rozwijanie działalności gospodarczej. Jest to grupa osób, która została mocno wskazana podczas prowadzonych konsultacji społecznych jako ta grupa, która jest niedofinansowana, mało wsparta wsparciem doradczym. Podlega również w dużym stopniu zmieniającym się wymogom prawnym. Jest to grupa społeczna, która ma bardzo znaczący wpływ na generowanie zarówno przychodów jak również miejsc pracy na rynku lokalnym. Kryteria oceny operacji (w ocenie tzw. premijującej) przewidują dodatkowe punkty skierowane do tej grupy docelowej.

Uwagi zgromadzone w procesie konsultacji społecznych

Podczas konsultacji społecznych w ramach przeprowadzonych spotkań i warsztatów konsultacyjnych, mieszkańcy obszaru LGD wskazywali głównie na potrzebę działań w zakresie poprawy sytuacji na rynku pracy. Podczas spotkań, a także w ramach wizyt w punkcie konsultacyjnym w biurze LGD padały sugestie na temat potrzeby przeciwdziałania bezrobociu.

W kontekście grup szczególnie narażonych na problem bezrobocia mieszkańcy w ramach spotkań konsultacyjnych wskazali trzy główne grupy osób: drobni przedsiębiorcy, osoby po 50 r.ż. i młodzież, w tym absolwentów szkół nieposiadających doświadczenia zawodowego, a w konsekwencji mających bardzo utrudniony dostęp do rynku pracy. Podnoszono także kwestie niskich zarobków mieszkańców obszaru LGD. Podczas spotkań konsultacyjnych oraz warsztatów mieszkańcy zwracali także uwagę na potrzebę inwestycji w szeroko rozumianą infrastrukturę sportową, rekreacyjną, turystyczną i społeczną i związaną z ochroną dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Przeprowadzono aktualizację analizy obszaru w obszarze przedsiębiorczości w tym analizy danych statystycznych za lata 2015 - 2017 jak również przeprowadzono konsultacje społeczne, które odbyły się w dniach od 13 – 27 maja 2019 r. Działania te jednoznacznie potwierdzają potrzebę rozwoju przedsiębiorczości. Wskazują na to zarówno dane statystyczne gdzie biorąc pod uwagę najpopularniejszy wskaźnik -- Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze Regon na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym, sytuacja przedstawia się następująco:

Gmina	2015	2016	2017
Iwanowice	1 372	1 413	1 464
Jerzmanowice-Przegonia	1 350	1 404	1 458
Skała	1 467	1 494	1 546
Słomniki	1 471	1 460	1 516
Sułoszowa	923	865	941
Wartość dla Powiatu krakowskiego			1 782
Wartość dla województwa małopolskiego			1 821,8
Wartość dla Polski			1 832,6

Odnosząc się do pierwotnej analizy na etapie tworzenia LSR za lata 2010-2013, wskaźniki lekko się poprawiły, jednak znacząco odbiegają od średnich dla powiatu i województwa.

Przedstawione dane jednoznacznie wskazują na słabo zagospodarowany obszar jakim jest przedsiębiorczość.

W dotychczasowym okresie wdrażania LSR w ramach działań ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości, przeprowadzono łącznie 4 nabory, w których łącznie złożono 52 wnioski z czego alokacja środków na nabory zaspakajęła tylko 36 operacji.

Kolejnym argumentem przemawiającym za rozwojem przedsiębiorczości są wyniki zarówno konsultacji społecznych, gdzie zainteresowane osoby wskazywały potrzebę rozwoju tego segmentu jak również bardzo duże zainteresowanie mieszkańców, którzy są zainteresowani otwieraniem działalności gospodarczej. Każdego roku wśród świadczonych doradztwa przeważają osoby pytające o środki na założenie nowej działalności. Tylko w okresie 2017

i 2018 na 220 udzielonych doradztw 1/3 dotyczyło otwarcia działalności – potencjalnie to ponad 60 osób zainteresowanych otwarciem działalności gospodarczej. Do tego należy doliczyć bardzo dużą ilość osób dzwoniących do Biura.

Wszystko to jednoznacznie potwierdza potrzebę zwiększenia środków na działania związane z rozwojem przedsiębiorczości poprzez otwieranie nowych działalności i rozwój już istniejących. Mając możliwość uzyskania dodatkowych środków na szeroko rozumiany rozwój przedsiębiorczości, LGD Jurajska Kraina postanowiła pozyskać te środki przeznaczając je na działania ukierunkowane na tworzenie i rozwój przedsiębiorstw.

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT

Analiza strategiczna SWOT obejmuje rozpoznanie sił i słabości (analiza wewnętrzna) oraz obecnych i przyszłych zmian w jej otoczeniu, czyli jego szans i zagrożeń (analiza zewnętrzna). Prezentowana poniżej procedura SWOT jest syntezą przedstawionego wcześniej opisu stanu i tendencji rozwojowych obszaru LSR zawartych w diagnostycznej części opracowania.

Analiza SWOT dla obszaru LSR wypracowana została w toku dyskusji z mieszkańcami obszaru LSR podczas spotkań zrealizowanych w miesiącach wrzesień - październik 2015 r. w każdej z gmin członkowskich. W ramach pracy z mieszkańcami na etapie formułowania obszarów analizy strategicznej wykorzystane zostały metody partycypacyjne.

Wnioski z konsultacjami z mieszkańcami obszaru poddane zostały ocenie i analizie przez specjalnie powołany w celu opracowania LSR na lata 2014-2020 zespół ds. strategii. Analiza SWOT poddana została konsultacjom z mieszkańcami obszaru. Konsultacje odbyły się za pośrednictwem ankiety internetowej zamieszonej na stronie LGD oraz ankiet zbieranych podczas spotkań konsultacyjnych oraz ankiet wypełnionych w w Gminach Członkowskich. Pozyskano 675 odpowiedzi od mieszkańców obszaru. Odpowiedzi stanowiły podstawę sformułowania analizy SWOT oraz było punktem wyjścia do opracowywania celów i priorytetów rozwoju, które z kolei powinny być zinstrumentalizowane w postaci wiązki celów ogólnych.

- Poniżej zaprezentowano tabelaryczną matrycę logiczną powiązań diagnozy obszaru i ludności oraz analizy SWOT (tabela):

Tabela 59. Analiza SWOT obszaru LSR Jurajskiej Krainy 2014-2020

MOCNE STRONY	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY	SŁABE STRONY	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY
położenie geograficzne - blisko Krakowa oraz relatywnie nieduża odległość od Śląska	Rozdział I – Obszar, Diagnoza – Turystyka	Słaby rynek zbytu i promocji produktów lokalnych	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość, Produkty lokalne
walory turystyczno-przyrodnicze	Turystyka	Rozdrobniona struktura agrarna oraz niski poziom kapitału w gospodarstwach rolnych utrudniający rozwój	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Liczne obiekty cenne historycznie, zabytki (kościoty, pałace, zabytki ruchome)	Dziedzictwo kulturowe, zabytki, Turystyka	Ograniczona oferta pracy na lokalnym rynku pracy dla mieszkańców obszaru	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość, opis rynku pracy
Czyste powietrze, mało skażone wody oraz obecność terenów leśnych stwarzające potencjał dla turystyki weekendowej	Turystyka	Brak wystarczającego zaplecza infrastruktury i wiedzy oraz kompetencji przy realizacji projektów przez lokalne organizacje pozarządowe	Działalność sektora Społecznego, Problemy społeczne
dobra komunikacja obszaru	Rozdział I – Obszar, Diagnoza – Turystyka	Niewystarczający poziom usług społecznych (przedszkola, spędzanie czasu wolnego, usługi kulturalne, świetlice)	Działalność sektora Społecznego, Problemy społeczne
Duża liczba szlaków i tras turystycznych przebiegających przez obszar LGD	Turystyka	Niewielka liczba organizacji pozarządowych przypadających na 1000 mieszkańców	Działalność sektora społecznego
Atrakcyjne tereny rekreacyjnowypoczynkowe	Turystyka	Niewystarczająca liczba obiektów służących aktywizacji i rozwojowi turystyki	Turystyka Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość
Rozwijająca się infrastruktura rekreacyjno-sportowa	Turystyka	Niedostateczny poziom zaangażowania lokalnych społeczności	Działalność sektora Społecznego, Problemy społeczne
Korzystne warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa oraz baza surowcowa dla przemysłu rolno-spożywczego, mogąca w istotny sposób podnieść konkurencyjność rolnictwa	Produkty lokalne	Mała ilość działających podmiotów gospodarczych na obszarze LGD	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość
Korzystna struktura wieku ludności w postaci wysokiego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość, opis rynku pracy	Niewystarczająco rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego	Turystyka, Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość
Zasobność produktów lokalnych, duże zasoby produkcyjne owoców miękkich	Produkty lokalne	Niewystarczający poziom aktywności zawodowej i przedsiębiorczości wśród mieszkańców, niski poziom edukacji i praktyki z zakresu przedsiębiorczości	Działalność sektora Społecznego Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość
		Niewystarczające środki finansowe na działalność NGO	Działalność sektora Społecznego
SZANSE	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY	ZAGROŻENIA	ODNIESIENIE DO DIAGNOZY

Bliskość aglomeracji krakowskiej będącej zarówno atrakcyjnym miejscem pracy, ale również rynkiem zbytu dla produktów i usług, towarów produkcji rolnej	Rozdział I - Obszar	Niedostateczne wsparcie państwa w zakresie rozwoju transportu drogowego, tym także niedostateczne wsparcie struktur samorządowych w realizacji ich zadań z zakresu inwestycji drogowych	Rozdział I – Obszar Istotne grupy mieszkańców
Dostępność środków PROW 2014- 2020 na rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, restrukturyzacja małych gospodarstw oraz premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość	Pogarszające się warunki dojazdu do Krakowa na skutek rosnącego natężenia ruchu samochodowego i złego stanu technicznego dużej części dróg gminnych i powiatowych na obszarze LSR	Rozdział I – Obszar Istotne grupy mieszkańców
Rosnące oczekiwania konsumentów w zakresie jakości żywności oraz rosnący rynek zbytu na żywność wysokiej jakości, w tym m.in. żywność ekologiczną, produkty regionalne i tradycyjne	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość	Nasilający się problem niskiej aktywności zawodowej osób starszych oraz ich dyskryminacji na rynku pracy	Opis rynku pracy/wskazanie problemów społecznych
Zmiana trendów i tendencji w turystyce na rzecz wypoczynku w miejscach mniej zatłoczonych – w bezpośrednim kontakcie z przyrodą i lokalną kulturą	Turystyka	Postępująca migracja zarobkowa i odpływ ludzi młodych, lepiej wykształconych do ośrodków miejskich	Opis rynku pracy/wskazanie problemów społecznych
Tworzenie zintegrowanych programów rozwoju i promocji obszarów oraz pasm turystyczno - kulturowych	Turystyka	Utrzymująca się niska konkurencyjność rolnictwa	Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczość
Możliwość pozyskiwania funduszy unijnych w okresie 2014-2020	Program Leader	Wzrost zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie, obniżanie się stopy życiowej osób i rodzin (pauperyzacja), co prowadzi do ich wykluczenia społecznego	Opis rynku pracy/wskazanie problemów społecznych
		Wzrost atrakcyjności sąsiednich Gmin	Rozdział I - Obszar

Źródło: Opracowanie własne na podstawie partycypacyjnej diagnozy obszaru LSR i konsultacji społecznych

Podsumowanie analizy

W wyniku konsultacji społecznych, badań ankietowych oraz inwentaryzacji i analizy zasobów wypracowano trzy OBSZARY PRIORYTETOWE.

Pierwszy obszar priorytetowy dotyczy lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości mieszkańców. Część mieszkańców uczestniczących w konsultacjach zgłosiła zapotrzebowanie na różnego rodzaju szkolenia zawodowe, dające

twarde umiejętności służące przekwalifikowaniu się na lokalnym rynku pracy a także szkolenia z zakresu zakładania i rozbudowy działalności gospodarczej. Zwróciła też uwagę na wsparcie osób bezrobotnych, w tym osób młodych i osób powyżej 50 roku życia, m.in. w zakresie możliwości zakładania działalności gospodarczych, dających im szansę na znalezienie zatrudnienia. Podniesiono również kwestię wsparcia działających na rynku podmiotów gospodarczych, wzmocnieniu ich konkurencyjności i zwiększeniu ich przewagi nad innymi podmiotami gospodarczymi.

Drugim obszarem priorytetowym jest infrastruktura lokalna ściśle związana z dziedzictwo kulturowym, przyrodniczym, turystyką i rewitalizacją obiektów i przestrzeni publicznej. Mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach zgodnie uznali, że istnieje silna potrzeba tworzenia i modernizacji obiektów i przestrzeni publicznych, którym można nadać różne cele, m.in. kulturowe i społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów pełniących szeroko pojętą strefę rekreacji turystycznej i sportowej. Poza tym stwierdzili, iż położenie obszaru LGD i jego atrakcyjne walory turystyczne, przyrodnicze oraz materialne zasoby dziedzictwa kulturowego, które są pochodną dużej wartości środowiska i krajobrazu stwarzają warunki dla rozwoju turystyki pobytowej i weekendowej. Podczas konsultacji zwrócono także uwagę na potrzebę edukacji proekologicznej i związanej z ochroną dziedzictwa przyrodniczego i środowiskowego dla mieszkańców obszaru LGD. Część mieszkańców zwróciła także uwagę na konieczność zdecydowanie silniejszego wyakcentowania produktów lokalnych.

Trzecim obszarem priorytetowym jest kapitał społeczny obszaru LGD. Część społeczeństwa nie utożsamia się z regionem, nie przejawia zainteresowania udziałem w życiu lokalnej społeczności często wykazując postawy roszczeniowe. Jedną z przyczyn jest słaby dostęp mieszkańców do kultury, sportu, rekreacji (brak lub zły stan techniczny obiektów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych), oferta spędzania wolnego czasu jest ograniczona i często mało atrakcyjna szczególnie dla dzieci i młodzieży. Inną przyczyną jest brak integracji i komunikowania się wielu mieszkańców. Wielu mieszkańców prowadzi bardzo hermetyczny styl życia praca – dom – najbliższa rodzina i nie wyjawia chęci poznania środowiska pracy społecznej w różnych organizacjach, spotkaniach, imprezach organizowanych dla lokalnej społeczności. Dlatego też rekomendowano zwiększenie i urozmaicenie organizowanych wydarzeń promocyjnych, które by zwiększyły krąg odbiorców. Na spotkaniach konsultacyjnych i informacyjnych poruszony został także problem dostępności do edukacji, dostępności do dodatkowych zajęć oraz zwiększenie poziomu wiedzy z zakresu możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. W tym obszarze zarekomendowano konieczność organizacji spotkań informacyjno-konsultacyjnych, szkoleń i warsztatów z zakresu podnoszenia kwalifikacji mieszkańców obszaru LGD.

ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI

Stowarzyszenie LGD Jurajska Kraina opracowywała cele i przedsięwzięcia strategii w kilku aspektach. Z jednej strony zbierała dane i potrzeby mieszkańców.

Z drugiej strony – analizowano możliwości pozyskania wsparcia w związku z opublikowaniem rozporządzeń do PROW 2014-2020 i atrakcyjność zasad przyznawania pomocy dla poszczególnych beneficjentów.

Zgodnie z powyższymi zapisami, LSR wspierać będzie operacje ukierunkowane na:

- 1) wzmocnienie kapitału społecznego, w tym z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR;
- 2) zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości;
- 3) dywersyfikację źródeł dochodu, w tym tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego;
- 4) podnoszenie kompetencji osób z obszaru LSR w powiązaniu z zakładaniem działalności gospodarczej, rozwojem przedsiębiorczości lub dywersyfikacją źródeł dochodów;
- 5) podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska, zmian klimatycznych a także innowacji;
- 6) rozwój produktów lokalnych;
- 7) rozwój rynków zbytu, z wyłączeniem targowisk;
- 8) zachowanie dziedzictwa lokalnego;
- 9) rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej.

Analiza pomysłów, analiza obszaru i możliwości finansowe pozwoliły na zaakceptowanie następujących celów i przedsięwzięć:

Tabela 20 Tabela Celów

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
1. Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD	1.1 Rozwój przedsiębiorczości na terenie LGD do 2023.	1.1.1 Rozwój przedsiębiorczości w Jurajskiej Krainie
2. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD	2.1 Rozwój i poprawa dostępności infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej	2.1.1 Infrastruktura społeczna, turystyczna, rekreacyjna i przestrzeń publiczna w Jurajskiej Krainie
	2.2 Wykorzystanie potencjału terenu LGD dla rozwoju oraz promocji obszaru	2.2.1 Tworzenie i promocja atrakcji turystycznych i rekreacyjnych Jurajskiej Krainy
	2.3 Promocja produktu lokalnego	2.3.1 Produkty lokalne i tradycyjne Jurajskiej Krainy
	2.4 Modernizacja, kultywowanie i promocja lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego	2.4.1 Dziedzictwo historyczne i kulturalne Jurajskiej Krainy
3. Budowanie kapitału społecznego i wzmacnianie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD	3.1 Transfer wiedzy, aktywizacja i integracja mieszkańców terenu LGD	3.1.1 Rozwój kompetencji mieszkańców Jurajskiej Krainy
		3.1.2 Projekty współpracy Jurajskiej Krainy

Zgodność celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Cele są zgodne z celami PROW 2014-2020 i RPO na lata 2014-2020 w częściach dotyczących instrumentu RLKS. Wszystkie cele są zgodne z priorytetem 6 (promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich) i celem szczegółowym 6B (wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich) w ramach PROW 2014-2020, ponieważ wszystkie określone przez LGD zakresy wsparcia pozytywnie wpływają na rozwój lokalny obszarów wiejskich, a tym samym promują włączenie społeczne, redukcję ubóstwa oraz rozwój gospodarczy obszaru LSR.

Cele i przedsięwzięcia wyznaczone w ramach przedmiotowej LSR są zgodne z trzema celami przekrojowymi PROW 2014-2020 – w ramach którego finansowania będzie Strategia, tj. ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz innowacyjność. Zgodność ta odnosi się do następujących celów i problemów jakie obejmują:

- 1) Cele przekrojowe PROW 2014-2020: „Ochrona środowiska” oraz „Przeciwdziałanie zmianom klimatu” – zgodność LSR z przedmiotowymi celami widoczna jest przede wszystkim w zapisach celu ogólnego II, którego założeniem jest kierowanie wzrost atrakcyjności obszaru w taki sposób, by nie zagrażał środowisku naturalnemu. Nie przewidziano żadnych działań, które negatywnie wpływałyby na rozwój środowiska naturalnego.
- 2) Cel przekrojowy PROW 2014-2020: „Innowacyjność” – zgodność LSR z przedmiotowymi celami widoczna jest przede wszystkim w zapisach Cel ogólny I. Wzmocnienie rozwoju gospodarczego terenu LGD do roku 2023. Jak wynika z zapisów przedmiotowego celu jednym z jego założeń jest wspieranie rozwiązań innowacyjnych, które poprawią innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw i zwiększą ich konkurencyjność na regionalnym, krajowym i międzynarodowym rynku a jednocześnie podniosą możliwość generowania przez nich nowych miejsc pracy. W tym zakresie przez innowacyjne rozwiązania rozumie się w ramach LSR wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych. Tak rozumiana innowacyjność pozwoli jednocześnie na lepsze i efektywniejsze wykorzystanie lokalnych zasobów dla rozwoju działalności gospodarczej.

Cele i przedsięwzięcia odpowiadają zjawiskom zidentyfikowanym w diagnozie i analizie SWOT oraz kluczowym obszarom interwencji i kluczowym grupom docelowym, wskazanym w diagnozie.

Cel ogólny nr 1. - Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Patrząc na jakość życia na obszarze Jurajskiej Krainy poprzez szeroko rozumianą przedsiębiorczość oraz obecnie panującej sytuacji na rynku uczestnicy spotkań konsultacyjnych mocno podkreślali dający się odczuć spadającą ilość miejsc pracy. Jednym z powodów jaki wskazywali uczestnicy to sezonowy charakter pracy w turystyce i rolnictwie, brak miejsc pracy dla osób zakwalifikowanych do grup defaworyzowanych, niski stopień współpracy producentów, a także brak pomocy doradczej i szkoleniowej dla działających firm, osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą oraz poszukujących pracy. Jedną z przyczyn niedoborów w zakresie miejsc pracy jest również niski stopień innowacyjności działających na rynku przedsiębiorstw. Wpływa to na zmniejszenie się ich konkurencyjności, co w konsekwencji powoduje zmniejszeniem stanu zatrudnienia. W ramach wdrażania LSR możliwe będą działania, zarówno z grupy inwestycyjne jak i szkoleniowo- doradcze, zmierzające do tworzenia odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości, utrzymania i tworzenia miejsc pracy.

Cel ogólny nr 2. - Wzrost atrakcyjności obszaru LGD

Analiza SWOT oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych wskazują na mnogość problemów związanych z wykorzystaniem zasobów wewnętrznych obszaru dla jego prawidłowego rozwoju. Wynika to głównie z faktu niedoinwestowania infrastruktury w szerokim pojęciu, mówimy tutaj zarówno o infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej czy też społecznej. Daje się również odczuć słabość istniejących obiektów, często niedoinwestowanych ze słabym zapleczem wyposażeniowym. Do tego dochodzą kwestie odpowiedniego zarządzania. Problemem obszaru jest również słaba oferta kulturalna, głównie ze względu na małe zróżnicowanie. Brak przemyślanych strategii promocji nie pozwala w pełni wykorzystać posiadane zasoby. Brak również jasno zdefiniowanych produktów lokalnych, które by pozwalały przyciągnąć dodatkowych turystów. Skutkiem tych elementów jest widoczna stagnacja w zakresie liczby turystów odwiedzających nasz teren, dlatego tak ważne jest podjęcie odpowiednich działań, które mocno wzmocnią konkurencyjność obszaru.

Cel ogólny nr 3 - Budowanie kapitału społecznego i wzmocnienie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD.

Jednym z największych bogactw obszaru LSR jest istniejący kapitał społeczny, który przejawia się dużą aktywnością mieszkańców skupionych w różnych formalnych i nieformalnych grupach i organizacjach. Jednakże analiza SWOT wykazała, że coraz większym problemem jest rozszerzanie się obszarów wykluczenia społecznego. Jednoznacznie wyłaniają się grupy defaworyzowane, które zmagają się z dużymi problemami w tym w kwestii zatrudnienia, w kwestii zaktywizowania swoich możliwości. Ażeby temu przeciwdziałać konieczne jest podjęcie szerokiej gamy zadań, które będą wzmocniały potencjał kapitału społecznego, w tym również podnoszenie ich kompetencji. Dlatego zaplanowano działania szkoleniowe, doradcze i aktywizujące.

Cele określone w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Jurajska Kraina będą w całości finansowane ze środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020

Poniżej przedstawiono tabelę zawierającą cele ogólne LSR, przypisane im cele szczegółowe, przedsięwzięcia, które je realizują oraz wskaźniki obrazujące poziom realizacji.

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

1.0		CEL OGÓLNY 1		1. WZROST KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ OBSZARU LGD					
1.1		CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1		1. Rozwój przedsiębiorczości na terenie LGD do 2023 r.					
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/ sposób pomiaru				
W1.0	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności	sztuka	395	430	BDL GUS, Dane w oparciu o ilość podmiotów gospodarki narodowej – wskaźniki: podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności.				
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych		Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru				
w1.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)	sztuka	0	45	Ankiety monitorujące od beneficjentów, sprawozdania, dane UM/ARiMR, Bazy danych CEIDG, KRS. Przyjęto założenie, że 1 operacja = 1 miejsce pracy (zgodnie z wymogami programu). Pomiar po zrealizowaniu zadań				
w1.2	Liczba przeszkolonych osób w zakresie podejmowanej działalności gospodarczej	sztuka	0	50	Ankiety monitorujące od beneficjentów, sprawozdania, dane UM/ARiMR Pomiar po zrealizowaniu zadań				
W1.3	Odsetek osób zadowolonych z działań prowadzonych przez LGD	procent	0%	50%	Dane własne LGD, badanie ewaluacyjne/ankieta ewaluacyjna Pomiar po zrealizowaniu zadań				
W1.4	Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych	sztuka	0	0	Dane własne LGD, badanie ewaluacyjne/ankieta ewaluacyjna Pomiar po zrealizowaniu zadań				
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe		Sposób realizacji*		WSKAŹNIKI PRODUKTU		Źródło danych/sposób pomiaru	
						wartość			
						Początk. 2014 rok	Końcowa 2023 rok		
1.1.1	Rozwój przedsiębiorczości w Jurajskiej Krainie	Przedsiębiorcy, osoby planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej,	Konkurs, Koszty bieżące, aktywizacja	liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa		sztuka	0	37	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa		sztuka	0	14	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

	grupy defaworyzowane NGO Mieszkańcy,		Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualne doradztwo	podmiot	0	60	Dane własne LGD, Karta indywidualnego doradztwa, pomiar każdorazowo po zrealizowaniu zadania
			Liczba osobodni szkoleniowych dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą lub rozwinąć już istniejącą	osobodzień	0	2	Dane własne LGD, Lista obecności pomiar każdorazowo po zrealizowaniu zadania
			Liczba szkoleń i udzielonego doradztwa dla działających podmiotów gospodarczych oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą	sztuka	0	4	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
			Liczba projektów doradczych i szkoleniowych dla osób poszukujących pracy	sztuka	0	2	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
SUMA		J.w.	J.w.				

*konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja

2.0	CEL OGÓLNY 2	2. WZROST ATRAKCYJNOŚCI OBSZARU LGD			
2.1	CEL SZCZEGÓŁOWY 2.1	2.1 Rozwój i poprawa dostępności infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej			
2.2	CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2	2.2 Wykorzystanie potencjału terenu LGD dla rozwoju oraz promocji obszaru			
2.3	CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3	2.3 Promocja produktu lokalnego			
2.4	CEL SZCZEGÓŁOWY 2.4	2.4 Modernizacja, kultywowanie i promocja lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego			
<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>		<i>Jednostka miary</i>	<i>stan początkowy 2014 rok</i>	<i>plan 2023 rok</i>	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
W2.0	Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)	sztuka	17,1	21	Bank Danych Lokalnych GUS, zmienna: ludność: saldo migracji na 1000 osób (ogółem).

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych		Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru			
W2.1	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, turystycznej oraz kulturalnej związanej z zachowaniem dziedzictwa kulturowego	osoba	0	15000	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, (w zakresie lokalizacji obiektów) oraz dane BDL GUS (zmienna: ludność: faktyczne miejsce zamieszkania, ogółem wg stanu na 31.12.2013 r Pomiar po zrealizowaniu zadań			
W.2.2	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	osoba	0	3320	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania Pomiar po zrealizowaniu zadań			
W.2.2	Liczba osób korzystających z nowych szlaków i obiektów turystycznych	osoba	0	1000	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
	Liczba odbiorców publikacji	sztuka	0	40000	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
	Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych	sztuka	0	5000	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
W.2.3	Wykreowanie nowych produktów lokalnych	sztuka	0	3	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
	Liczba uczestników wydarzeń promujących produkt lokalny	sztuka	0	2000	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
W.2.4	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty	osoba	0	400	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
	Liczba uczestników wydarzeń kultywujących historyczne tradycje	sztuka	0	2000	Sprawozdania beneficjentów, dane LGD Pomiar po zrealizowaniu zadań			
WSKAŹNIKI PRODUKTU								
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji*	Nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
					Początk. 2014 rok	Końcowa 2023 rok		
2.1.1	Infrastruktura społeczna, turystyczna,	mieszkańcy obszaru, turyści	Projekty konkursowe	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych placów zabaw	sztuka	0	11	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

	rekreacyjna i przestrzeń publiczna w Jurajskiej Krainie		projekty grantowe	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych obiektów rekreacyjnych	sztuka	0	15	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych miejsc aktywnego wypoczynku	sztuka	0	5	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba utworzonych obiektów małej infrastruktury turystycznej	sztuka	0	4	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych świetlic wiejskich	sztuka	0	10	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
2.2.1	Tworzenie i promocja atrakcji turystycznych i rekreacyjnych Jurajskiej Krainy	mieszkańcy obszaru, turyści, grupy defaworyzowane	Projekty konkursowe projekty grantowe Projekt własny Aktywizacja	Liczba zrewitalizowanych, utworzonych miejsc rekreacyjnych w tym parków, miejsc zielonych	sztuka	0	3	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba utworzonych miejsc pełniących funkcje informacji turystycznej	sztuka	0	1	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba utworzonych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych	sztuka	0	2	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba publikacji promujących obszar	sztuka	0	1	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zorganizowanych imprez promocyjno-sportowo-rekreacyjnych	sztuka	0	16	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
2.3.1	Produkty lokalne i tradycyjne Jurajskiej Krainy	mieszkańcy obszaru, turyści	Projekty konkursowe projekty grantowe	Liczba przedsięwzięć promujących lokalne produkty	sztuka	0	3	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zorganizowanych imprez wydarzeń promujących lokalne produkty	Sztuka	0	4	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

			Projekt własny Aktywizacja	Liczba zakupionych straganów służących do promocji lokalnych produktów	sztuka	0	12	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
2.4.1	Dziedzictwo historyczne i kulturalne Jurajskiej Krainy	mieszkańcy obszaru, turyści	Projekty konkursowe projekty grantowe Projekt własny Aktywizacja	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	sztuka	0	4	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zorganizowanych wydarzeń upamiętniających wydarzenia historyczne	sztuka	0	2	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba wydanych monografii	Sztuka	0	2	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zakupionych strojów ludowych	sztuka	0	40	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zakupionych instrumentów muzycznych	komple t	0	1	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba zorganizowanych wydarzeń kultywujących wydarzenia historyczne	sztuka	0	5	Ankiety monitorujące, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu operacji
SUMA		J.w.	J.w					

*konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja

3.0	CEL OGÓLNY 3	3. BUDOWANIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I WZMACNIANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO MIESZKAŃCÓW TERENU LGD			
3.1	CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1	3. 1 Transfer wiedzy, aktywizacja i integracja mieszkańców terenu LGD			
	<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>stan początkowy 2014 rok</i>	<i>plan 2023 rok</i>	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
W3.0	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców	sztuka	2,60	3,00	BDL GUS, zmienna: podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

			1 tys. mieszkańców. . Sposób obliczeń: suma wartości dla poszczególnych gmin, dzielona przez liczbę gmin.			
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych			Jednostka miary	stan początkowy 2014 rok	plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W3.1	Liczba osób przeszkolonych		osoba	0	120	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba przeszkolonych osób z grup defaworyzowanych		osoba	0	30	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych, integracyjnych		osoba	0	100	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD		osoba	0	40	Ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, Pomiar po zrealizowaniu zadań.
	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjnych - konsultacyjnych		osoba	0	120	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych		osoba	0	2000	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby (przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne, produkty lokalne)		sztuka	0	2	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba projektów współpracy skierowanych do grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane określone w LSR, osoby do 30 r. życia, osoby powyżej 50 r. ż. Drobni przedsiębiorcy		sztuka	0	2	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD		sztuka	0	100	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
	Liczba zrealizowanych badań obszaru		sztuka	0	2	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu zadań
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji*	WSKAŹNIKI PRODUKTU			
			nazwa		wartość	Źródło danych/sposób pomiaru

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

					Jednostka miary	Początk. 2014 rok	Końcowa 2023 rok	
3.1.1	Rozwój kompetencji mieszkańców Jurajskiej Krainy	mieszkańcy obszaru, organizacje pozarządowe i lokalni liderzy, grupy defaworyzowane	koszty bieżące, aktywizacja	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	sztuka	0	15	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	sztuka	0	8	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba stron internetowych LGD	sztuka	0	1	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba szkoleń dla beneficjentów funduszy LGD	sztuka	0	15	Dane własne LGD Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba osobodni szkoleń dla pracowników, Zarządu i Komisji Rewizyjnej LGD	osobodzień	0	29	Dane własne LGD Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba osobodni szkoleń dla organów decyzyjnych LGD	osobodzień	0	11	Dane własne LGD Pomiar po zrealizowaniu operacji
				liczba szkoleń lokalnych liderów	sztuka	0	4	Dane własne LGD Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	osoby/ podmioty	0	60	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu operacji
3.1.2.	Projekty współpracy Jurajskiej Krainy	LGD, mieszkańcy obszaru, , grupy defaworyzowane	Projekty współpracy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	sztuka	0	3	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu operacji
				Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	sztuka	0	18	Dane własne LGD. Pomiar po zrealizowaniu operacji
SUMA		J.w.	J.w.					

*konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja

Tablica 19 Matryca logiczna

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
<p>Niewystarczająca liczba miejsc pracy</p> <p>Utrudnienia dla młodych osób chcących podjąć pracę</p> <p>Niski poziom konkurencyjności przedsiębiorstw</p> <p>Poszerzanie się grup i obszarów z grupy podmiotów wykluczonych</p> <p>Niski poziom szkoleń oferowanych na rynku</p> <p>Słabe wsparcie instytucji rynku pracy dla osób poszukujących pracy</p> <p>Ograniczone źródła pozyskiwania środków</p>	Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD	Rozwój przedsiębiorczości i na terenie LGD do 2023	Rozwój przedsiębiorczości w Jurajskiej Krainie	<p>liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa</p> <p>liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa</p> <p>Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualne doradztwo</p> <p>Liczba osobodni szkoleniowych dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą lub rozwinąć już istniejącą</p> <p>Liczba szkoleń i udzielonego doradztwa dla działających podmiotów gospodarczych oraz osób zamierzających</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)</p> <p>Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych</p> <p>Liczba przeszkolonych osób w zakresie podejmowanej działalności gospodarczej</p> <p>Odsetek osób zadowolonych z działań prowadzonych przez LGD</p>	Liczba podmiotów w gospodarstwach wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności	<p>Rozwój postaw przedsiębiorczych, wspieranie i promocja przedsiębiorczości.</p> <p>Postępujący wzrost bezrobocia, zwiększanie się udziału bezrobotnej młodzieży w ogólnej liczbie osób pozabawionych pracy.</p> <p>Zwiększanie się liczby osób długotrwale bezrobotnych</p>

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

na rozwój działalności gospodarczej Niedostateczna oferta doradcza dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą				rozpocząć działalność gospodarczą			Ucieczka młodych osób z obszaru, potęgując efekt starzenia się społeczeństwa na obszarze.
				Liczba projektów doradczych i szkoleniowych dla osób poszukujących pracy			
<p>Brak wykorzystania potencjału dla rozwoju oraz promocji obszaru LSR</p> <p>Niska jakość infrastruktury społeczno-kulturalnej oraz ofert kulturalnej niespełniającej oczekiwań społeczności lokalnej</p> <p>Infrastruktura turystyczna niedostosowana do zmieniających się trendów</p> <p>Ograniczona dostępność do infrastruktury rekreacyjnej i sportowej</p> <p>Słaba informacja turystyczna – mała</p>	<p>Wzrost atrakcyjności obszaru LGD</p>	<p>Rozwój i poprawa dostępności infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej</p> <p>Wykorzystanie potencjału terenu LGD dla rozwoju oraz promocji obszaru</p>	<p>Infrastruktura społeczna, turystyczna, rekreacyjna i przestrzeń publiczna w Jurajskiej Krainie</p> <p>Tworzenie i promocja atrakcji turystycznych i rekreacyjnych Jurajskiej Krainy</p>	<p>Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych placów zabaw</p> <p>Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych obiektów rekreacyjnych</p> <p>Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych miejsc aktywnego wypoczynku</p> <p>Liczba utworzonych obiektów małej infrastruktury turystycznej</p> <p>Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych świetlic wiejskich</p> <p>Liczba zrewitalizowanych utworzonych miejsc rekreacyjnych w tym parków, miejsc zielonych</p> <p>Liczba utworzonych miejsc pełniących</p>	<p>Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, turystycznej oraz kulturalnej związanej z zachowaniem dziedzictwa kulturowego</p> <p>Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p> <p>Liczba osób korzystających z nowych szlaków i</p>	<p>Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)</p>	<p>niewystarczające środki finansowe JST,</p> <p>trudności w realizacji operacji inwestycyjnych,</p> <p>niewystarczające zainteresowanie wśród potencjalnych wnioskodawców</p> <p>niewystarczająca efektywność działań,</p> <p>niewystarczające zainteresowanie wśród potencjalnych wnioskodawców,</p> <p>trudności w realizacji projektów grantowych,</p>

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

ilość punktów z aktualną informacją turystyczną. Mała wiedza lokalnej społeczności o swojej tożsamości historyczno-kulturowej Niezadawalający stan infrastruktury ogólnodostępnej infrastruktury w zakresie turystyki Niewystarczająco rozwinięta oferta spędzania czasu wolnego, Brak zsieciovanej oferty turystycznej obejmującej cały obszar LGD. Zmniejszenie środków na inwestycje prorozwojowe, zwiększenie kosztów opieki społecznej. Niski poziom wiedzy nt. zasobów lokalnych wśród mieszkańców.				funkcje informacji turystycznej	obiektów turystycznych		
				Liczba utworzonych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych	Liczba odbiorców publikacji promujących obszar		
				Liczba publikacji promujących obszar			
				Liczba zorganizowanych imprez promocyjno-sportowo-rekreacyjnych	Liczba uczestników wydarzeń promocyjno-sportowo-rekreacyjnych		
			Produkty lokalne i tradycyjne Jurajskiej Krainy	Liczba przedsięwzięć promujących lokalne produkty	Wykreowanie nowych produktów lokalnych		
				Liczba zorganizowanych imprez wydarzeń promujących lokalne produkty	Liczba uczestników wydarzeń promujących produkt lokalny		
				Liczba zakupionych straganów służących do promocji lokalnych produktów			
		Modernizacja, kultywowanie i promocja	Dziedzictwo historyczne i	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty		

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Niewystarczające środki finansowe na działalność NGO.		lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego	kulturalne Jurajskiej Krainy	restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	Liczba uczestników wydarzeń upamiętniających historyczne tradycje			
				Liczba zorganizowanych wydarzeń upamiętniających wydarzenia historyczne				
				Liczba wydanych monografii				Liczba odbiorców monografii
				Liczba zakupionych strojów ludowych				Liczba imprez z wykorzystaniem strojów lub instrumentów
				Liczba zakupionych instrumentów muzycznych				
Liczba zorganizowanych wydarzeń kultywujących wydarzenia historyczne	Liczba uczestników wydarzeń kultywujących historyczne tradycje							
Niewystarczająca aktywność społeczna osób starszych, aktywność oparta o lokalne walory, roszczeniowa postawa mieszkańców	Budowanie kapitału społecznego i wzmacnianie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD	Transfer wiedzy, aktywizacja i integracja mieszkańców terenu LGD	Rozwój kompetencji mieszkańców Jurajskiej Krainy	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	Liczba osób przeszkolonych	Liczba fundacji,	niewystarczające zainteresowanie wśród potencjalnych wnioskodawców, trudności w realizacji projektów grantowych	
Niskie zainteresowanie młodzieży			Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	Liczba przeszkolonych osób z grup defaworyzowanych				
			Liczba stron internetowych LGD	Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych, integracyjnych				

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

<p>aktywnością społeczną w tym wolontariatem</p> <p>Zbyt słabe umocowanie liderów lokalnych</p> <p>Małe zainteresowanie mieszkańców działalnością LGD i samorządów</p> <p>Migracja młodych z obszaru LGD do większych ośrodków.</p>				Liczba szkoleń dla beneficjentów funduszy LGD	<p>Liczba osób, które otrzymały wsparcie po udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD</p> <p>Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjnych – konsultacyjnych</p> <p>Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych</p> <p>Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD</p> <p>Liczba zrealizowanych badań obszaru</p>	<p>stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców</p>	<p>opóźnienie w uruchomieniu środków LSR, trudności w realizacji i rozliczeniu projektów finansowanych w oparciu o ryczałt, niewystarczające środki finansowe na funkcjonowanie LGD, długi czas weryfikacji wniosków o płatność, duże obciążenie administracyjne biura w związku z realizacją projektów grantowych</p>
				Liczba osobodni szkoleń dla pracowników, Zarządu i Komisji Rewizyjnej LGD			
				Liczba osobodni szkoleń dla organów decyzyjnych LGD			
				liczba szkoleń lokalnych liderów			
				Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa			
					Liczba projektów współpracy		

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

			Projekty współpracy Jurajskiej Krainy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	wykorzystujących lokalne zasoby (przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne, produkty lokalne)		
				Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	Liczba projektów skierowanych do grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane określone w LSR, osoby do 30 r. życia, osoby powyżej 50 r. ż. Drobni przedsiębiorcy		

W ramach strategii realizowane będą przedsięwzięcia, które są ukierunkowane na rozwiązywanie problemów, które zostały zdiagnozowane na etapie prowadzonych konsultacji społecznych, zapisanych w analizie SWOT.

Z racji ścisłego powiązania wskazanych przedsięwzięć z wynikami diagnozy oraz wniosków ze spotkań konsultacyjnych zdecydowana większość działań, poza działaniami ściśle ukierunkowanymi na przedsiębiorczość, będzie realizowana w formie projektów grantowych.

Postępy w realizacji LSR w odniesieniu do przedsięwzięć, celów szczegółowych o ogólnych dokonywać się będzie w oparciu o zawarte w niej wskaźniki. Przy wyborze wskaźników oddziaływania, rezultatu i produktu kierowano się zasadami tworzenia tego rodzaju mierników, z uwzględnieniem adekwatności do celów i przedsięwzięć. Zdecydowano się na zastosowanie wskaźników produktu, które się nie ograniczają do pomiaru liczby zrealizowanych operacji, ale są nastawione na pomiar konkretnych produktów powstałych w wyniku realizacji operacji. W przypadku wskaźników rezultatu w większości przypadków, ze względu na specyfikę celów zdecydowano się na wskaźniki, które dają wprost informację na temat postępów w realizacji celu szczegółowego. Ustalając wskaźniki oddziaływania skoncentrowano się na poprawie czynników makroekonomicznych na poziomie obszaru LSR i wchodzących w skład LGD 5 Gmin, przy założeniu, że na wynik będą oddziaływać nie tylko operacje realizowane w ramach LSR, ale w dużej mierze także inne zmiany ekonomiczne i społeczne zachodzące w Regionie.

Wśród wskaźników umieszczonych w LSR należy wyróżnić wskaźniki:

- W obszarze wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD

- wskaźniki oddziaływania: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności

- wskaźnik rezultatu: Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne – wartość wskaźnika 38 wynika on z sumowania działań z obszaru premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej, działań związanych z rozwijaniem działalności gospodarczej i działania inkubator kuchenny. Liczba przeszkolonych osób w zakresie podejmowanej działalności gospodarczej, Odsetek osób zadowolonych z działań prowadzonych przez LGD, Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych

- Wskaźnik produktu: liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa, liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa, Liczba centrów przetwórstwa lokalnego, Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualne doradztwo, Liczba osobodni szkoleniowych dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą lub rozwinąć już istniejącą, Liczba szkoleń i udzielonego doradztwa dla działających podmiotów gospodarczych oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą, Liczba projektów doradczych i szkoleniowych dla osób poszukujących pracy

- W obszarze wzrost atrakcyjności obszaru LGD

- wskaźniki oddziaływania: Saldo migracji na 1000 osób (ogółem)

- wskaźnik rezultatu: Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej sportowej, turystycznej oraz kulturalnej związanej z zachowaniem dziedzictwa kulturowego, Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, Liczba osób korzystających z nowych szlaków i obiektów turystycznych, Liczba odbiorców publikacji, Liczba uczestników wydarzeń promocyjnych, Wykreowanie nowych produktów lokalnych, Liczba uczestników wydarzeń promujących produkt lokalny, Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty, Liczba uczestników wydarzeń kultywujących historyczne tradycje.

- Wskaźnik produktu: Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych placów zabaw, Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych obiektów sportowych, Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych miejsc aktywnego wypoczynku, Liczba utworzonych obiektów małej infrastruktury turystycznej, Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych świetlic wiejskich, Liczba zrewitalizowanych utworzonych parków, miejsc zielonych, Liczba utworzonych miejsc pełniących funkcje informacji turystycznej, Liczba utworzonych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych, Liczba publikacji

promujących obszar, Liczba zorganizowanych imprez promocyjno-sportowo-rekreacyjnych, Liczba przedsięwzięć promujących lokalne produkty, Liczba wydarzeń promujących lokalne produkty, Liczba zakupionych straganów służących do promocji lokalnych produktów, Liczba zorganizowanych imprez promujących lokalne produkty, Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii, Liczba zorganizowanych wydarzeń upamiętniających wydarzenia historyczne, Liczba wydanych monografii, Liczba zakupionych strojów ludowych, Liczba zakupionych instrumentów muzycznych, Liczba zorganizowanych wydarzeń kultywujących wydarzenia historyczne

- W obszarze Budowanie kapitału społecznego i wzmacnianie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD

- wskaźniki oddziaływania: Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców

- wskaźnik rezultatu: Liczba osób przeszkolonych, Liczba przeszkolonych osób z grup defaworyzowanych, Liczba uczestników wydarzeń edukacyjnych, aktywizacyjnych, integracyjnych, Liczba osób, które otrzymały wsparcie po udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD, Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjnych – konsultacyjnych, Liczba odbiorców wydanych, opracowanych publikacji i materiałów informacyjno-promocyjnych, Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby (przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne, produkty lokalne), Liczba projektów współpracy skierowanych do grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane określone w LSR, młodzież, turyści, Liczba zrealizowanych badań obszaru

- Wskaźnik produktu: Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami, Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR, Liczba stron internetowych LGD, Liczba szkoleń dla beneficjentów funduszy LGD, Liczba osobodni szkoleń dla pracowników, Zarządu i Komisji Rewizyjnej LGD, Liczba osobodni szkoleń dla organów decyzyjnych LGD, liczba szkoleń lokalnych liderów, Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa, Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej, Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy

Wskaźniki zostały tak przedstawione aby w jak najdokładniejszy sposób podkreślić zakres realizowanych zadań i operacji

Pomiar postępów w realizacji LSR odbywać się będzie na podstawie danych pozyskiwanych z różnych źródeł:

- Dane statystyczne z GUS, PUP, Dokumentacja oraz badanie własne LGD, Dokumentacja oraz sprawozdania beneficjentów z realizacji operacji

Pomiar, w zakresie dotyczącym wskaźników produktu i rezultatu, będzie prowadzony systematycznie w okresach rocznych, po każdorazowym zakończeniu operacji/zadania z jednoczesnym zastrzeżeniem uaktualnienia danych będzie następować na ostatni dzień każdego roku. Odnosząc się do planu działania wskaźniki będą wyliczane na koniec okresów 3-letnich, tzn. na lata 2016-2018, 2019-2021 oraz 2022 – 2023. W przypadku wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania wartość będzie obliczana jako różnica pomiędzy wartością wskaźnika na koniec okresu, a jego wartość początkową. Przy wskazywaniu wartości konkretnych wskaźników kierowano się limitami środków na poszczególne działania, poziomu dofinansowania, biorąc te dwa parametry określono wartości poszczególnych operacji.

Ze względu na charakter większości wskaźników stan początkowy ustalono na poziomie „0”. Wynika to z faktu braku możliwości odniesienia się do sytuacji zastanej lub zastosowania wskaźnika o charakterze statycznym. Tam gdzie wartość początkowa jest możliwa do określenia na poziomie innym niż „0”, wykorzystano dane statystyczne, które są powszechnie dostępne.

Stan docelowy wskaźników określono na podstawie doświadczeń z realizacji LSR w okresie 2009-2015, wielkości budżetu na poszczególne cele i przedsięwzięcia oraz innych składowych takich jak zakres działania, obszar realizacji, czas trwania operacji oraz sposób realizacji.

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020
LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Tabela 21. Tabela przedsięwzięć oraz typów operacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE		ZAKRES TEMATYCZNY			Sposób realizacji	Środki przeznaczone na realizację przedsięwzięcia (zł)
Nr	Nazwa	Opis	Beneficjent/grantobiorca – zgodnie z Rozporządzeniem ¹	Poziomy wsparcia i dofinansowania		
1.1.1	Rozwój przedsiębiorczości w Jurajskiej Krainie	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój przedsiębiorczości poprzez rozwijanie działalności gospodarczej wykorzystującej dobra natury i/lub kultury obszaru i podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje • Rozwój przedsiębiorczości poprzez podejmowanie działalności gospodarczej • Rozwój przedsiębiorczości poprzez otwieranie inkubatorów przedsiębiorczości • Rozwój przedsiębiorczości poprzez działania szkoleniowe i doradcze 	<p style="text-align: center;">Osoby fizyczne i osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą, Mieszkańcy, Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby fizyczne do 30. roku życia • Osoby po 50 roku życia • Mikroprzedsiębiorstwa 	<p>Premia na otwarcie działalności gospodarczej – 50000,- zł</p> <p>Rozwijanie działalności gospodarczej – do 300000,- przy założeniu, że na każde 100000 trzeba utworzyć 1 miejsce pracy</p> <p>Poziom dofinansowania do 70 %</p> <p>Inkubator -</p> <p>Do 70% - przedsięwzięcie komercyjne</p> <p>Do 100% - przedsięwzięcie niekomercyjne</p>	<p>Konkurs – rozwój działalności gospodarczej,</p> <p>Konkurs – premia na rozpoczęcie działalności gospodarczej</p> <p>Inkubator</p> <p>Szkolenia, doradztwo w ramach aktywizacji i konkursu</p>	3 336 000

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015r. poz. 1570).

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

2.1.1	Infrastruktura społeczna, turystyczna, rekreacyjna i przestrzeń publiczna w Jurajskiej Krainie	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty w infrastrukturę w tym: <ul style="list-style-type: none"> ○ Place zabaw ○ Infrastruktura rekreacyjna ○ Świetlice wiejskie ○ Mała infrastruktura rekreacyjna ○ Siłownie zewnętrzne ○ Miejsca aktywnego wypoczynku 	<p>Mieszkańcy, turyści, Organizacje pozarządowe, Jednostki Sektora Finansów Publicznych</p> <p>Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby fizyczne do 30. roku życia • Osoby po 50 roku życia 	<p>Projekty grantowe do 50000,- zł</p> <p>Poziom wsparcia do 80% (20 % wkład własny w tym możliwość 10 % wkładu niepieniężnego)</p> <p>JSFP – do 63,63%</p> <p>Projekty konkursowe poziom dofinansowania do 63,63 % - w przypadku JSFP, do 80 % w przypadku pozostałych podmiotów</p>	Konkurs, projekty grantowe	1 772 400
2.2.1	Tworzenie i promocja atrakcji turystycznych i rekreacyjnych Jurajskiej Krainy	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty infrastrukturalne • Szkolenie, warsztat, spotkanie, festyn, akcja społeczna itp. • Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych • Publikacja w formie papierowej i elektronicznej udostępnianej na stronie internetowej • Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych • Wzmocnienie kapitału społecznego 	<p>Mieszkańcy, turyści, Organizacje pozarządowe, Jednostki Sektora Finansów Publicznych</p> <p>Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby fizyczne do 30. roku życia • Osoby po 50 roku życia 	<p>Projekty grantowe do 50000,- zł</p> <p>Poziom wsparcia do 80% (20 % wkład własny w tym możliwość 10 % wkładu niepieniężnego)</p> <p>JSFP – do 63,63%</p> <p>Projekty konkursowe poziom dofinansowania do 63,63 % - w przypadku JSFP, do 80 % w przypadku</p>	Konkurs, projekty grantowe, aktywizacja	580 600

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

				pozostałych podmiotów		
2.3.1	Produkty lokalne i tradycyjne Jurajskiej Krainy	<ul style="list-style-type: none"> • Zakup rzeczy i środków trwałych • Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych • Publikacja w formie papierowej i elektronicznej udostępnianej na stronie internetowej • Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych • Wzmocnienie kapitału społecznego 	<p>Mieszkańcy, turyści, Organizacje pozarządowe, Jednostki Sektora Finansów Publicznych Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby fizyczne do 30. roku życia • Osoby po 50 roku życia 	<p>Projekty grantowe do 50000,- zł Poziom wsparcia do 80% (20 % wkład własny w tym możliwość 10 % wkładu niepieniężnego) JSFP – do 63,63% Projekty konkursowe poziom dofinansowania do 63,63 % - w przypadku JSFP, do 80 % w przypadku pozostałych podmiotów</p>	Konkurs, projekty grantowe, aktywizacja	173 582
2.4.1	Dziedzictwo historyczne i kulturalne jurajskiej krainy	<ul style="list-style-type: none"> • Zakup rzeczy i środków trwałych • Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych • Publikacja w formie papierowej i elektronicznej udostępnianej na stronie internetowej • Zachowanie dziedzictwa lokalnego • Promowanie obszaru, produktów, usług lokalnych • Wzmocnienie kapitału społecznego 	<p>Mieszkańcy, turyści, Organizacje pozarządowe, Jednostki Sektora Finansów Publicznych Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby fizyczne do 30. roku życia • Osoby po 50 roku życia 	<p>Projekty grantowe do 50000,- zł Poziom wsparcia do 80% (20 % wkład własny w tym możliwość 10 % wkładu niepieniężnego) JSFP – do 63,63% Projekty konkursowe poziom dofinansowania do 63,63 % - w przypadku JSFP,</p>	Konkurs, projekty grantowe, aktywizacja	357 418

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

				do 80 % w przypadku pozostałych podmiotów		
3.1.1	Rozwój kompetencji mieszkańców Jurajskiej Krainy	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie • Aktywizacja 	<p>Mieszkańcy, grupy docelowe, NGO, Jednostki Sektora Finansów Publicznych, Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby fizyczne do 30. roku życia • Osoby po 50 roku życia 	100%	Koszty bieżące, aktywizacja	1 075 000
3.1.1	Projekty współpracy Jurajskiej Krainy	<p>Budowa Parków Nordic Walking Wydanie wspólnej publikacji Przeszkolenie lokalnych promotorów. Organizacja zawodów Promocja i Organizacja warsztatów promujących aktywne formy spędzania czasu wolnego. Organizacja dużej imprezy sportowej Szkolenia/wizyty studyjne/warsztaty dotyczące wypracowania sposobu promocji, dystrybucji oraz logistyki produktów Opracowanie wspólnej strategii marketingu, dystrybucji i logistyki dla produktu. Nawiązanie współpracy poprzez zawarcie umów z punktami dystrybucji. Stworzenie logistyki dystrybucji produktów lokalnych.</p>	LGD, osoby prawne	100%	Projekt współpracy	299 500

ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU.

1. Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno-instytucjonalnych

W celu sprawnego wdrożenia strategii, LGD opracowała zestaw procedur oceny i wyboru operacji, odnoszących się do wszelkich operacji realizowanych w ramach LSR (także projektów grantowych). Przez cały okres wdrażania strategii będą one udostępniane do wiadomości publicznej w biurze, na stronie internetowej LGD oraz omawiane w trakcie spotkań informacyjnych i szkoleń dla potencjalnych wnioskodawców.

LGD opracowała je z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych i wytycznych dotyczących instrumentu RLKS oraz dołożyła wszelkich starań, aby procedury oceny i wyboru operacji były niedyskryminujące, przejrzyste i niebudzące wątpliwości ze strony wnioskodawców, grantobiorców oraz wszelkich instytucji zaangażowanych w proces wdrażania strategii. Jednocześnie należy podkreślić, że LGD zależy na wybraniu projektów, które w jak największej mierze pozwolą na osiągnięcie przyjętych w strategii założeń, a ograniczone środki finansowe, będące podstawą ustalenia budżetu strategii, nie pozwalają na sfinansowanie wszystkich pomysłów i inicjatyw zgłaszanych przez mieszkańców obszaru.

Główne cele i założenia przyjętych procedur to zapewnienie wyboru operacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, pozwalających na możliwie pełne osiągnięcie zakładanych wskaźników strategii, przy zachowaniu zasady efektywności ekonomicznej (maksymalne efekty przy minimalnym niezbędnym nakładzie finansowym) i szerokiej mobilizacji lokalnych zasobów. Procedury zostały wypracowane z użyciem partycypacyjnych metod i zostały poddane szeroko zakrojonym konsultacjom społecznym. Wstępne propozycje określone zostały przez zespół ds. opracowania nowej LSR, a szereg uwag i kolejnych pomysłów został zgłoszony przez przedstawicieli biura, Zarządu, przedstawicieli partnerów społecznych, gospodarczych i mieszkańców obszaru (w tym przedstawicieli grup defaworyzowanych).

W trakcie trwania naborów wniosków (w ramach procedury konkursowej i projektów grantowych) biuro LGD prowadzi będzie działania informacyjno-promocyjne, których celem będzie zainteresowanie naborem jak największej liczby potencjalnych wnioskodawców. Osoby i podmioty zainteresowane wsparciem w ramach strategii będą mogły wziąć udział w szkoleniach i warsztatach oraz doradztwie, świadczonym nieodpłatnie przez pracowników biura LGD. Pozwoli to na precyzyjne określenie zakresu pomocy, która może być udzielona ze środków strategii oraz przygotowanie jak najlepszych wniosków o dofinansowanie, które będą miały szansę na uzyskanie wysokiej oceny w ramach kryteriów wyboru operacji, stosowanych przez LGD. W celu zapewnienia wysokiej jakości składanych wniosków oraz mając na uwadze zapewnienie sprawnego wdrażania LSR LGD wysoko premiuje wnioskodawców, którzy uczestniczyli w szkoleniach lub/i indywidualnym doradztwie świadczonym w biurze.

Dla zachowania jednolitego podejścia do realizacji zadań przez LGD oraz określenia czytelnych zasad dla wnioskodawców i grantobiorców LGD stosuje te same zasady ogłaszania naborów wniosków.

2. Ustanawianie i zmiana kryteriów wyboru

Tworząc procedury i kryteria wyboru projektów kierowano się przede wszystkim wymogami wyznaczonymi poprzez odpowiednie akty legislacyjne, które warunkowały chociażby dobór tzw. kryteriów centralnych oraz ustaleniami, które zostały wypracowane w czasie procesu tworzenia LSR. Opracowane kryteria są ściśle powiązane z celami i grupami docelowymi, do których jest kierowane wsparcie, w zależności od rodzaju beneficjentów, z uwzględnieniem wyników diagnozy i analizy SWOT, określony został poziom maksymalnego dofinansowania. Kryteria wyboru operacji określone są przez zespół osób zaangażowanych w prace LGD (przede wszystkim członków Rady, Zarządu i pracowników biura). Zasady ustalania lub zmiany kryteriów są przejrzyste. Proces oceny i wyboru operacji odbywa się na podstawie Regulaminu Rady LGD oraz ww. procedur. Zastosowano w nich rozwiązania gwarantujące spełnienie następujących celów i założeń:

- zachowanie w poszczególnych głosowaniach odpowiedniego parytetu, tak aby przedstawiciele władzy publicznej ani żadnej pojedynczej grupy interesu nie mieli więcej niż 49 % praw głosu w podejmowaniu decyzji
- bezstronność członków Rady, poprzez składanie w toku procedury oceniania i wyboru operacji tzw. Deklaracji bezstronności i poufności, powodujących konieczność wyłączenia się członków Rady w przypadku zaistnienia ich powiązania z wnioskiem lub wnioskodawcą;

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- jawność procesu wyboru poprzez udostępnianie procedur i protokołów z posiedzeń Rady do wiadomości publicznej (na stronie internetowej LGD, w wersji papierowej do wglądu w biurze LGD);
- poprzez doradztwo telefoniczne, drogą e-mail, osobiste, omawianie procedur w trakcie szkoleń czy warsztatów dla potencjalnych beneficjentów);
- możliwość odwołania się wnioskodawców od niekorzystnych dla nich decyzji Rady;
- wybór najlepszych operacji, w największym stopniu uwzględniających potrzeby grup defaworyzowanych poprzez zastosowanie odpowiednich lokalnych kryteriów wyboru oraz kryteriów premiujących.

Kryteria są przyjmowane przez Walne Zebranie Członków, wszelkie zmiany w kryteriach mogą być zgłaszane na wniosek Rady bądź Zarządu i przyjmowane Walnym Zebraniem Członków.

Kryteria wyboru pozwolą LGD wyselekcjonować operacje, które odpowiadają na najważniejsze problemy obszaru i zapewniają najlepszy sposób ich rozwiązania. Aby operacja mogła zostać wybrana do dofinansowania przez radę LGD oprócz spełnienia warunku zgodności z LSR musi również spełniać warunek uzyskania minimalnej liczby punktów przy ocenie wg lokalnych kryteriów oceny operacji. Dla każdej operacji został przygotowany zestaw kryteriów.

Kryteria zostały przygotowane w podziale na poszczególne cele uwzględniając kryteria dla:

- 1) operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, a w ich ramach:
  - a) operacje z zakresu podejmowania oraz rozwoju przedsiębiorczości;
  - b) operacje z zakresu działań inwestycyjnych;
- 2) projekty grantowe.
- 3) Operacje własne realizowane przez LGD

Dla operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD i dla grantobiorców opracowano, odrębnie dla każdej grupy:

- lokalne kryteria wyboru
- kryteria strategiczne (premiujące).

Składane w trakcie naboru wnioski będą badane według tych kryteriów za pomocą kart oceny wniosków, stanowiących załączniki do Procedur oceny i wyboru operacji. Opracowane kryteria spełniają warunki dotyczące ich obiektywności, niedyskryminującego charakteru, przejrzystości i mierzalności. Przy kryteriach określone zostały zasady punktowania, w tym maksymalne i minimalne wartości, jakie może uzyskać wniosek.

Jednym z kryteriów premiujących jest innowacyjność. Podejście innowacyjne w ramach realizowanych przedsięwzięć będzie miało wielowymiarowy charakter. Innowacyjność będzie polegała na poszukiwaniu nowych pomysłów rozwiązywania problemów na obszarach wiejskich. Jest to proces polegający na przekształcaniu istniejących możliwości w nowe cele oraz ich praktyczne zastosowanie.

Drugim z kryteriów premiujących jest odniesienie do grup defaworyzowanych.

Lokalne kryteria wyboru, podobnie jak sama LSR, będą ewaluowały w czasie, co może spowodować konieczność ich zmiany lub pewnej modyfikacji w kontekście zmieniających się uwarunkowań i potrzeb. Procedura zmiany lokalnych kryteriów została sformułowana już na etapie opracowywania LSR, również w ramach konsultacji społecznych, stwarzając uruchomienie mechanizmu naprawczego w sytuacji gdy zaproponowane kryteria nie przynosiłyby oczekiwanych efektów. Zmiana kryteriów jest w kompetencji Walnego Zebrania Członków. W przypadku zmiany lokalnych kryteriów wyboru będą one obowiązywać wyłącznie dla konkursów ogłoszonych po dniu zatwierdzenia zmian.

3. Innowacyjność w kryteriach wyboru.

W LSR doprecyzowano pojęcie innowacyjności zdefiniowane w PROW 2014-2020. Preferuje się operacje innowacyjne. Przez innowacyjność należy rozumieć zastosowanie lub wprowadzenie nowych lub ulepszonych usług/produktów, procesów (technologii), metod organizacji lub marketingu, nowatorskim wykorzystaniu lokalnych zasobów i surowców, wcześniej nie stosowanym na obszarze LSR; nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju; upowszechnieniu lub wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych. Innowacyjne może być ich nietypowe, niestandardowe wykorzystanie czy promocja. W procesie oceny operacji innowacyjność zostanie oceniona w następujący sposób:

6 pkt - innowacyjność operacji na poziomie obszaru LSR

3 pkt - innowacyjność operacji na poziomie gminy członkowskiej LGD miejsca realizacji operacji

1 pkt - innowacyjność operacji na poziomie miejscowości należącej do Gminy

0 pkt - brak innowacyjności

4. Realizacja projektów grantowych, projektów współpracy oraz operacji własnych

LSR przewiduje realizację trzech podstawowych rodzajów operacji:

- Projekty grantowe
- Projekty współpracy
- Operacje własne realizowane przez LGD

Projekty grantowe - LGD planuje zrealizować cele zawarte w LSR głównie poprzez projekty grantowe. Łącznie przewiduje się projekty grantowe w wysokości 2 400 tys. zł, przy czym wartość pojedynczego grantu (każdego zadania służącego osiągnięciu celu projektu grantowego, jakie ma być zrealizowane przez grantobiorcę) nie będzie wyższa niż 50 tys. złotych oraz nie niższa niż 5 tys. złotych. Poziom dofinansowania do 80 %, 20% stanowi wkład własny w tym możliwość 10 % wkładu niepieniężnego.

Założono trzy projekty współpracy:

I Projekt:

Smak na Małopolski Produkt czyli Biznes ze smakiem

Projekt międzynarodowy, 13 podmiotów w tym 2 zagraniczne

Wartość projektu 1 120 000

Cel projektu Celem projektu jest rozwój branży/ryнку produktów lokalnych, regionalnych, tradycyjnych pochodzących z terenu województwa Małopolskiego poprzez zbudowanie wspólnego wizerunku oraz stworzenie sieci dystrybucji produktów do grudnia 2018 r.

Odbyło się kilka spotkań, zawarto wstępne porozumienie, wyłoniono lidera projektu

II. Projekt – Nasza grupa jest Leaderem projektu

Pomysł na aktywny wypoczynek - Małopolski Szlak Parków Nordic Walking

Projekt krajowy, 4 podmioty

Wartość projektu 240 000

Cel projektu Celem projektu jest zwiększenie oferty aktywnego i zdrowego spędzania czasu wolnego w Małopolsce poprzez budowę i promocję profesjonalnych tras do uprawiania Nordic Walking

Odbyło się kilka spotkań, zawarto wstępne porozumienie, Projekt współpracy będzie kontynuacją projektu współpracy realizowanego w latach 2014-2015.

III. Projekt

Projekt związany z budową infrastruktury do obsługi ruchu rowerowego na obszarze szlaków rowerowych

Operacje własne – LGD planuje realizację kilku operacji własnych w zakresie: wydania publikacji promujących obszar LGD, zakupu straganów, namiotów, pawilonów promocyjnych, zakupu sprzętu muzycznego oraz zakupu strojów regionalnych – łącznie przewidziano 4 projekty współpracy każdy w wysokości 50 000 zł.

5. Warunki przyznawania pomocy finansowej - Intensywność pomocy:

W przypadku operacji w ramach celu szczegółowego 1.1, polegających na podejmowaniu działalności gospodarczej LGD ustaliła wysokość pomocy na poziomie 50.000 zł. Decyzja ta jest podyktowana trudną sytuacją społeczno-gospodarczą obszaru, problemami w pozyskaniu innych środków finansowych dla osób uruchamiających własne firmy i dużymi kosztami, które muszą ponieść osoby rozpoczynające działalność gospodarczą. Do ustalenia wysokości tej kwoty LGD wykorzystano dane historyczne z obszaru LGD oraz informacje pozyskane od lokalnych przedsiębiorców i publicznych służb zatrudnienia.

Intensywność pomocy w przypadku pozostałych działań została określona przez LGD na poziomie:

- Do 70% kosztów kwalifikowalnych w przypadku operacji w zakresie rozwoju działalności gospodarczej, Maksymalna kwota wsparcia 300 tys. zł przy założeniu, że na każde 100 tys. zł trzeba utworzyć 1 miejsce pracy. Stowarzyszenie LGD zastrzega sobie możliwość wprowadzania dodatkowych warunków naboru w ogłoszeniu o naborze wniosków.,

- Do 63,63% kosztów kwalifikowalnych w przypadku operacji realizowanych przez Jednostki sektora finansów publicznych,

- Do 80% kosztów kwalifikowalnych w przypadku pozostałych typów operacji i wnioskodawców.

Każdorazowo na etapie wyboru operacji LGD premiować będzie jednak operacje, w ramach których wnioskodawca przewidział wniesienie wkładu własnego wyższego niż wymagany.

Limity pomocy na operacje:

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Limit pomocy na utworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego – 500 tys. Zł kwoty pomocy – ze względu na charakter operacji, która będzie zaspokajać potrzeby społeczności lokalnej w zakresie tworzenia infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych, wysokość dofinansowania wyniesie do 70% - przedsięwzięcie komercyjne, do 100% - przedsięwzięcie niekomercyjne .

Z uwagi na brak zainteresowania, zrezygnowano z realizacji Inkubatora.

Limit na rozpoczęcie działalności gospodarczej określony przez LGD na poziomie 50 tys. Zł

Limit na operacje własną realizowaną przez LGD 50 tys. zł na projekt.

Limit na operacje realizowane przez inne podmioty niż LGD (tzw projekty konkursowe) - określono limit dofinansowania na jedną operację w wysokości maksymalnej 500 000 dla Jednostek sektora finansów publicznych oraz 300 000 zł dla pozostałych beneficjentów. W obydwu przypadkach przy założeniu, że operacja będzie zakładała realizację wskaźników, w ramach przedsięwzięcia, na który został ogłoszony konkurs.

Poziomy dofinansowania:

Do 63,63 % - w przypadku Jednostek Sektora Finansów Publicznych,

Do 80 % w przypadku pozostałych podmiotów

Kwota ta wynika z zapotrzebowania społecznego i analiz przeprowadzonych w Biurze.

ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA

Plan działania zakłada realizację LSR w trzech etapach : Etap I – od pierwszej połowy 2016 do końca 2018 roku, Etap II – od początku 2019 do końca 2020 roku oraz Etap III – od początku 2021 roku do końca 2023 roku.

Podział na poszczególne etapy wynika z wymogów unijnych nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, wyznaczenie celów pośrednich na 2018 r. i celów końcowych na 2023 r. i powiązanie wyników z finansowymi karami i nagrodami (tzw. ramy wykonania). **Szczegółowa informacja o planie działania LSR obejmująca harmonogram osiągania poszczególnych wskaźników LSR znajduje się w tabeli Plan działania stanowiący załącznik do LSR.**

Etapy wdrożenia LSR będą podobne co do sposobu, sekwencji i intensywności działań, wzajemnie ze sobą powiązanych. Każdy z tych etapów będzie rozpoczynał się realizacją działań szkoleniowych i doradczych umożliwiających przyszłym wnioskodawcom zdobycie wiedzy niezbędnej do przygotowania dobrych wniosków. Przewiduje się zwiększoną intensywnością w I etapie wdrożenia LSR. W kolejnych etapach wydatkowanie środków LGD następować będzie sukcesywnie. Planuje się osiągnięcie poziomu, co najmniej 40 do 50% każdego ze wskaźników produktu, który został przewidziany do realizacji w latach 2016 – 2018. LGD planuje również wykorzystanie, co najmniej 40% środków finansowych na realizację LSR, w tym 20% środków finansowych na realizację LSR na operacje dedykowane w LSR grupom defaworyzowanym i 40% środków finansowych na realizację LSR na utworzenie miejsc pracy. Zwiększone wydatkowanie środków w dwóch ostatnich etapach wynika ze specyfiki działania LGD gdzie w pierwszej kolejności realizowane będą zintensyfikowane działania aktywizujące i informacyjne LSR. Wzrost wydatkowania środków będzie wprost oddziaływać na wskaźniki LSR. Odsetek projektów rozliczonych powodować będzie poprawę wykonania założonych wskaźników zarówno na poziomie przedsięwzięć jak i celów szczegółowych.

Założono, że większość zaplanowanych wskaźników produktu powinno zostać zrealizowane do końca 2021 roku. W ostatnim okresie tj. 2022-2023 nie powinno zostać więcej do realizacji niż 10-20 % w pojedynczych przypadkach, co pozwoli uniknąć ryzyka zbyt dużej alokacji do dyspozycji LGD pod koniec okresu programowania Plan zakłada osiągnięcie 100% zakładanych wskaźników produktu na koniec okresu wdrażania LSR, tj. do roku 2023.

Kluczowe wskaźniki w zakresie realizacji LSR tj wskaźniki związane z tworzeniem miejsc pracy, wskaźniki związane z infrastrukturą, wskaźniki związane z promocją obszaru zaplanowano, że zostaną zrealizowane w pierwszym okresie 2016-2018 w wysokości co najmniej 50 % . Są to najważniejsze elementy do zrealizowania LSR, założono, że większość z nich zostanie zrealizowana do końca 2021 roku.

ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR

Budżet LSR został opracowany z uwzględnieniem zasad finansowania na wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji oraz ustalania alokacji środków na lokalną strategię rozwoju w ramach działania LEADER objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Stan prawny oraz zapisy programowe

Zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia UE nr 1303/20131 rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest wspierany ze środków EFRROW, określany nazwą LEADER, i może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR, zwanych łącznie właściwymi EFSI. W myśl art. 32 ust. 2 lit. a i c rozporządzenia UE nr 1303/2013 RLKS jest kierowany przez LGD i prowadzony na podstawie LSR. Zgodnie z art. 33 ust. 2–5 rozporządzenia UE nr 1303/2013 LSR są wybierane, a w decyzji zatwierdzającej LSR określa się alokację każdego z właściwych EFSI, stąd możliwy jest wybór zarówno LSR wspieranych przez jeden z EFSI (LSR jednofunduszowe), np. LSR współfinansowane tylko ze środków EFRROW, jak i LSR wspieranych przez więcej niż jeden EFSI (LSR wielofunduszowe), np. LSR współfinansowane ze środków EFRROW i EFMR albo ze środków EFRROW, EFRR i EFS. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Jurajska Kraina realizuje LSR jednofunduszową. PROW 2014-2020 zakłada wspieranie RLKS w ramach działania LEADER wdrażanego w ramach 4 poddziałań:

- 1) Wsparcie przygotowawcze (poddziałanie 19.1 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. a współfinansowane ze środków EFRROW).
- 2) Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach LSR (poddziałanie 19.2 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. b współfinansowane ze środków EFRROW).
- 3) Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy LGD (poddziałanie 19.3 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. c współfinansowane ze środków EFRROW).
- 4) Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (poddziałanie 19.4 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. d i e współfinansowane ze środków EFRROW)

Maksymalne kwoty środków działania LEADER w ramach PROW 2014-2020 przewidzianych w poszczególnych LSR na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR (poddziałanie 19.2) są uzależnione od liczby ludności wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR, a w przypadku Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Jurajska Kraina jest to kwota 5 400 000,00 zł.

CELE OGÓLNE	CELE SZCZEGÓŁOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA	Kwota w PLN
1. Wzrost Konkurencyjności Gospodarczej Obszaru LGD	1.1 . Rozwój przedsiębiorczości na terenie LGD do 2023 r.	1.1.1 Rozwój przedsiębiorczości w Jurajskiej Krainie	3 336 000 W tym: Aktywizacja 46 000,00
2. Wzrost Atrakcyjności Obszaru LGD	2.1 Rozwój i poprawa dostępności infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej	2.1.1. Infrastruktura społeczna, sportowa, turystyczno-rekreacyjna i przestrzeń publiczna w Jurajskiej Krainie	1 772 400,00
	2.2 Wykorzystanie potencjału terenu LGD dla rozwoju oraz promocji obszaru	2.2.1 Infrastruktura społeczna, turystyczna, rekreacyjna i przestrzeń publiczna w Jurajskiej Krainie	580 600,00 W tym: Aktywizacja 98 000,00
	2.3 Promocja produktu lokalnego	2.3.1 Produkty lokalne i tradycyjne Jurajskiej Krainy	173 582,00 W tym: Aktywizacja 41 000,00
	2.4 Modernizacja, kultywowanie i promocja lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego	2.4.1 Dziedzictwo historyczne i kulturalne Jurajskiej Krainy	357 418,00 W tym: Aktywizacja 45 000,00

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

3. Budowanie Kapitału Społecznego I Wzmocnienie Włączenia Społecznego Mieszkańców Terenu LGD	3. 1 Transfer wiedzy, aktywizacja i integracja mieszkańców terenu LGD	3.1.1 Rozwój kompetencji mieszkańców Jurajskiej Krainy	1 075 000,00 W tym: Aktywizacja i koszty bieżące 1 075 000,00
		3.2.1 Projekty współpracy Jurajskiej Krainy	299 500,00
			7 594 500,00

Zgodnie z wymogami PROW 2014-2020 50% budżetu w ramach poddziałania Realizacja LSR przeznaczono na operacje przyczyniające się do tworzenia lub utrzymania miejsc pracy.

ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI

Celem prowadzenia działań komunikacyjnych jest zapewnienie jak najszerszego udziału społeczności lokalnej we wdrażaniu LSR i stworzenia warunków uczestnictwa każdej osobie. Skuteczne i pełne zaangażowanie lokalnej społeczności we wdrażanie LSR wymaga zapewnienia odpowiednio dostosowanej do potrzeb komunikacji. Służy temu Plan Komunikacji będący załącznikiem do niniejszej Strategii. Plan ten określa główne cele działań komunikacyjnych, odpowiednie środki przekazu, a także identyfikuje grupy docelowe.

Cele planu komunikacji:

- 1) Podniesienie świadomości społecznej na temat działalności Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina oraz realizowanego przez LGD Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ze szczególnym uwzględnieniem działania LEADER.
- 2) Upowszechnienie korzyści płynących z wykorzystania środków pochodzących z działania LEADER w ramach PROW 2014-2020.
- 3) Stworzenie sprawnego systemu przepływu informacji wraz z informacją zwrotną pomiędzy odbiorcami informacji a LGD. Stworzenie warunków do wymiany poglądów w oparciu o informację docierającą do mieszkańców na temat działalności w ramach LEADER w ramach PROW 2014-2020.
- 4) Prowadzenie działań promujących Stowarzyszenie na zewnątrz, zachęcających do korzystania z oferty, które powstała w dużej mierze dzięki działaniom LEADER.

Cele określone w Planie będą realizowane za pomocą działań komunikacyjnych wyszczególnionych w poniższej tabeli. LGD planuje zestaw różnorodnych środków i narzędzi komunikacyjnych, dopasowanych do specyficznych potrzeb i oczekiwań poszczególnych grup docelowych (w tym grup defaworyzowanych). Zaplanowane działania powinny pozwolić na osiągnięcie celów i wskaźników realizacji planu komunikacji, które zostały szczegółowo określone w załączniku nr 5 do LSR.

Narzędzia komunikacyjne:

- 1) Prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej za pośrednictwem portali internetowych – prowadzone działania będą skierowane do ogółu społeczeństwa oraz potencjalnych beneficjentów.
- 2) Aktualizacja strony internetowej – strona internetowa skierowana będzie do wszystkich zainteresowanych informacją na temat możliwości pozyskania środków, rodzaju projektów oraz dostępnego wsparcia.
- 3) Kontakt telefoniczny – umożliwi obustronną komunikację pomiędzy biurem LGD a grupami docelowymi i defaworyzowanymi.
- 4) Artykuły w prasie – artykuły w prasie ogólnodostępnej kolportowanej na obszarze LSR będzie docierać do osób, do których nie będzie można dotrzeć wyżej wymienionymi kanałami komunikacji.
- 5) Organizowanie i prowadzenie konferencji, spotkań informacyjno-promocyjnych, seminariów, szkoleń – w celu zaprezentowania możliwości pozyskiwania funduszy oraz przybliżenia zasad prawidłowego wypełniania wniosków organizowane będą szkolenia dla zainteresowanych beneficjentów.
- 6) Opracowywanie, publikacja i dystrybucja materiałów informacyjnych i szkoleniowych z uwzględnieniem bieżących potrzeb informacyjnych potencjalnych beneficjentów i grup docelowych.
- 7) Organizowanie lub udział w wydarzeniach i imprezach skierowanych do poszczególnych grup defaworyzowanych.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- 8) Organizowanie lub udział LGD lub mieszkańców w imprezach masowych, targach lub imprezach wystawienniczych dotyczących tematyki związanej z obszarami wiejskimi
- 9) Zakup i dystrybucja materiałów promocyjnych w tym bannerów, roll-upów, broszur, wizytówek, drobnych gadżetów promocyjnych.
- 10) Organizacja konkursów mających na celu wyłonienia i promowania najlepszych praktyk i zasobów obszaru LSR
- 11) Stała ekspozycja oraz bieżące informowanie o programie PROW o działalności LGD w siedzibie biura LGD
- 12) Zakup sprzętu, materiałów biurowych oraz posługiwanie się w korespondencji papierem firmowym
- 13) Tablice informacyjne

Szczegółowy opis planu komunikacji znajduje się w załączniku nr 5 do LSR.

Założone cele, wdrażane działania komunikacyjne i stosowane kanały przekazu mają zapewnić konkretne efekty i rezultaty, będą to:

- Świadomość istniejących możliwości w zakresie wdrażania strategii
- Większa ilość osób korzystająca z doradztwa świadczonego przez LGD
- Większa rozpoznawalność i pozytywny wizerunek LGD jako jednostki wdrażającej LSR
- Większa liczba i wyższa jakość operacji zgłaszanych do dofinansowania
- Większa ilość wdrożonych przedsięwzięć z zakresu przedsiębiorczości
- Prawidłowa realizacja zadań, które zostały wybrane do finansowania

Aby zapewnić jak najszerszy udział społeczności lokalnej we wdrażaniu LSR zidentyfikowano konkretne grupy docelowe, do których zostaną skierowane odpowiednio do potrzeb dobrane działania komunikacyjne i środki przekazu.

Grupy docelowe, do których kierowane będą poszczególne działania komunikacyjne wynikają z LSR i zapisanych tam celów ogólnych i szczegółowych. Grupę docelową można zatem podzielić na trzy podstawowe poziomy:

- 1) Beneficjenci/ projektodawcy (faktyczni i potencjalni)
- 2) Uczestnicy operacji
- 3) Odbiorcy rezultatów

Wskazano również specyficzne grupy odbiorców jakimi są osoby defaworyzowane z różnych przyczyn i przewidziano dla nich odrębne działania komunikacyjne.

Sektor społeczny	Sektor gospodarczy	Sektor publiczny	Grupy defaworyzowane
<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy obszaru • organizacje pozarządowe • kościoły i związki wyznaniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorcy • rolnicy • podmioty ekonomii społecznej • jednostki otoczenia biznesu 	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • jednostki organizacyjne Jednostki sektora finansów publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • osoby do 30 r.ż. • osoby powyżej 50 r.ż. • mikroprzedsiębiorstwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Komunikacji Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina

ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE

Cele LSR zostały wypracowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę obszaru, zidentyfikowane problemy oraz potrzeby lokalnej społeczności i są wobec siebie komplementarne (skupiając się na 3 sferach działalności mieszkańców: gospodarczej, zawodowej i społecznej). Zaplanowane przedsięwzięcia są adresowane do możliwie najszerszej grupy mieszkańców obszaru, reprezentujących różne sektory (przedsiębiorców, osób planujących podjąć działalność gospodarczą, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i lokalnych liderów). Dzięki takiemu podejściu Leader cele te będą osiągnęte poprzez ścisłą współpracę z mieszkańcami obszaru LSR. Jednocześnie dojdzie do współdziałania z podmiotami różnych sektorów oraz instytucjami publicznymi, realizującymi cele i założenia w ramach innych strategii i programów.

Każdy z celów realizowanych w podejściu Leader, będzie komplementarny z celami wyznaczanymi w wieloletnich strategiach gminnych, regionalnych i ogólnopolskich, realizowanych w ramach różnych programów. Dla każdego

z celów szczegółowych LSR stwierdzono zgodność i komplementarność z następującymi dokumentami strategicznymi.

Zgodność strategii z dokumentami

Strategia Europa 2020

Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na najbliższe dziesięciolecie. Kluczowe założenia zawarte w LSR na lata 2016-2022 są w pełni zgodne z założeniami Strategii Europa 2020. Poniżej przedstawiono zgodność poszczególnych celów strategicznych z rekomendacjami Komisji Europejskiej przedstawionymi w Strategii Europa 2020 w Polsce:

- Cel strategiczny 1: Wzrost Konkurencyjności Gospodarczej Obszaru LGD wpisuje się w obszar: bezrobocie wśród młodzieży, poziom zatrudnienia kobiet i osób starszych, infrastruktura oraz środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości,
- Cel strategiczny 2: Wzrost atrakcyjności obszaru LGD wpisuje się w: obszar infrastruktura oraz środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości,
- Cel strategiczny 3: Budowanie kapitału społecznego i wzmacnianie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD wpisuje się w: obszar infrastruktura oraz środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości.

Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020-Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rolnej (WPR) w latach 2014-2020. Instrumentami realizacji UP są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO). Dokumenty te wraz z UP tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową. Poniżej zaprezentowano zgodność celów strategicznych sformułowanych dla LSR względem celów tematycznych Umowy Partnerstwa:

- Cel ogólny 1: Wzrost Konkurencyjności Gospodarczej Obszaru LGD zgodny jest z: celem tematycznym 3 i 8,
- Cel ogólny 2: Wzrost atrakcyjności obszaru LGD zgodny jest z: celem tematycznym 4, 6 i 7,
- Cel ogólny 3: Budowanie kapitału społecznego i wzmacnianie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD wpisuje się w: cel tematyczny 9 i 10.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Cele ogólne wskazane dla LSR w pełni korespondują z obszarami strategicznymi oraz celami zawartymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo. Planowane działania wykazują zgodność z:

- Obszarem strategicznym II. Konkurencyjna gospodarka: cel II.2., cel II.4., II.4.2., II.6., II.6.4.
- Obszarem strategicznym III. Spójność społeczna i terytorialna: cel III.1., cel III.3.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020:

- Obszar 1 gospodarka wiedzy i aktywności

Cel strategiczny: Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości, Kierunek polityki rozwoju 1.2 Budowa infrastruktury regionu wiedzy, Kierunek polityki rozwoju 1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości

- Obszar 2 Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego.

Cel strategiczny – Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury, Kierunek polityki rozwoju 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej, Kierunek polityki rozwoju 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego, Kierunek polityki rozwoju 2.3 Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego, Kierunek polityki rozwoju 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego.

- Obszar 4 Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony.

Cel strategiczny – Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym, Kierunek polityki rozwoju 4.4 Rozwój subregionu podhalańskiego.

Obszar 5 Rozwój miast i terenów wiejskich.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Cel strategiczny – Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich, Kierunek polityki rozwoju 5.1 Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych, Kierunek polityki rozwoju 5.2 Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich.

- Obszar 7 Zarządzanie rozwojem województwa

Cel strategiczny – Efektywne zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów, Kierunek polityki rozwoju 7.2 Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego.

Logika interwencji w ramach LSR na lata 2016-2022, została zaprojektowana także w zgodności z dokumentami planistycznymi poszczególnych samorządów współpracujących w ramach LGD oraz dodatkowymi dokumentami. Odniesiono się do dwóch pierwszych celów, za pomocą których będzie realizowany LSR, Cel 3 realizowany będzie poprzez wydatki w ramach kosztów bieżących i kosztów aktywizacyjnych oraz kosztów projektów współpracy. Całość kosztów ponoszonych w ramach celu 3 wpisuje się w założenia strategii wszystkich 5 Gmin należących do obszaru LGD Jurajska Kraina.

Cel nr 1	Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD
-----------------	---

- Strategia Rozwoju Gminy Iwanowice – Cel strategiczny – wzmocnienie potencjału gospodarczego i turystycznego Gminy Iwanowice, Cel operacyjny I.1 Wykorzystanie rolnictwa i potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej, Cel operacyjny I.2 Zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy, Cel operacyjny I.4 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu
- Strategia Rozwoju Gminy Jerzmanowice-Przegonia - Cel strategiczny 3: Wszechstronne i trwałe wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o istniejący potencjał środowiska i mieszkańców zapewniający odpowiednią liczbę miejsc pracy oraz efektywne funkcjonowanie podmiotów gospodarczych, Cel operacyjny 3.1 Wykorzystanie potencjału turystycznego dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy, Cel operacyjny 3.2 Stwarzanie dogodnych warunków mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom funkcjonującym na obszarze Gminy bądź mających rozpocząć działalność
- Strategia Rozwoju Gminy Skała - Cel strategiczny: Kompetencje gospodarcze Miasta i Gminy Skała Cel operacyjny 1: Rozwój infrastruktury gospodarczej na terenie Miasta i Gminy , Cel operacyjny 2: Rozwój kwalifikacji i postaw przedsiębiorczych mieszkańców Miasta i Gminy
- Strategia Rozwoju Gminy Słomniki – Cel strategiczny 6. Wzrost potencjału gospodarczego Gminy, Cel operacyjny 6.1. Wzrost konkurencyjności sektora MSP, Cel operacyjny 6.3. Wzrost znaczenia gospodarczego turystyki
- Strategia Rozwoju Gminy Sułoszowa - Cel strategiczny nr 3 Przedsiębiorczość mieszkańców i silny sektor gospodarczy podstawą trwałego rozwoju gminy
- Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r. - Cel II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej, Cel II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012–2020 - Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 - Cel główny: Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski, Cel szczegółowy 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji
- Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2011-2020 - 1.1 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia, 1.4 Rozwój aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców

Cel nr 2	Wzrost atrakcyjności obszaru LGD
-----------------	---

- Strategia Rozwoju Gminy Iwanowice – Cel strategiczny – wzmocnienie potencjału gospodarczego i turystycznego Gminy Iwanowice, Cel operacyjny I.2 Zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy, Cel strategiczny – sprawny i efektywny system usług społecznych wysokiej jakości oraz zintegrowana społeczność lokalna, Cel operacyjny II.1 Dbłość o wspólne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze oraz przestrzeń publiczną

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- Strategia Rozwoju Gminy Jerzmanowice-Przegonia - Cel strategiczny 1: Rozwój i poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy na tle Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego poprzez wykorzystanie walorów środowiska kulturowego i przyrodniczego oraz położenia geograficznego dla rozwoju sportu i turystyki, Cel operacyjny 1.2 Rozwój turystycznej działalności gospodarczej w oparciu o utworzenie szlaku archeologiczno - historycznego „Małopolska Prehistoryczna” , Cel operacyjny 1.3 Zapewnienie infrastruktury sportowo – turystycznej podnoszącej atrakcyjność turystyczną Gminy
- Strategia Rozwoju Gminy Skała - Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność turystyczna Miasta i Gminy Skała, Cel operacyjny 1: Rozwój infrastruktury turystycznej i możliwości spędzania czasu wolnego, Cel operacyjny 2: Utworzenie oferty turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej Miasta i Gminy Skała
- Strategia Rozwoju Gminy Słomniki – Cel strategiczny 2 Wysoki stopień rozwoju infrastruktury technicznej oraz integracji przestrzennej, Cel operacyjny 2.4. Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna i kultury
- Strategia Rozwoju Gminy Sułoszowa - Cel strategiczny nr 1 Wykorzystanie potencjału przyrodniczo - kulturowego dla podniesienia atrakcyjności turystycznej gminy
- Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r. - Cel III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012–2020 - Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej.
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 - Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.
- Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2011-2020 - 2.1 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu krakowskiego, 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej i kulturowej, 3.3. Wewnętrzna spójność komunikacyjna powiatu, 4.2 Współpraca międzygminna i międzysektorowa, 5.2 Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej 2.1 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu krakowskiego, 2.3 Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa, 6.3. Dbalność o stan środowiska naturalnego.

Uzasadnienie podejścia zintegrowanego do planowanych celów w ramach LSR

Zintegrowany charakter LSR przejawia się także w spójności i kompleksowości przedsięwzięć zaplanowanych w ramach poszczególnych celów szczegółowych dokumentu:

W ramach Celu głównego I. Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD przewiduje się:

- zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć: proponowane w LSR przedsięwzięcie obejmuje zarówno zakładanie działalności gospodarczej, jak i rozwijanie istniejących podmiotów gospodarczych, w tym również tworzenie inkubatora przedsiębiorczości. Zakładają także działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej, w tym szkolenia podnoszące kompetencje i dające nowe umiejętności zawodowe, zmierzające do wzrostu zatrudnienia osób objętych wsparciem;
- zaangażowanie różnych sektorów i partnerów: w działania zaangażowani będą przede wszystkim przedstawiciele grup defaworyzowanych, do których skierowane będą inicjatywy związane z zakładaniem działalności gospodarczej, a tym samym promowanie samozatrudnienia i tworzenia miejsc pracy – dotyczy to przede wszystkim osób bezrobotnych z obszaru LGD. Ponadto, przewiduje się premiowanie projektów, które zakładają rozwijanie działalności gospodarczej połączone z zatrudnianiem przedstawicieli grup defaworyzowanych. Przewiduje się ponadto powiązanie rozwoju przedsiębiorczości oraz zwiększania zatrudnienia z potencjałami i problemami obszaru LGD;
- zaangażowane branże działalności gospodarczej: nie wyróżnia się żadnej branży, myślą przewodnią jest tworzenie nowych miejsc pracy

W ramach Celu głównego II. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD

- zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć wpływających na osiągnięcie celów: rozwój i przebudowa szeroko rozumianej infrastruktury powiązany będzie bezpośrednio z przedsięwzięciami dotyczącymi infrastruktury społecznej. Tym samym zagwarantowane zostanie przemyślane lokowanie obiektów i kształtowanie przestrzeni, także budowanie oraz modernizowanie zasobów w taki sposób, by wszystkie gminy obszaru LGD posiadały uzupełniające się atrakcje.
- wykorzystanie infrastruktury dla promocji i rozwoju wydarzeń rekreacyjnych i sportowych przyczyni się to do zbudowania zintegrowanej oferty czasu wolnego i podniesie tym samym jakość życia na obszarze

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

LGD. Odbiorcami nowych przestrzeni i wydarzeń będą wszyscy mieszkańcy, w tym także przedstawiciele grup defaworyzowanych).

- zaangażowanie różnych sektorów i partnerów: realizacja przedsięwzięć w ramach celu 2 zakłada współdziałanie sektorów publicznego, społecznego oraz gospodarczego. Realizatorami działań będą zarówno samorządy gmin, jak i organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru LGD.

W ramach Celu głównego III. Budowanie kapitału społecznego i wzmacnianie włączenia społecznego mieszkańców terenu LGD przewiduje się:

- zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć: zaplanowane przedsięwzięcia obejmują wsparcie i rozwój kapitału społecznego na obszarze LGD, przede wszystkim poprzez rozwijanie współpracy oraz budowanie tożsamości, a także poprzez podniesienie kwalifikacji mieszkańców obszaru LGD.
- zaangażowanie różnych sektorów i partnerów: realizacja przedsięwzięć w ramach celu szczegółowego 3 przewiduje zaangażowanie zarówno samorządów gminnych (oraz jednostek im podległych), jak i organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych.

ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji LSR w całym okresie jej wdrażania oraz funkcjonowania LGD jest niezbędne do sprawdzenia, czy uda się osiągnąć założone cele oraz czy LGD prowadzi działalność w sposób właściwy.

Należy pamiętać, że proces rozwoju lokalnego ma charakter ciągły, ewolucyjny. Podobnie wdrażanie strategii i monitorowanie wdrażania nie może zostać sprowadzone do podejmowania pojedynczych zabiegów. Stąd też, zakłada się, że wymienione analizy będą prowadzone w sposób permanentny. Aktualizacja będzie następować w sposób:

- Okresowy – na początku drugiego roku kalendarzowego, po podsumowaniu wykonania przedsięwzięć zakładanych w latach poprzednich,
- Doraźnych – na skutek pojawienia się zasadniczych zmian w uwarunkowaniach wdrażania strategii lub w sposobach jej wdrażania.

Funkcjonowanie LGD będzie na bieżąco monitorowane i poddawane badaniom ewaluacyjnym, po to aby zapewnić stałe podnoszenie jakości i efektywności podejmowanych działań. Ocena umożliwi określenie czy LSR jest wdrażana w sposób prawidłowy, a jej realizacja przebiega zgodnie z przyjętymi założeniami oraz czy sposób działania LGD zapewnia wypełnianie wszystkie nałożonych na nie zadań. Monitoring i ewaluacja są niezbędne do zapewnienia prawidłowego wydatkowania środków publicznych i odpowiedniego reagowania na zmieniające się realia społeczno-gospodarcze.

Schemat prowadzenia ewaluacji oraz monitoringu został wypracowany w ramach konsultacji społecznych. Efektem zebranych danych w społeczności lokalnej jest wysokie zróżnicowanie metod i technik, dzięki którym w przyszłości mieszkańcy będą mogli włączyć się w proces oceny wdrażania LSR i funkcjonowania LGD. Zebrane dane w ramach uspołecznienia LSR LGD Jurajska Kraina wskazały na relatywnie dużą chęć wzięcia udziału w spotkaniach warsztatowych w przyszłości, a także w badaniach w gminach.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację będzie Zarząd LGD. Do zadań Zarządu należeć będzie akceptacja wszystkich raportów wynikających z monitoringu.

Elementami podlegającymi monitorowaniu będą dane dotyczące:

- ogłoszonych naborów wniosków,
- działań informacyjnych i edukacyjnych określonych w Planie komunikacji,
- stopnia zainteresowania potencjalnych beneficjentów poszczególnymi naborami wniosków,
- stopnia wykorzystania budżetu LSR,
- stopnia osiągnięcia założonych w strategii wskaźników realizacji celów.

Proces ewaluacji obejmować będzie:

- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z systemu monitoringu;
- opracowanie i koordynację procesu realizacji LSR;
- opracowanie zakresu planowanego badania ewaluacyjnego;
- opracowanie merytoryczne kryteriów wyboru ewaluatora zewnętrznego;
- zlecenie ewaluacji na zewnątrz;
- monitorowanie postępu prac ewaluacyjnych;

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- koordynowanie współpracy instytucji zaangażowanych w proces ewaluacji;
- ocenę wstępnych wersji raportów końcowych i raportów cząstkowych z badania ewaluacyjnego.
- przekazanie wyników ewaluacji Zarządowi i Walnemu Zebraniu Członków;
- upublicznienie wyników przeprowadzonych ewaluacji;

W zależności od rodzaju potrzebnych zmian do prowadzenia w LSR oraz w działalności LGD, wynikających z przeprowadzonych ewaluacji, zajmować się tym będzie Rada LGD bądź Walne Zebranie Członków.

Wyniki ewaluacji będą analizowane i wykorzystywane w celu ciągłego podnoszenia jakości i efektywności działania LGD oraz do sprawowania stałej kontroli wydatkowania środków publicznych w ramach LSR jak również reagowania na dokonujące się w otoczeniu zmiany.

Szczegółowe informacje na temat sposobu prowadzenia monitoringu i ewaluacji, w tym elementy podlegające badaniu, sposoby pozyskiwania danych oraz czas i okres pomiaru zostały określone w załączniku nr 2.

ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W związku z planowanymi w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 przedsięwzięciami przeprowadzona została analiza LSR pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących LSR do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Informacja o przeprowadzeniu przez LGD analizy LSR pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jak też informacja o wynikach tej analizy została podana do wiadomości publicznej i uwzględniała włączenie społeczności lokalnej w proces i przebieg realizacji postanowień wynikających z ww. ustawy poprzez zgłaszane uwagi i wnioski lokalnej społeczności podczas prowadzonych konsultacji społecznych w przedmiotowym zakresie. Projekt Lokalnej Strategii Rozwoju był udostępniony do wglądu w siedzibie biura LGD Jurajska Kraina, a także na życzenie mógł zostać dostarczony zainteresowanym drogą elektroniczną. Chętni do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych otrzymali możliwość przekazania swoich uwag i opinii w formie pisemnej. W wyniku przeprowadzonych konsultacji, w wyznaczonym terminie nie zostały zgłoszone żadne opinie i uwagi do projektu Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 LGD Jurajska Kraina.

Wynik dokonanej analizy wskazał na brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, przygotowanej przez Stowarzyszenie LGD Jurajska Kraina. Za brakiem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla wspomnianego dokumentu przemawiały następujące fakty:

- 1) Spójność LSR z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, który został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko z opinią RDOŚ.
- 2) Przygotowywana Lokalna Strategia Rozwoju stanowi uszczegółowienie powyższych dokumentów dla określonych obszarów oraz nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. LSR jest zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie Unii Europejskiej, szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. W szczególności wpisuje się zakresem w dokumenty gminne, do których zostały przeprowadzone Strategiczne Oceny Oddziaływania na Środowisko, tj. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego lub Studia Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
- 3) Wśród operacji planowanych do realizacji ramach LSR brak przedsięwzięć bądź innych działań, których realizacja stwarzałaby ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, ze zm.).

Niezależnie od przeprowadzonej analizy, LGD zwróciło się z prośbą o wydanie opinii w przedmiotowej sprawie do organów właściwych w sprawach opiniowania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko: Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie, W odpowiedzi z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie uzyskano potwierdzenie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla LSR na lata 2014-2020 przygotowanej przez LGD. Uzyskano również telefoniczne potwierdzenie z Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie potwierdzenie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY

Akty prawne

1. Rozporządzenie (WE) 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320)
2. Rozporządzenie (WE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, str. 487)
3. ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. z 2015 r. poz. 378)
4. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
5. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r. poz. 1570)
6. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r. Poz. 1839)
7. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. poz. 1146 oraz z 2015 r. poz. 378)
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009 nr 157 poz. 1240 późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.)

Dokumenty programowe

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,

Dokumenty strategiczne

1. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego do 2020 roku,
2. Strategia Rozwoju Gminy Iwanowice na lata 2014-2020
3. Strategia Rozwoju Gminy Jerzmanowice-Przebinia na lata 2014-2020
4. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skąta na lata 2014-2020
5. Strategia Rozwoju Gminy Słomniki do 2024
6. Strategia Rozwoju Gminy Sułoszowa na lata 2014 -2020

Wytyczne

1. Wspólne Wytyczne Dyrekcji Generalnych Komisji Europejskiej, AGRI, EMPL, MARE i REGIO, na temat rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji zarządzających programami. Wytyczne dla beneficjentów, Wersja 2: sierpień 2014
2. Zasady realizacji instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce, MIR,
3. Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020. Wydanie III uzupełnione i zaktualizowane, Warszawa 2015
4. Regulamin konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, MRiRW, Warszawa 2015

Bazy Danych

- Baza – Bank Danych Lokalnych GUS

PROCEDURA

Aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju

Cel procedury: Celem procedury jest sformalizowanie procesu dokonywania korekt w Lokalnej Strategii Rozwoju, by zapewnić jak najszerszy udział partnerów LGD i wszystkich mieszkańców obszaru.

Zakres procedury: Procedura obejmuje czynności, formularze i schemat działań związanych ze zgłaszaniem, analizowaniem i w końcu przyjmowaniem uchwałą Walnego Zebrania zmian w zapisach LSR.

Założenia ogólne:

- Proces wdrażania i aktualizacji odbywa się z jak najszerszym udziałem partnerów LGD i wszystkich mieszkańców obszaru
- Wszystkie działania LGD dotyczące wdrażania LSR są jawne
- LGD monitoruje na bieżąco wdrażanie LSR
- Aktualizacja LSR nie powinna być dokonywana częściej niż raz w roku na Zwyczajnym Walnym Zebraniu Członków, ale dopuszcza się nadzwyczajne okoliczności wprowadzania dodatkowych korekt.
- Działania logistyczne zapewnia Biuro LGD

Przebieg procedury:

- Aktualizacja Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, zwanej dalej LSR, może nastąpić w związku z:
  - Zmianą danych dotyczących obszaru LGD
  - Zmianą przepisów dotyczących LSR
  - Potrzebą zastosowania zaleceń z kontroli, oceny, monitoringu i/lub ewaluacji LSR/LGD
- Aktualizacja może nastąpić na wniosek:
  - Rady LGD
  - Komisji Rewizyjnej LGD
  - Zarządu LGD
  - Grupy liczącej powyżej 10% wszystkich członków LGD
- Organem LGD uprawnionym do aktualizacji LSR jest Walne Zebranie Członków.
- Wniosek o aktualizację LSR składa się do Zarządu LGD, który zobowiązany jest przedstawić go na najbliższym Walnym Zebraniu Członków.
- W terminie do 30 dni Zarząd LGD przyjmuje stanowisko w sprawie zgłoszonego wniosku aktualizację LSR oraz określa zakres i harmonogram dalszych działań. Projekt zmian LSR przedstawiany jest na Walnym Zebraniu Członków i poddany jest pod głosowanie.

Załącznik Nr 2 do LSR Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu

Monitoring będzie polegał na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD, poziomu zaawansowania realizacji strategii zarówno w aspekcie finansowym jak i rzeczowym oraz komunikacji z lokalną społecznością. Celem monitoringu będzie uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, jak również jej ocena zgodności realizowanych operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Proces monitoringu będzie obejmował:

- Monitorowanie strony rzeczowej realizacji LSR, która będzie polegała na:
  - analizie stopnia osiągnięcia mierzalnych oraz weryfikowalnych wskaźników bezpośrednio wpływające na wykonalność celów strategii
  - monitorowaniu operacyjnym na podstawie bezpośrednich rozmów i wywiadów z beneficjentami i wizji lokalnych na miejscu realizacji operacji

- wykorzystaniu partycypacyjnych metod ewaluacyjnych – angażowaniu społeczności z obszaru w procesie ewaluacji

- Monitorowanie wydatkowania środków na poszczególne operacje i działania własne LGD
- Badania i monitorowania odczuwalnego zadowolenia społecznego w zakresie działań komunikacyjnych.

Funkcjonowanie Stowarzyszenia będzie również przez cały okres bieżąco monitorowane oraz poddawane badaniom ewaluacyjnym w celu stałego podnoszenia stopnia efektywności i jakości działania. Taka ewaluacja będzie niezbędnym elementem do sprawnego wydatkowania środków publicznych w ramach LSR, a także szybkiego wprowadzanie zmian na zmieniające się warunki otoczenia społeczno-gospodarczego na obszarze LGD.

Założone warunki brzegowe ewaluacji i monitoringu:

- a) Trafność/adekwatność/odpowiedniość – to pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom
- b) Efektywność/wydajność – pozwoli ocenić poziom „opłacalności/ekonomiczności”, czyli ocenić stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów
- c) Skuteczność – to z kolei pozwoli ocenić, stopień osiągnięcia zdefiniowanych celów z etapu planowania, oraz stopień osiągnięcia zamierzonych celów oraz wpływ czynników zewnętrznych
- d) Użyteczność – określa stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji
- e) Trwałość – ocena kwestii, czy pozytywne efekty na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego oraz zbadanie możliwości utrzymania tego wpływu w dłuższym okresie czasu na procesy rozwoju na poziomie sektora czy też regionu.

Elementy podlegające ocenie

1/ Ocena funkcjonowania LGD będzie obejmowała:

- Ocena pracowników
- Efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności
- Efektywność pracy biura i organów LGD
- Ocena przebiegu konkursów, sposobu przepływu informacji
- Efektywność współpracy z innymi podmiotami

2/ Ocena wdrażania LSR

- Stopień realizacji wybranych operacji
- Stopień realizacji celów i wskaźników
- Stopień wykorzystania budżetu
- Analiza kryteriów wyboru operacji i procedur

3/ Ocena zadowolenia społecznego w zakresie narzędzi komunikacyjnych

- Stopień realizacji celów
- Stopień osiągania efektów
- Efektywność działań komunikacyjnych i środków przekazu

Czas i okres realizacji zadań ewaluacyjnych

Zaplanowano przeprowadzenie I ewaluacji na koniec 2018 roku, następnie II badanie pod koniec 2020 roku oraz III na zakończenie okresu wdrażania LSR.

Pierwsza ewaluacja będzie prowadzona za okres 2016-2018, druga za okres 2019-2020, trzecia za okres 2021-2023

Sposób pomiaru

Ewaluacja i analiza postępów prowadzona będzie poprzez:

- Prowadzony rejestr dobrych praktyk
- Stworzonych dla potrzeb ewaluacji ankiet dla Beneficjentów
- Prowadzonych rejestrów
- Zbieranych statystyk
- Zbieranych opinii podczas organizowanych wydarzeń

Ewaluacja będzie podlegała stałej ocenie prowadzonej przez Zarząd Stowarzyszenia.

PLAN DZIAŁANIA WSKAZUJĄCY HARMONOGRAM OSIĄGANIA POSZCZEGÓLNYCH WSKAŹNIKÓW PRODUKTU

CEL OGÓLNY	Lata	2016-2018			2019-2021			2022 -2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie/za kres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
													PROW	
Przedsięwzięcie 1.1.1.1 Przedsiębiorczość w Jurajskiej Krainie	liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	11	35,48%	550 000	9	64,52%	450 000	17	100,00%	850 000	37	1 850 000	PROW	Realizacja LSR
	liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	6	43,92%	600 000	5	89,75%	626 000	3	100,00%	214 000	14	1 440 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualne doradztwo	30	50,00%	6 000	20	83,33%	4 000	10	100,00 %	2 000	60	12 000	PROW	Aktywizacja
	Liczba osobodni szkoleniowych dla osób chcących podjąć działalność gospodarczą	1	50,00%	6 000	1	100,00%	6 000	0	100,00%	0	2	12 000	PROW	Aktywizacja
	Liczba szkoleń i udzielonego doradztwa dla działających podmiotów gospodarczych oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą	2	50,00%	5 000	2	100,00 %	5 000	0	100,00%	0	4	10 000	PROW	Aktywizacja

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

	Liczba projektów doradczych i szkoleniowych dla osób poszukujących pracy	1	50,00%	6 000	1	100,00%	6 000	0	100,00%	0	2	12 000	PROW	Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 1.1				1 173 000			1 097 000			1 066 000		3 336 000		
Razem cel ogólny 1				1 173 000			1 097 000			1 066 000		3 336 000		
Cel ogólny 2														
2.1 Rozwój i poprawa dostępności infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, turystycznej i kulturalnej														
Infrastruktura społeczna, turystyczna, rekreacyjna i przestrzeń publiczną w Jurajskiej Krainie	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych placów zabaw	6	54,54%	225 000	5	100,00%	360 809	0	100,00%	0	11	585 809	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych obiektów rekreacyjnych	6	40,00%	300 000	6	80,00%	300 000	3	100,00%	120 000	15	720 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych miejsc aktywnego wypoczynku	3	60,00%	100 000	2	100,00%	44 000	0	100,00%	0	5	144 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba utworzonych obiektów małej infrastruktury turystycznej	2	50,00%	90 000	2	100,00%	3 612	0	100,00%	0	4	93 612	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zbudowanych, zmodernizowanych, wyposażonych świetlic wiejskich	6	60,00%	200 000	4	100,00%	28 979	0	100,00%	0	10	228 979	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 2.1				915 000			737 400			120 000		1 772 400		

2.2 Wykorzystanie potencjału terenu LGD dla rozwoju oraz promocji obszaru														
Przedsięwzięcie 2.2.1. Tworzenie i promocja atrakcji turystycznych i rekreacyjnych Jurajskiej Krainy	Liczba zrewitalizowanych, utworzonych miejsc rekreacyjnych w tym parków, miejsc zielonych	2	66,67%	215 000	1	100,00%	103 500	0	100,00%	0	3	318 500	PROW	Realizacja LSR
	Liczba utworzonych miejsc pełniących funkcje informacji turystycznej	0	0,00%	0	1	100,00%	50 000	0	100,00%	0	1	50 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba utworzonych lub zmodernizowanych szlaków turystycznych	2	100,00%	64 100	0	100,00%	0	0	100,00%	0	2	64 100	PROW	Realizacja LSR
	Liczba publikacji promujących obszar	0	0	0	1	100,00%	50 000	0	100,00%	0	1	50 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zorganizowanych imprez promocyjno-sportowo-rekreacyjnych	8	50,00%	48 000	6	87,50%	36 000	2	100,00%	14 000	16	98 000	PROW	Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 2.2				327 100			239 500			14 000		580 600		
2.3 Promocja produktu lokalnego														
Przedsięwzięcie 2.3.1 Tradycje i Produkty	Liczba przedsięwzięć promujących lokalne produkty	1	33,33%	15 000	1	66,66%	15 000	1	100,00%	11 000	3	41 000	PROW	Aktywizacja
	Liczba zorganizowanych imprez, wydarzeń promujących lokalne produkty	3	100,00%	75 000	0	100,00%	0	1	100,00%	7 582	4	82 582	PROW	Realizacja LSR

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

	Liczba zakupionych straganów, namiotów, pawilonów służących do promocji lokalnych produktów	12	100,00%	50 000	0	100,00%	0	0	100,00%	0	12	50 000	PROW	Operacja własna
Razem cel szczegółowy 2.3				140 000			15 000			18 582		173 582		
2.4 Modernizacja, kultywowanie i promocja lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego														
Przedsięwzięcie 2.4.1 Dziedzictwo historyczne i kulturalne jurajskiej krainy	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	0	0,00%	0	4	100,00%	121 000	0	100,00%	0	4	121 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zorganizowanych wydarzeń upamiętniających wydarzenia historyczne	1	50,00%	27 000	1	100,00%	19 418	0	100,00%	0	2	46 418	PROW	Realizacja LSR
	Liczba wydanych monografii	0	0,00%	0	2	100,00%	45 000	0	100,00%	0	2	45 000	PROW	Realizacja LSR
	Liczba zakupionych strojów ludowych	40	100,00%	50 000	0	100,00%	0	0	100,00%	0	40	50 000	PROW	Operacja własna
	Liczba zakupionych instrumentów muzycznych	1	100,00%	50 000	0	100,00%	0	0	100,00%	0	1	50 000	PROW	Operacja własna
	Liczba zorganizowanych wydarzeń kultywujących wydarzenia historyczne	2	40,00%	20 000	2	80,00%	18 000	1	100,00%	7 000	5	45 000	PROW	Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 2.4				147 000			203 418			7 000		357 418		
Razem cel ogólny 2				1 529 100			1 195 318			159 582		2 884 000		

Cel ogólny 3																
Cel szczegółowy 3.1 Transfer wiedzy, aktywizacja i integracja mieszkańców terenu LGD do 2023 r.																
Przedsięwzięcie 3.1.1 Rozwój kompetencji mieszkańców Jurajskiej Krainy	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	8	45,00%	483750	85,00%	913750	3	100,00%	1 075 000	15	1075000	PROW	Koszty bieżące i aktywizacja			
	Liczba wydarzeń promocyjnych, na których promowano działalność LGD i obszar LSR	4												4	0	8
	Liczba stron internetowych LGD	1												0	0	1
	liczba szkoleń dla beneficjentów funduszy LGD	8												4	3	15
	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	17												11	1	29
	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	7												4	0	11
	liczba szkoleń lokalnych liderów	1												2	1	4
	Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	30												20	10	60
Razem cel szczegółowy 3.1			483 750		430 000		161 250		1 075 000							

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2014-2020

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Przedsięwzięcie 3.2.1 Projekty współpracy Jurajskiej Krainy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	0	0,00%	0,00	3	100,00%	299 500	0	100,00%	0	3	299 500	PROW	Projekty współpracy
	Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	0			18			0			18			
Razem cel szczegółowy 3.2				0			299 500			0		299 500		
Razem cel ogólny 3				483 750			729 500			161 250		1 374 500		
Razem LSR				3 185 850			3 395 818			1 386 832		7 594 500		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW													% budżetu poddziałania Realizacja LSR	
												3 290 000	54,92%	

Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia

tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, a w przypadku LSR współfinansowanych z EFRROW dodatkowo „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020”

BUDŻET LSR W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE FUNDUSZE EFSI I ZAKRESY WSPARCIA

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (PLN)					Razem EFSI
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	5 990 000,00	0	0	0		5 990 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	299 500,00			0		299 500,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 065 000,00	0	0	0	0	1 065 000,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	240 000,00	0	0	0	0	240 000,00
Razem	7 594 500	0	0	0	0	7 594 500,00

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż Jednostki sektora finansów publicznych	3 793 770,50	1 831 229,50		5 625 000,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	232 249,50		132 750,50	365 000,00
Razem	4 026 020,00	1 831 229,50	132 750,50	5 990 000,00

Załącznik nr 5 do LSR – Plan komunikacji

I. Założenia

Za koordynację działań informacyjnych i promocyjnych przeprowadzanych na potrzebę realizacji LSR w ramach PROW 2014-2020 działanie LEADER odpowiadać będzie Zarząd Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina. Swoje zobowiązania wynikające z niniejszego planu realizować będzie poprzez Biuro LGD.

II. Analiza potrzeb/ problemów komunikacyjnych.

Analiza potrzeb prowadzona jest na bieżąco przez Stowarzyszenie LGD Jurajska Kraina poprzez pracę biura Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina, od początku swego funkcjonowania. Podczas spotkań konsultacyjnych

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

omawiano metody i sposoby informowania społeczności o działalności LGD w oparciu o dotychczasowe doświadczenia LGD. Wyniki spotkań konsultacyjnych omawiane były przez grupę roboczą na warsztatach oraz dopracowane podczas pracy tejże grupy. Istotnym elementem konsultacji są dotychczasowe doświadczenia w promowaniu i informowaniu. Przeprowadzone konsultacje stanowiły podstawę zebrania wielu bardzo cennych informacji, które stanowią punkt wyjścia do planowania prawidłowych działań.

Ewaluacja to też badania dotyczące jakości działań informacyjnych i promocyjnych. Wynika z nich szereg potrzeb i problemów, które trzeba rozwiązać i zaspokoić, by móc realizować założenia LSR 2014-2020, trafiając przede wszystkim do potencjalnych beneficjentów LSR. W prowadzonych badaniach większość ankietowanych wskazała na potrzebę rozszerzenia obecnej działalności informacyjnej Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina. Ta grupa ankietowanych wskazywała jednocześnie na brak w działalności LGD takich działań jak: większa liczba działań integrujących lokalną społeczność oraz większe otwarcie się na pomysły lokalnej społeczności.

Propozycje potrzeb, które zostały zdefiniowane w ramach prowadzonych konsultacjach:

1. Potrzeba bezpośredniego kontaktu LGD z mieszkańcem/beneficjentem oraz promowania obszaru objętego LSR. Mieszkańcy chcą prowadzenia promocji tak, by trafiała ona zarówno do wewnątrz LGD, ale także by rozbudzała zainteresowanie innych tym, co dzieje się na obszarze działania Stowarzyszenia. W związku z tym oczekiwana jest intensyfikacja działań informacyjnych o działalności LGD tak, by:

- dywersyfikować pod względem obszarowym liczbę dofinansowanych operacji (dla wszystkich działań),
- by jak najwięcej osób słyszało o obszarze działania Stowarzyszenia, by znało go poprzez różne działania LGD.

Jest potrzeba, by szerzej propagować wiedzę o możliwości uzyskania dofinansowania w ramach LGD przez mieszkańców – głównie poprzez organizację bezpośrednich spotkań informacyjnych w poszczególnych gminach obszaru LGD.

GRUPA DEFAWORYZOWANA: W szczególności należy trafić do młodzieży w wieku do 30 lat, osób powyżej 50 roku życia. Dodatkowo wyodrębniono również zawodową grupę defaworyzowaną – mikroprzedsiębiorstwa, z którą wiąże się duże nadzieje, stąd też duże oczekiwanie na odpowiednie dojście z informacją do tej grupy. Kilkakrotnie postulowano przeszkolenie grupy liderów lokalnych z terenu całego LGD (każdej z gmin) w zakresie pisania wniosków i ubiegania się o dofinansowanie.

2. Potrzeba docierania do mieszkańca/beneficjenta poprzez media.

Na etapie spotkań postulowano realizację następujących działań:

- a) intensyfikację zamieszczania informacji w prasie lokalnej o naborach wniosków organizowanych przez LGD oraz o bieżącej działalności,
  - b) zamieszczanie informacji w gazetkach gminnych o działalności LGD, organizowanych naborach itp.,
3. Potrzeba docierania do mieszkańca/beneficjenta przez przekaz elektroniczny.

GRUPA DEFAWORYZOWANA: najczęściej młodzi ludzie do 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia oraz mikroprzedsiębiorcy postulowali co następuje:

- a) zwiększenie intensywności wysyłania informacji do mieszkańców o działalności LGD drogą mailową,
- b) stworzenie bazy kontaktów osób i podmiotów z terenu LGD zainteresowanych aktywną działalnością na rzecz społeczności lokalnej,
- c) regularne wysyłanie aktualności o działalności LGD w formie np. Newslettera - zapisy na stronie www,
- d) intensywniejsze zamieszczanie aktualności na stronie www LGD,
- e) przedstawiania swoich działań na Facebooku,
- f) intensyfikacja działań informacyjnych poprzez np. przekazanie jak największej liczbie beneficjentów informacji o organizowanych przez LGD naborach – maile, sms do osób z bazy do dyspozycji LGD,

4. Inne potrzeby.

- a) nawiązanie współpracy z ODR obsługującymi obszar LGD oraz oddziałami powiatowymi ARiMR w celu dotarcia do potencjalnych beneficjentów działań nakierowanych na rozwój przedsiębiorczości,
- b) sfinansowanie i montaż w siedzibach beneficjenta tablic informujących o dofinansowaniu przez LGD,
- c) przygotowanie filmów promocyjnych z przykładami zrealizowanych projektów ze środków LGD,

III. Cele komunikacji

Cele ogólne

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat działalności Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina oraz realizowanego przez LGD Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 ze szczególnym uwzględnieniem działania LEADER.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

2. Upowszechnienie korzyści płynących z wykorzystania środków pochodzących z działania LEADER w ramach PROW 2014-2020.

3. Stworzenie sprawnego systemu przepływu informacji wraz z informacją zwrotną pomiędzy odbiorcami informacji a LGD. Stworzenie warunków do wymiany poglądów w oparciu o informację docierającą do mieszkańców na temat działalności w ramach LEADER w ramach PROW 2014-2020.

4. Prowadzenie działań promujących Stowarzyszenie na zewnątrz, zachęcających do korzystania z oferty, które powstała w dużej mierze dzięki działaniom LEADER.

Cele szczegółowe:

Wypracowanie i zastosowanie metod umożliwiających skuteczną i spójną komunikację z odbiorcami ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych, tj.:

1. Informowanie o działaniu LEADER w ramach PROW 2014-2020 oraz promowanie aktywności Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina w kontekście wzmocnienia oferty kulturalno-społecznej dla odwiedzających.

2. Wypracowanie działań dotyczących wymiany informacji i promocji pomiędzy Stowarzyszeniem LGD Jurajska Kraina a beneficjentami zaangażowanymi we wdrażanie projektów,

3. Promowanie idei LEADERA wśród członków Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina poprzez bieżące aktywizowanie związanych z LGD mieszkańców obszaru.

IV. Grupy docelowe

Odbiorców działań informacyjnych zaprojektowanych w niniejszym Planie Komunikacji dotyczących działalności Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina ze szczególnym uwzględnieniem działania LEADER w ramach PROW 2014-2020 można podzielić na następujące grupy:

-społeczność lokalna;

-grupa defaworyzowana młodzież do 30 roku życia, dorośli pow. 50 r. ż., mikroprzedsiębiorstwa

-przedstawiciele sektora publicznego, w tym jst;

-organizacje pozarządowe; przedsiębiorcy;

-liderzy lokalni;

-członkowie LGD.

V. Działania komunikacyjne

W ramach Planu Komunikacji wyróżniono trzy główne działania komunikacyjne przyczyniające się do realizacji założonych 3 celów ogólnych oraz jedno dotyczące kontaktu z grupami defaworyzowanymi:

1. Informowanie mieszkańców obszaru Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina.

2. Komunikacja służąca tworzeniu wniosków o dofinansowanie i lepszej realizacji operacji .

3. Komunikacja i promocja prowadzona na rzecz skutecznej realizacji działania LEADER w oparciu o członków LGD w ramach PROW 2014-2020.

4. Kontakt z grupami defaworyzowanymi.

Należy podkreślić, że wszystkie te działania dążą do realizacji celu 1,2,3 w kontekście grup defaworyzowanych – przekazywana informacja ma być zrozumiała, prosta w formie i treści, ma docierać do jak największej liczby odbiorców, którzy korzystać będą w sposób pośredni, jak i bezpośredni z zadań realizowanych przez Stowarzyszenie LGD Jurajska Kraina w ramach PROW 2014-2020.

Ad.1. Informowanie mieszkańców obszaru Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina. Informowanie ogółu społeczeństwa ma na celu zainteresowanie działalnością Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina ze szczególnym uwzględnieniem zadań realizowanych w ramach działania LEADER. Ma przybliżyć społeczności tę formę aktywności i podnieść świadomość, jak korzysta się z działań współfinansowanych w ramach PROW. Działania tu podejmowane mają dużą formę nagłośnienia i wykorzystują wszystkie sposoby dotarcia do beneficjentów. Wykorzystamy tradycyjne metody docierania z informacją, które przede wszystkim docierają do starszych osób. Zamierzamy też wykorzystać metody i zasady docierania do najmłodszych.

Przewiduje się realizację następujących działań w ramach informowania ogółu społeczeństwa:

- a) Organizacja bądź współorganizacja imprez kulturalno – społecznych obejmujących kultywowanie tradycji obszaru LGD z uwzględnieniem organizacji stoisk informacyjnych dotyczących aktywności LGD.
- b) Organizacja konferencji poświęconych promowaniu działań realizowanych w ramach działania LEADER oraz zachęcających do zwiększonej aktywności na rzecz realizacji przedsięwzięć i osiągnięcia celów LSR – w tym konferencji otwierającej realizację programu oraz podsumowującej jego realizację.
- c) Bieżący kontakt z mediami – informowanie o wszystkich ważniejszych wydarzeniach, sporządzanie prostym językiem notatek, do wykorzystania przez media.

- d) Wydawanie cyklu artykułów promujących LGD.
- e) Organizacja konkursów dla młodzieży przybliżających i identyfikujących z LGD oraz działalnością w ramach LEADER.
- f) Przygotowanie materiałów promocyjnych opatrzonych logo LGD.
- g) Prowadzenie badań dotyczących LGD z możliwością wskazywania, jak jeszcze można zmienić sposób informowania, by lepiej dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców i osób zainteresowanych LGD i LEADEREM.

Ad. 2. Komunikacja służąca tworzeniu wniosków o dofinansowanie i lepszej realizacji operacji
Ogłoszenia na temat naborów wniosków zgodnie z obowiązującymi procedurami naborów.

- a) Organizacja, prowadzenie i wyposażenie spotkań informacyjnych dla wnioskodawców dotyczących konkursów.
- b) Organizacja spotkań dla beneficjentów realizujących projekty na temat realizacji zadań w ramach LEADER – zadanie nowe, dotyczące przede wszystkim realizacji zadań w zakresie projektów grantowych.
- c) Organizacja szkoleń i warsztatów z działania LEADER dla osób, które zajmują się zakładaniem działalności gospodarczej w poszczególnych Urzędach Gmin.
- d) Poradnik dla beneficjentów.
- e) Plakaty dotyczące prowadzonych naborów i spotkań z nimi powiązanych.
- f) Internetowe oraz przekazywane poprzez sms zaproszenia do składania projektów.
- g) Prowadzenie zakładki na stronie internetowej LGD poświęconej konkursom i realizacji projektów.
- h) Bieżąca sprawozdawczość z realizacji zadań przez beneficjentów uzupełniona o informację na temat zasad i metod informowania.

Ad. 3. Komunikacja i promocja prowadzona na rzecz skutecznej realizacji działania LEADER w oparciu o członków LGD w ramach PROW 2014-2020.

- a) realizacja założeń Statutu Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina – organizacja Walnych Zebrań Członków LGD oraz pozostałych obowiązków wynikających z zapisów szczególnych Statutu i innych przepisów.
- b) Opracowanie materiałów promocyjnych i informacyjnych dla członków LGD – kalendarze, planery, notatniki, teczki inne materiały promocyjne.
- c) Organizacja szkoleń i spotkań integracyjnych dla członków LGD.
- d) Prowadzenie ewaluacji potrzeb członków LGD.

Wymienione powyżej zadania mają za zadanie utrzymywać w członków LGD w stanie gotowości do bieżącej współpracy z LGD, mają przyczyniać się do ich aktywnego uczestnictwa w działaniu stowarzyszenia.

Planowane działania są oparte o dotychczasowe działania, które się sprawdziły, a korzystający z tych sposobów promowania i informowania byli właściwie doinformowani. Część jest nowych nie stosowanych działań:

- nawiązanie kontaktu z ODR, PUP, jednostkami zajmującymi się zakładaniem działalności gospodarczej na terenie poszczególnych gmin,
- stały kontakt z mediami z uwzględnieniem konieczności wstępnego opracowania materiału informacyjnego;
- wykorzystanie baz uczestników spotkań, szkoleń, warsztatów,
- powiadamianie poprzez sms.

Ad.4. Kontakt z grupami defaworyzowanymi.

- a) Plan komunikacji z grupami defaworyzowanymi. Zgodnie z założeniami LSR Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina w ramach swoich działań skierowanych do gr. defaworyzowanych będzie działania te kierować do 3 grup:

- do osób w wieku do lat 30, osób powyżej 50 lat oraz mikroprzedsiębiorstw;

Aby do nich dotrzeć będziemy stosować wszystkie ogólne zasady informacji i komunikacji opisane w niniejszym planie, ale również przewidujemy zestaw specjalnych działań adresowanych do tych grup. Będą one sukcesywnie towarzyszyć zachęcaniu do zainteresowania działaniami LGD, współpracy z przyszłymi beneficjentami, pracy z beneficjentami, którzy otrzymali dofinansowanie. Specjalnie na potrzeby niniejszego planu komunikacji będzie prowadzona analiza skutków prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych dla grup defaworyzowanych.

- b) Docelowe efekty działań komunikacyjnych adresowanych do grup defaworyzowanych. Efektem będzie:

- zwiększenie zainteresowania działalnością LGD u osób pochodzących z grup defaworyzowanych,
- zwiększenie zainteresowania konkursami ogłaszanymi przez LGD objawiające się wzrostem ilości wniosków składanych przez osoby pochodzące z tych grup.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

- faktyczny udział w realizacji projektów osób z grup defaworyzowanych zarówno na poziomie realizatorów projektów, jak i na poziomie bezpośrednich odbiorców ich realizacji (na przykład osób zatrudnianych w wyniku zakładania i rozwoju działalności gospodarczej, uczestników imprez, szkoleń, przedsięwzięć o charakterze społecznym, kulturalnym i turystyczno-rekreacyjnym)

c) Sposób dotarcia do grupy – stosowane narzędzie komunikacyjne.

Stanowisko do spraw aktywizowania społeczności ma w zakresie zajmowanie się działaniami adresowanymi do grup defaworyzowanych.

- przewiduje się realizację następujących odrębnych działań dla grup defaworyzowanych:

- ogłoszenia o konkursach
- wszelkie działania w prasie – w nich będą szczególne informacje o grupach defaworyzowanych,
- organizacja wyjazdu studyjnego – pokazanie dobrych przykładów.
- organizacja szkoleń z przedsiębiorczości
- organizacja doradztwa indywidualnego i grupowego

W sytuacji zaistnienia problemów z wdrażaniem LSR, a także potencjalnego pojawienia się sytuacji niesatysfakcjonującej akceptacji społecznej wdrożone zostaną następujące środki zaradcze:

Zagrożenia	Środki zaradcze
Znaczne zaangażowanie gmin w działania informacyjno-promocyjne, co może prowadzić do trudności w komunikacji	Wprowadzenie jasnych zasad podziału pomiędzy działaniami typowo promocyjnymi a informacyjnymi
Przekonanie potencjalnych beneficjentów (w szczególności mieszkańców, organizacje społeczne) o ich niedostępności	Bezpośrednie kontakty mieszkańców z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za LSR Szkolenia/ spotkania dla beneficjentów Bezpłatne doradztwo dla beneficjentów
Brak zrozumienia przekazu przez mieszkańców, beneficjentów i potencjalnych beneficjentów	Formułowanie komunikatów w sposób spójny i przejrzysty. Bezpłatne doradztwo dla beneficjentów

VI. Zakładane wskaźniki na lata 2016-2022 w oparciu o planowany budżet działań komunikacyjnych (finansowanych z ramach poddziałania Koszty bieżące i aktywizacja).

Działanie	Wskaźnik produktu	Liczba produkt	Wskaźnik rezultatu	Liczba rezultat
Informowanie mieszkańców obszaru Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina				
Bieżący kontakt z mediami	Liczba notatek sporządzonych i przekazanych prasie	20	Liczba wykorzystanych notatek	10
Artykuły promujące LGD w prasie	Liczba artykułów sponsorowanych	2	Średni nakład prasy	2000
Publikacje	Liczba wydawnictw	3	Średni nakład publikacji	1000
Materiały promocyjne	Liczba kompletów mat. promocyjnych	3	Średnia liczba materiałów promocyjn.	100
Badania wiedzy o LGD	Liczba badań	2	Średnia liczba przebadanych	200
Komunikacja służąca tworzeniu wniosków o dofinansowanie i lepszej realizacji operacji				
Ogłoszenia w prasie o naborach.	Liczba ogłoszeń w prasie dotyczących naborów	12	Średni nakład gazety	2000
Spotkania informacyjne dla wnioskodawców	Liczba spotkań informacyjnych dla wnioskodawców	20	Liczba zaproszonych uczestników spotkań	300

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „JURAJSKA KRAINA”

Spotkania dla beneficjentów realizujących projekty	Liczba spotkań informacyjnych dla beneficjentów	10	Liczba zaproszonych uczestników spotkań	100
Szkolenia i warsztaty z działania LEADER dla osób, zajmujących się zakładaniem przeds.	Liczba spotkań informacyjnych	3	Liczba zaproszonych uczestników spotkań	60
Plakaty dotyczące naborów.	Liczba planowanych akcji plakatowych	12	Średnia liczba plakatów w akcji	100
Internetowe oraz poprzez sms zaproszenia do składania projektów.	Liczba ogłoszeń: w Internecie	12	Licznik odston strony	500
	przez sms	12	Średnia liczba wysłanych sms	60
Strona Internetowa	Liczba stron Internet.	1	Liczba odston	5 000
Komunikacja i promocja prowadzona na rzecz skutecznej realizacji działania LEADER				
Walne Zebrania Członków LGD	Liczba Walnych Zebrań Członków	7	Średnia liczba uczestników Walnych Zebrań	30
Materiały promocyjne i informacje dla członków LGD	Liczba typów materiałów	5	Średnia liczba materiałów rypadająca na jeden typ	40
Szkolenia i spotkania integracyjne dla członków LGD.	Liczba szkoleń i spotkań integracyjnych	2	Liczba zaproszonych uczestników spotkań	40
Kontakt z grupami defaworyzowanymi				
Spotkania doradcze z mikroprzedsiębiorcami	Liczba spotkań	5	Średnia liczba uczestników	15
Organizacja spotkań dla osób do 30 roku życia oraz powyżej 50 r. ż.	Liczba spotkań	5	Śr. liczba uczestników	15
Organizacja wyjazdu studyjnego	Liczba wyjazdów	1	Liczba uczestników	10
Organizacja szkoleń dotyczących przeds.	Liczba szkoleń	2	Średnia liczba uczestników	20
Doradztwo indywidualne	Liczba doradztw indywidualnych	30	Liczba złożonych wniosków	20

VII. Orientacyjny harmonogram realizacji planu komunikacji:

DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
DRUKOWANE MATERIAŁY PROMOCYJNE	ulotki																
	publikacja																
	plakaty																
	banery/roll-up promocyjne																
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
INTERNET	aktualizowanie www																
	newsletter																
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
SPOTKANIA I SZKOLENIA	doradztwo w biurze LGD																
	ankietowanie uczestników																
	spotkania informacyjno - konsultacyjne																
	spotkania członków stowarzyszenia																
	udział w wydarzeniach na których promowano działalność LGD i obszar LSR																
	szkolenia dla beneficjentów funduszy LGD																
	szkolenia dla założeń LSR i procedury oceny wniosków																
	szkolenia podnoszące kompetencje lokalnych liderów																
DZIAŁANIA	ŚRODKI PRZEKAZU	I poł. 2016	II poł. 2016	I poł. 2017	II poł. 2017	I poł. 2018	II poł. 2018	I poł. 2019	II poł. 2019	I poł. 2020	II poł. 2020	I poł. 2021	II poł. 2021	I poł. 2022	II poł. 2022	I poł. 2023	II poł. 2023
MEDIA LOKALNE	prasa/radio/lokalne portale informacyjne/telewizja																

VIII. Planowane efekty działań komunikacyjnych.

Rezultatem działań komunikacyjnych ma być:

1. Wzrost znajomości obszaru działania LGD u osób z zewnątrz i znajomości Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina u mieszkańców obszaru LGD ze szczególnym uwzględnieniem działania LEADER – planuje się, zwiększenie zaproszonych, użytkowników, uczestników działań ogólnych poświęconych promowaniu obszaru działania LGD i znajomości działania LEADER.
2. Wzrost liczby beneficjentów dobrze przygotowanych do ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania LEADER PROW 2014-2020 o 50 osób.
3. Podniesienie identyfikacji 39 członków Stowarzyszenia LGD Jurajska Kraina oraz zwiększenie ich faktycznego zaangażowania w działania związane z wdrażaniem programu LEADER.

IX. Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu.

Ocena skuteczności

Monitorowanie wdrażania Planu Komunikacji ma bardzo duże znaczenie dla zapewnienia efektywnego komunikowania. Procedury oceny skuteczności komunikowania obejmują:

- opinie zbierane za pośrednictwem interaktywnych elementów strony internetowej,
- ankiety skierowane do uczestników projektów, za pośrednictwem beneficjentów,
- analizę stopnia wykorzystania środków z działania LEADER w ramach PROW 2014-2020,
- monitorowanie ilościowe i jakościowe prowadzonych działań komunikacyjnych, w tym informacji prasowych,
- bieżąca ocena podejmowanych działań przy pomocy ankiet oceniających (szkolenia, konferencje, warsztaty).

Raportowanie

W ramach sprawozdawczości z działań promocyjnych przewiduje się:

- sprawozdania beneficjentów z wywiązania się z obowiązku promowania projektu i informowania o współfinansowaniu ze środków działania LEADER, które będą stanowiły uzupełnienie bieżącej sprawozdawczości prowadzonej na potrzeby ewaluacji realizacji LSR,
- sprawozdania Biura LGD dotyczące działalności Biura.

Ewaluacja

W ramach ewaluacji działań komunikacyjnych badane będą pośrednie i bezpośrednie konsekwencje prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych kierowanych do poszczególnych grup docelowych Planu Komunikacji. Badane będą ilości prowadzonych działań i ich rezultaty. Ostatecznym wskaźnikiem ich skuteczności będzie stopień realizacji podstawowych celów Planu Komunikacji, a w konsekwencji stopień realizacji LSR. Planuje się również badanie stopnia zadowolenia uczestników konferencji, szkoleń i warsztatów.

X. Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych, sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji LSR.

Planowane działania ewaluacji w zakresie dotyczącym stopnia realizacji LSR, polegają na bezpośrednim kontakcie z beneficjentami. Przewiduje się, że każda ewaluacja dotycząca stopnia realizacji LSR będzie obejmowała badanie skuteczności stosowanych metod komunikacji i promocji. Oznacza to, że beneficjenci:

- będą zobowiązani do sprawozdań o stanie realizacji wskaźników założonych we wnioskach o dofinansowanie,
- będą zobowiązani do informowania o skuteczności ich informowania.

Te materiały, w wyniku prowadzonych zadań z zakresu ewaluacji, staną się podstawą do zmiany LSR i będą miały wpływ na kształt Planu Komunikacji. Dopuszcza się możliwość zmiany Planu Komunikacji w związku z wynikami ewaluacji w kontakcie bezpośrednim z mieszkańcami, członkami LGD oraz beneficjentami.

Zebrane informacje i opinie będą stanowiły podstawę do zmiany Planu Komunikacji (w trybie Aktualizacji LSR – zmiana ogólna LSR) i dostosowania go bezpośrednio do potrzeb odbiorców, które zostały zidentyfikowane na etapie prowadzenia ewaluacji z uwzględnieniem realizacji Planu Komunikacji.

XI. Budżet

Na działania promocyjne i komunikacyjne przeznaczone zostały środki w następującej wysokości:

Budżet w podziale na lata;

rok 2016 – 20 000,00 PLN	rok 2017 - 20 000,00 PLN	rok 2018 - 20 000,00 PLN
rok 2019 - 60 000,00 PLN	rok 2020 - 60 000,00 PLN	rok 2021 – 30 000,00 PLN
rok 2022 - 30 000,00 PLN	SUMA – 240 000,00 PLN	